

politika

■ **Presoak Euskal Herrira ekartzeko gestioak egiteko eskatu dio HBk Parlamentuari** → 6

gizartea

■ **Euskara:**

Euskara Batzordea sortuko du Nafarroako Gobernuak

Proposamenak eta gomendioak egiteko ahalmena izango duen Euskara Batzordea sortuko du aurki Nafarroako Gobernuak. Euskararen munduan murgildutako erakundeek osatuko dute batzordea. → 11

estatuak

■ **Galizia:**

Hiri gerrilla egiteaz akusatu du Fragak BNG eta nazionalistek fiskalaren esku utzi dute auzia → 14

Kultura

■ **Artea:**

Gorritiren erakusketa ikusgarria Donostiako San Telmo museoan

Basoko bizitza hirira ekarri nahi izan du Juan Gorriti gaintzarrak, San Telmo museoan ikusgai jarri duen erakusketa apartarekin. Hiru tona egur pilatu du ohiko oilategiaren gainean, San Telmoko elizako aldarean. → 21

AEK-HABE negoziaketak

Eusko Jaurlaritzak ontzat jo du lortutako hitzarmena

Gaur goizean izenpetuko dute HABEko eta AEK-ko ordezkariak akordioa Donostian

→ 8-9

Atutxa, Mosquera eta Buesa 'Araba komandoaren' helburu

EAEko Barne sailburuaren arabera, beste bi ekintza ere prestatuta zituen

■ **JUAN MARIA ATUTXA**, Fernando Buesa Arabako PSE-EEko idazkaria eta Pablo Mosquera UAko buruzagia atxilotutako ustezko Araba komandoaren helburu ziren, EAEko Barne sailburuak atzo adierazi zuen. Polizi operazioaren balantzea egin zuen Atutxak Gasteizen eta, emandako azalpenen arabera, polizia nazional bati eta bi ertzaini erasotzeko asmoa ere bazuten atxilotutakoek. Atutxaren kontrako atentatua urtarrilaren 8an egin behar omen zuten; astelehenero bezala Lakuako atarian Aldaiaren aldeko konzentrazioa ateratzean, errifle teleskopiko batekin tiro egin behar zioten Atutxari. → 4

Atutzak 13 atentatu egin izana egotzi die Gasteizen atxilotutako bi gizonetakoel.

OLALDE

TORTURA

'Bizkaia komandoari' 135 urteko zigorra

Akusatuek tortura aztarnak zituzten, epaiaren arabera

Entzutegi Nazionalak 135 urteko espetxe zigorra ezarri die *Bizkaia komandoa* osatzeaz akusatuta Madrilan epaitu zituzten 11 kideei. Kondena ezarri arren, Guardia Zibila esku izan ziren bitartean egin zituzten adierazpen guztiak balio gabetu egin dituzte epaileek «litekeena delako torturapean eginak izatea». Epaia jasotzen duenez, «epaituek atxilotu zituzten garaian polizi egoitzan jasandako torturen aztarna zehatzak oso ugariak dira». Epaileek ikerketa judiziala zabaldutako dutela torturen erantzuleen kontra aurreratu dute. → 5

EUSKAL HIZTEGI ENTZIKLOPEDIKOA

Egunkaria rekin

esklusiban

Gaur

8. faszikulua
390 pezeta / 16 libera

Benjamin Ramosen estradizioa onartu du Alemaniako Gobernuak

■ **Errefuxiatu presoaren abokatuek errekurtsioa ezarriko dutela iragarri dute jadanik** → 7

berriak

ziri

PAKO ARISTI

Idazlea

«Kristau jendea jende iluna da; horregatik behar dute Gabonetan hainbeste kolorezko bonbila, bola eta urre kolorezko zinta»

EGIN

MIKEL MARKEZ

Kantautorea

«Alderdi politikoak eta herri mugimenduak abeslariak eta taldeak errentabilizatzen saiatzen dira»

DIARIO DE NOTICIAS

SALMAN RUSHDIE

Idazlea

«Baliteke Rolling Stones jadanik arriskutsuak ez izatea, baliteke mehatxu ez izatea gizarte itxurazko eta zibilizatuarentzat, baina oraindik ere badakite zer egin gizartea asaldatzeko»

EL PAIS

JULEN GUERRERO

Futbolaria

«Athleticek atzeritarrik gabe jarraitzea gustatuko litzaidake, jendea oso identifikatuta dagoelako filosofia horrekin; gainera, oso polita da»

EL CORREO

iritziak

zuzendaria

OHARRA: Iritzi ezberdinek tokia izan dezaten, ez da komeni makinaz idatzitako 15 lerro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea eta NAFEN zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak bere esku du horretarako eskubidea.

Pisu garbia eta pisu loixa

Liburu eskolarren editorialek jakin balezate hainbat anekdota eskolar kanbia litzatekete testu liburuok amitu bat, Jainko Onaren amorez.

Lehen eta nehoiz (22/otsaila/94) izkiriatu ukhan nuen nola matematikako Baga-Biga liburuan (Elkar-GIE) problema baten galdeztzen zuen ea zenbat cm neurtzen zuten geure behatzek, eta nola ariketa egin zuen haur bakharra izan zen Bikendi eta bertzeek erran zutela gogorik ez zutela egiteko, zeren ez bait zituzten erantzi nahi ez oinetakoak eta ezta kalzetinak. Anekdota hartan kritikatu nuen liburua (xehatxago, liburuaren egile eta kudeatzaileak) kontura zitezen ezin dela redaktatu testu libururik prespektiva local eta provintzial dialektal hutsetik.

Egungo anekdotá pullittago da' matematikari zuzen dohakiona' eta lehengoa baino anhitzez graveago dena' eta dena anekdota punctual huts pullitt baino xabaxago. Egungo (azaroa 13) matematikako Baga-Biga 3. mailako problema dakhar dioena ezen ontzi baten pisu osoa 565 g. dela eta pisu garbia 500g. Problema commentatzen ari ginela Eva neskatilak erran derauku ba zirela pisu garbia eta pisu loixa (lohia) eta etc.

Evak ulertu ukhan du, normal den bezala, ezen' baldin pisu garbia ba da, ba, ba zego-keela pisu lohia ere. Ulertu ukhan ez dutenak —normal ez den bezala!— da liburugileek ezen' matematikan ba dagoela lexiko matematiko bat, zein matematikoki ere landu behar bait da: *expressione oral matematikoa*. Eta differentea dela matematikoki pisu garbia eta pisu netoa; baldin bada ere etimologikoki identikoa garbi eta neto (limpio = nítido ≠ neto). Bertze zorro bateko irina litzateke ea scribatu behar dugun netoa edo netto; netto, nola italiano, alemanez eta rusoz, edo netoa, nola ingelesez, frantzez, espainolez eta portugesez.

Argi nik dakhusadana da egungo euskara textuetan darabilgunak zoztor eragiten deraukola développatze cultural eta conceptualari. Ala, ez; agian? Behar othe gara hizkuntzan (hizkuntza valiatzeko gailu dugula) men-

talki aitzinatu desarrollo epistemologikoan, edo aitzitik behar othe derauku gu frenatu eta blokatu euskara gaizki erabiliak, patrioterismo petral hutsalez?

• Erramun Gerrikagoitia

Munitibar (Bizkaia)

Erdal Kultur Etxea ote?

Orain dela aste pare bat Gasteizko Kultur Etxera joan nintzen bi liburu aurkitzeko asmoz. Honenbestez, Maillegu Atalerantz abiatu nintzen. Lehenengo solairuan nengoela hantxe zeuden txartel guztiek zera adierazten zutela «ixilik» ohartu nintzen. Ni hau ikusteak gogor astindu ninduen, zeren eta Kultur Etxean nengoan. Euskaraz, sarritan, s eta x zenbait kasutan aldagarriak izan daitezkeela dakidan arren, ez dut uste apropos jarrita zegoenik, ezta isilik diminitiboan adierazteko asmorik zeukatenik ere, baizik eta izugarritzko akatsa zen susmoa neukan. Geroxeago, beste deskalabru batez konturatu nintzen *erreferencia*, *erreferentzia* ezarri beharrean. Ene aburuz, euskara ez da behar bezala tratatzen ezta honelako erakunde batean ere. Gainera, ez dugu ahaztu behar

hau Baskongadetako hiriburuko Kultur Etxeaz ari garela. Orduan, zergatik gertatzen da bakarrik euskararen kalterako, eta ez alderantziz bi hizkuntzak ofizialak direlarik? Erdal Kultur Etxea ote?

• Eduardo Zelaieta Anta

GASTEIZ

Falta zena

«Egun, bost irakaslek segitzen dute kalean», dio EGUNKARIAREN Urtekarian dagoen kronika zehatz eta zuzen horrek Irakasle Propioari buruz. Baina datu hori *Leioan* dela gehitzea ahazten da bertan.

Ni neu ere, 1992ko otsailaz geroztik, Donostiako Zuzenbide Fakultatek kaleratuta nago, nahiz eta bertan jarraitu Erresistentzi Kutxaren laguntzari esker. Okerra zuzentzearekin batera, hona hemen nere esker beroenak laguntzen gaituzuen guztioi. Gure kaleraketaren laugarren urte amaieran gaudenez gero denoi Zorionak eta eutsi gogor.

• Koldo Gorostiaga

(EHUKO irakasle kaleratua)

BAIONA

CHUMY CHUMEZ / DIARIO 16

Baina hau ez da ezer martxora arte eroriko zaigun promes oldearekin konparatuta...

seiko urrea

Joxerra Garzia

Poto, peto, pito

Gipuzkoako bertsolari txapelketako epaileek ohar bat eman berri dute argitara, beren lanean egindako akatsak aitortuz, eta egin zaizkien zenbait kritika asmo oneko eskertuz. Harrigarria da gaur egun norbaitek bere okerrren bat, denik txikiena ere, aitortzea. Horregatik bakarrik balitz ere, merezi lukete, nik uste, txaloa. Baina ez da hori bakarrik.

Ikus dezagun. Zein da epaileek aitortzen duten bekaturik larriena? Idatzia irakurri-rik, esan liteke Iñaki Muruaren bertso batean poto ez zena pototzat eman izana dela. Bekatu hori ez al dago isilean konfesarerik, kaltetuarekin hitz eginez, adibidez? Beharrezko ote zen jendaurreko aitortza katartiko

eta nire ustez gehiegizko hori? Ez ote da hemen ere gertatzen, bekatu txikiaren egile infernu-beldurrez, eta kristonak eta bi esan/eginikoak lasai arraio loriatan dabil-tzala?

Iruditzen baitzait bertsoak epaitzeko erabiltzen ditugun irizpideetan eta moduetan dagoela arazoa, eta ez epaile jakin honetan, horretan edo hartan. *Ditugun* diot, neure burua ere errudun ez bada kulpantzetat behintzat jotzen baitut neurri batean. Horra, bada, ni neu ere ni bekatarika hasi. Eguberri-giroaren eragina izanen da.

Neuk probatua baitakit zer den bertsoa epaitzea, ez dut omen-ik idatziko, idatziko ez dudala esatekoexa salbu. Nire eskarmentua hau da, labur esanik: bertso-barneko xehetasunei erreparatu beharrenez beharrez, xedeak egiten zidan askotan alde, bertsoak, alegia. Izanen da ni baino abilagorik, baina darabilgun sisteman arrisku hori hor dago.

Uste dut horrela bakarrik uler daitekeela Muruaren *isilik egon hai hura isilik egon nahi-tzat hartu izana*. Zer esanik ez, bertsoetik bertsoariko jarraikotasun hori ere ihesi joaten da gehienetan. Eta jakina, bigarren bertsoak aparta bihurtzeko hura gabe pasamodukoak baizik ez zen lehen alea.

Muruaren poto-ustekoa poto izan balitz ere, hobe izango da beti forman poto egitea, bertsoa goitik behera noraezean eramatea,

edo sintaxiari lepoa bihurtzea baino. Aitortzen hasita, aitorgarriago iruditzen zait kartzelako gaien Mendiluzeren bigarren eta hirugarren bertsoak pototzat ez ematea, poto ez-formaltzat, alegia, edota Mendizabalen bertsoetatik besteen bertsoetara egon zen alde puntuzkoan merezi hainbat jaso ez izana. Alegia, poto petoa baino okerrago dela pito-potoa. Esate baterako.

Baina hori guztia, sistemaren ajeak dira. Saiola bukatutik, ez da izaten epailea baino entzule despistatuagorik, saioa bere osotasunean jukatzeke ezgauzagorik. Sistema horretan, gogoan hartzeko ezer egin gabe hutsik egiten ez duenak du mesede. Kalte, berriz, genialtasun ikuturen bat edo beste uztearren arriskua bere gain hartzen duenak ohi du. Estimatu, ordea, gogoan hartzeko moduko aleak uzten dituen estimatzen du jendeak gehien, hankasartzeak gorabehera.

Sistema hori dugu indarrean. Hala izatea komeni ote da? Ez dakit. Erantzunkizunik ezaren barreratik, ezetz esango nuke nik, noski. Garbi dudana, zera da: hori erabakitzeko ez dela epaileen ardura. Denok onartzen bide dugun sistema ahalik eta txukunen aplikatzen dutenak kritikatzeari, berriz, gustoko ez dugun mezua dakarren mezularia hiltzearen pareko deritort. Aitortzen hasita, hamaika dago epaileek baino bekatu larriagorik egindakorik bertso munduan. Denak ala inor ez. Dena ala ezer ez. Urte berri on. Uste berri on.

Jose Maria Satrustegi

Euskaltzaina

Olentzero ala Olentzaro?

Itsusiena, hala ere, sal-erosketarako eta etekinen zurrumurruan Olentzero izenez, itxuraz eta mamiz hustutzea da, kultura aitzakiatzat hartuz. Dirua diru, mesedez zain dezagun geure herri jakintza

ez dute inoiz euren iritzia inposatzeko ahaleginik egin. Hizkuntza gaia ez baina etnografia kontua da.

Izenaren aldakin gehienak ohitura galdua zen herritan jasotakoak dira. Bizirik dirauenak du lehentasuna aukera egiteko orduan, *melior est conditio posidentis*, hogeita hamaika eskutik alegia. Duela hogeita hamar bat urte Nafarroako hiruburuko gazte talde batek Bera eta Lesaka aldean hil zorian aurkitutako pertsonaia —Bidasoa uretako bataioz hartutako izen eta guzti— etnografia ikastaroetan esan ohi zenez lekuotasunari dagokion begiramendu zintzo, zegoen zegoenean

aldatu zuten hirira. Olentzero alegia. Nork daki bestela, gaurregun abesten diren bertsoak Lesakako E.J. Esparzak argitaratu zituenak direla?

Ibaizabaleko urak hainbeste urteren buruan ez dira garbiago ez sakratuago orduko Bidasoa ibaikoak baino ponte izen berria inposatzeko.

Itxura ere aldatu nahi zaio, gaztetuz noski. Nola esango zaio orduan urteak egun hainbat sudur, begi eta belarri izanik, denak galduta amaieran dagoen agurea dela? Ikasiago diren herriek inoiz alda al lezake gure pertsonaiaren pareko Papa Noel edo Santa Klaus zahartzaroko bizar txuriengatik? Elur mendietako jaunak dira haiek eta ikatz mendietako gurea. Eta erromeriako blusa hoberenez jantzirik ipintzen zuten, ez baitzuten hobeagorik.

Sinbologiaz hustuz hila da pertsonaia.

Olentzerok bere nortasuna galdu gabe txukuntzen ahalegindu denik izan da orain baino lehen. Hor dago Bizkaian bertan Ikastolen Elkartea bost urte hauetan pedagogia zuhurrarekin Olentzero hiritartua apaintzen ari dena. Bost urteko lana darama aurretik.

Itsusiena, hala ere, sal-erosketarako eta etekinen zurrumurruan Olentzero izenez, itxuraz eta mamiz hustutzea da, kultura aitzakiatzat hartuz. Dirua diru, mesedez zain dezagun geure herri jakintza. ■

Anjel Lobera

Iraganetik etorkizunera

E lgoibar. Eguberria. Urtean-urtean lege, gure amaginarrebaren ahizpa eta koinatuaren etxera etorri gara elkarrekin bazkaltzeko. Iaz baino neurtsuago ibili gara jan-edanariekin. Urteak ez dira alferrik pasatzen eta! Bazkalostean, elkarriketa (*konbertsaziñoie*, gure parajeen esaten den gisa). Geroago, telebista aurrera.

Ipar Haizearen *erronka* ikusten ari garela, gure tiok ogi gogorraren puxka bat ekarri eta haginka egiteko agindu dit. Haginka eginda, ogi puxka andreari eta umeei pasa diet. Bakoitzak apur bat jan du.

Zer dela eta? 1994ko Eguberri egunean ebaki eta gordetako ogi puxka horrek eztarriko mina zainduko digu. Horretara egiten izan dugu urtean-urtean eta, ahal delarik bederen, egiten iraungo dugu.

—Txatxukeriak—, esango du bat edo batek. —Antigualeko kontuak!—, beste batek.

Litekeena da, baina iraganak eta beraren ekanduek nortasun berezia ematen diote norberari.

Litekeena da, baina hobe dugu betidaniko ohiturak kendu orduko beraren ordezkia izango dena aztertu, ea, hobe barik, txarragoa den edo, okerragoa dena, oinarririk gabe gelditzen garen.

Horrela, *Eguzki-jauretxearen Anaidia* bezalako jazoerak ulertzeko moduan nago. Ezereza dagoen lekuan, ezin mamirik aurkitu, ez eta hutsunerik ere!

Iñaki Seguro

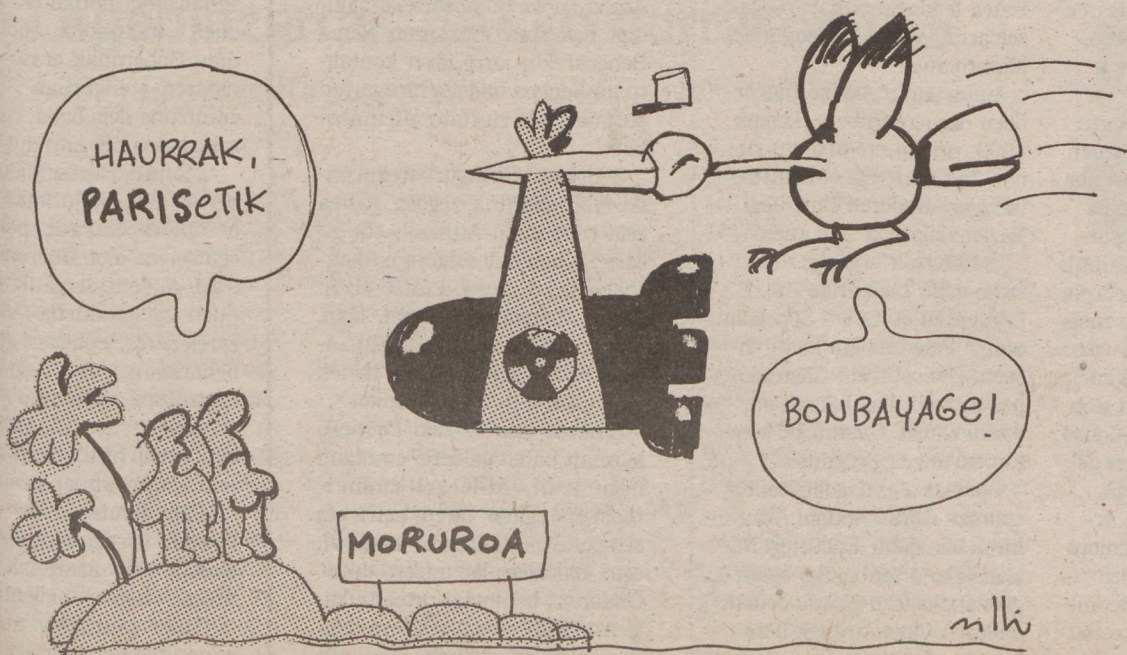

«Ez nago»

B ada ordua axalkeria politikoidea bazter utzi eta Sistemaren bihotzari kolpe egiteko. Galdera da: nondik norakoa da bihar gauerdian Kristandade osoa joko duen kabitu-ezin ritual hori? Zer da, urtebete gehiago ala gutxiago? Ez baitago batere garbi zer egiten duen denboraren jarioak: edo joan, edo etorri, edo biak batera ala biak aldizka. Iheskorra omen den hori ez da ba, luze-laburrean neurt daitekeenez geroz, egonean egongo? Baina orduan Urte Berri izeneko hori zer da: beste urte bat ala lehengo bera haizeberriturik? Eta «hamabiak puntuan» diotenean, ze puntu da hori: 24:00 ala 00:00? Ez baita inondik ere gauza bera. Baina gauerdia horrela erdibitu ezker, noiz egingo luke ahuntzak eztula? Eta biak bat badira, non egiten da urte zahar-berrien jostura edo partizioa?, denbora ezpalkatuaren zein txotx infinitesimalan?

Ume-galderak dirudite, baina pediatrek ez dakite erantzuten. Denik umeenak ere igertzen dio ordea, bihar gaueko espantu, burundara eta destitxak ospakizunaren beraren ezereza eta ezina ixildu beharrak sortuak direla. Horrela koetan onena, haurrek egiten dakitena: bi begiak esku banarekin itsutu eta... «ez nago!». Ez egoten asmatzea da biharko politika.

L A P h I T Z A

BARNE SAILAREN ARABERA GASTEIZEN ATXILOTUEK SEI ATENTATU ZITUZTEN PRESTATUTA

Atutxa, Mosquera eta Buesa 'Araba komandoaren' helburu

Juan Mari Atutxa Barne sailburua, Fernando Buesa Arabako PSE-EEko idazkaria eta Pablo Mosquera UAKo idazkari nagusia 'Araba komandoko' ustezko kideen helburu ziren. Atutxak azaldu zuenez, polizia nazional bat eta bi ertzain ere hiltzeko asmoa zuten.

Karmele Jaio / Gasteiz

SEI atentatu zituzten prestaturik eta hauetako bik eguna ere bazuten. Hala adierazi zuen atzo Juan Mari Atutxa Barne sailburua. Hiru politikari eta hiru polizia ziren helburuak: Juan Mari Atutxa bera, Fernando Buesa PSE-EEko idazkari nagusia, Pablo Mosquera UAKo idazkari nagusia, bi ertzain eta polizia nazional bat.

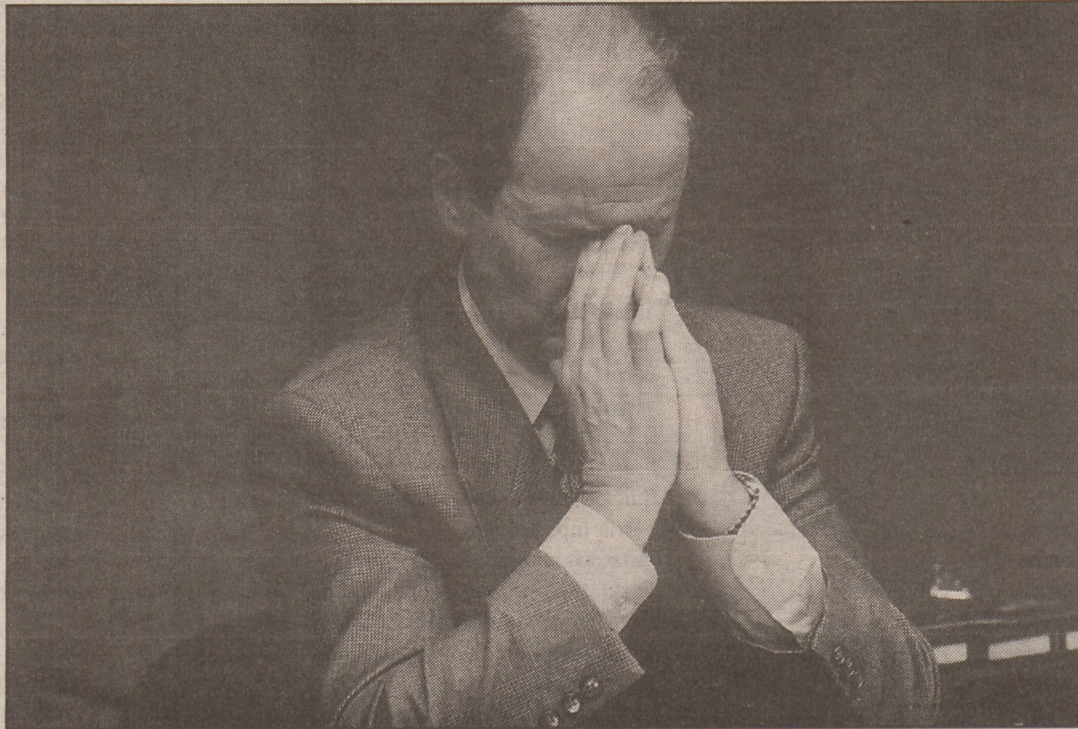
Barne Sailaren datuen arabera, *Araba komandoko* ustezko kideek abenduaren 28an atentatu behar zuten bi ertzainen kontra, Mendizorroztako kiroldegiko aparkalekuan. Ertzainek kirola egiten zuten bitartean bonba lapa bat jarri behar zieten kotxean.

Atutxaren kontrako atentatuak ere bazuen eguna: urtarrilaren 8a. Sailburua astelehenero bezala Lakuako atarira hamabietako kontzentrazioa ateratzean hil nahi zutela diote iturri ofizialek. Ustezko etakideek Lakuako bulegoetatik gertu dagoen Txagorritxu ospitaleko leiho batetik tiro egin nahi zioten sailburuari, errifle teleskopiko batekin. Atutxak adierazi zuenez, oraindik ere errifle teleskopikoa jasotzeko zain zeuden *Araba komandoko* ustezko kideak.

Atutxak agerraldian izenik eman nahi izan ez bazuen ere, berretsirik geratu da beste bi politikariak Buesa eta Mosquera zirela. Atzo Atutxa biekin bildu zen, beren egoeraren berri emateko. Mosquerak onartu egin zuen atzo ETaren helburu zela. Buesak Atutxarekin izandako bileraren ondoren ez zuen ziurtatu bera hirugarren helburua zenik. Adierazi zuenez, «ez dut arazo pertsonalez hitz egin nahi». Hala eta guztiz ere, ez zuen ezer ezeztatu.

Atutxak asteartean Gasteizen atxilotutako bi gizonezkoei leporatzen zaizkien karguen berri eman zuen: 13 atentatu egin izana, eta horietan 3 lagun hil eta 3 zauritu izana. Adierazi zuenez, Gipuzkoan *Basati komandoko* partaide izan zirenean pertsonen aurkako lau ekintza egin zituzten. 1992. urteko abenduaren 22an Donostian nortasun agiria egiteko bulegoetan polizia bat zauritu zuten. 1993. urteko martxoaren 18an Ategorrietan bi goardia zibilen kontrako atentatua egin zuten; bat hil egin zen eta bestea larri zauritu. 1993. urteko ekainaren 2an Donostian Angel Gonzalez Sabino hil zuten etxebizitza batean. 1993. urteko abuztuan Huelvan kartzeletako funtzionario baten kontrako atentatua egiten saiatu ziren.

Basati komandoarekin batera ondasun materialen kontrako

Atutxa prentsaurrekoan, ETaren kontrako operazioaren berri ematen.

OLALDE

beste zenbait ekintza egin izana leporatzen zaie. 1992. urteko irailaren 7an Donostian militarren etxebizitza bati eraso zioten 8 kilo amonalekin. 1992. urteko abenduaren 16an Donostiako itsas komandantziaren aurka 4 kilo lehergaiz osatutako bonbarekin egindako atentatua ere leporatzen zaie. 1993. urtean Donostiako Amara auzoko Eusko Trenbideen kontrako eraso ere

egin zutela esan zuen atzo Atutxak.

Bizkaiko *Itsasadar komandoko* partaide izatea ere leporatzen die Ertzaintzak bi gazteei. Komando horrekin pertsonen kontrako bi atentatu egin zituztela esan zuen Atutxak: 1994. urteko ekainean Bilbon polizia nazional baten aurka egindako atentatu saioa eta aurtengo urtarrilaren 13an Bilbon nortasun agiria egiteko

bulegoetan egindako atentatua. Azken honetan polizia bat hil zen eta beste bat zauritu.

Itsasadar komandoarekin ustez egindako ondasun materialen kontrako erasoak hauek izan ziren: 1994. urteko maiatzean Bilboko zenbait bankuren eta Telefonikaren bulegoen aurka izandako erasoak, urte bereko irailean Getxoko banketxe baten kontra izandako erasoak eta 1995. urteko otsailean Bilboko banketxe baten kontra egindakoa.

Itsasadar komandoarekin batera eginiko atentatuaren ondoren Alonso eta Almaraz ustezko etakideek Iparraldera ihes egin zutela esan zuen Atutxak; azkenengo atentatu horretan Jorge Gonzalez Endemaño detenitu zuen Poliziak. Iparraldetik Gasteizera bueltatu ziren azaroan, *Araba komandoa* osatzeko agindua betetzera. Gasteizen Nerea Bengoarekin jarri ziren kontaktuan. Bengoa taldeko hirugarren partaide zela ziurtatu zuen Atutxak.

Bengoa HBko inguruarekin ondo erlazionaturik zegoen gaztea zela esan zuen Atutxak, eta gizarteko hainbat sektoreen kontra egiteko aprobetxatu zuen: Ikasle Abertzaleak, Jarrai, Egin, AEK eta KASen kontra. Atutxaren iritziz, ETak erakunde hauek erabiltzen ditu bere onerako.

Atutxak atzo ez zien Egin-eko kazetari baten galderei erantzun nahi izan. Adierazi zuenez, «Egin-en egiten diren berri eta erreportaiek horrelako ekintzak egin daitezen laguntzen dute». Ondorioz, behintzat urtea bukatu arte Egin-en galderei erantzuteko asmorik ez duela esan zion Atutxak kazetariari. X

Carabanchelera eraman dituzte atxilotutakoak

GASTEIZEN atxilotutako Agustin Almaraz, Jose Ignacio Alonso eta Nerea Bengoa Madrillgo Carabanchel kartzelan daude. Atzo Carlos Divar Entzutegi Nazionaleko epailearen aurrean deklaratu ondoren, eta hirurak kartzelara eramateko agindu zuen.

Agustin Almarazek onartu egin zuen epailearen aurrean Atutxa, Buesa, Mosquera eta zenbait poliziaren kontrako atentatuak zituztela prestaturik. Nerea Bengoak azarotik ETako kolaboratzailea zela eta Adurtzako pisua alokatu zuela onartu zuen. Pisua alokatzeaz gain, beste ekintzekin ez zuela inolako zerikusirik esan zion epaileari. Jose Ignacio Alonso beste detenituak ez zuen deklaraziorik egin nahi izan.

Bestalde, Ertzaintzak Armando Legaz Irureta atxilotu zuen atzo Egiako etxebizitza batean, goizaldeko 3.30etan. Juan Mari Atutxa Barne sailburua atzo argitu zuenez,

Legaz ez da *Araba komandoko*

kidea baina asteartean Gasteizen detenitu zituzten Jose Ignacio Alonso eta Agustin Almarazekin batera Donostiako komando bateko partaide izatea leporatzen diote. Legazek arratsaldeko zazpietan deklaratu zuen.

Amnistia Aldeko Batzordeen datuen arabera, Lemaz 1993. urtean ere atxilotu zuten eta bi urte eta erdi kartzelan igaro ondoren Entzutegi Nazionalek aske utzi zuen.

Ertzaintzak Legaz atxilotzeaz gain, Basauriko Iratxe Lejarzaren etxea eta Sopelako Sergio Polorena ere miatu zituen. Donostia eta Gasteizko beste etxebizitza batzuk ere miatu zituen. Guztira sei etxetan sartu zen Ertzaintza.

Operazioa ez dago itxita. Ertzaintza Gorka Andoni Arbuluren bila dabil, Entzutegi Nazionaleko 4 zenbakiko epaitegiak atxilotzeko agindua eman ondoren. Atzo Atutxak bere burua entregatzeko eskatu zion Arbuluri.

**Anttonekin
Gobernuak «bere
ezina» estali nahi
duela dio Olanok**

Ramon Jauregik dio badagoela eskaera egiteko «arrazoi juridikoa»

Erredakzioa / Donostia

CARLOS BUEREN epaileak Eugenio Etxebeste Antton estraditatzeko egin duen eskaerak politikarien erreakzioak eragin ditu. Juan Mari Olanok, AABetako ordezkari gisa, deportatuek bizi duten egoera gogorarazi zuen, «euskal deportatuek oro har eta Etxebeste bezelako jasanen duten bahiketa. Bahiketa diot, deportatuei askatasuna galarazten baitzaie, beren aurkako inolako erabaki judizialik ez dagoen arren».

Ondoren, Juan Mari Olanok Buerenen erabakiaren irakurketa politikoa egin zuen. Olanoren iritziz, «epaileak irizpide politikoen arabera mugitzen dela adierazi digu berriro, bestela ulertezina baita epaile batek probetxua ateratzea deportatuek bizi dutenaren bezalako lege kanpoko egoeratik. Argi uzten du Entzutegi Nazionalaren izaera politiko eta erreprestakoa». Olanoren ustez, Espainiako Gobernuak «bere ezina estali nahi du horrelako kolpe baten bidez». AABetako kidearen hitzetan, «berriro ere Espainiako Gobernuak preso eta deportatuei ezarri nahi duen gaitubi politikoen papera agerian geratzen da, eta, presoek beraiek adierazi zuten bezala, «erbia harrapatu egin eta hesi artean dagoen urtxiaren aurka doan ehiztaria bezala» jokutzen ari da».

Ramon Jauregik ere jardun zuen estradizio eskaeraren inguruan, oso bestela gainetuz. Estradizioa emateko arazo juridikoak egon daitezkeela zioten zenbait informazio erantzunez, Ramon Jauregik zera adierazi zuen: «Estradizioa emateko badago arrazoi juridikoa; izan ere, lehenengo epaile batek bere aurkako frogak azaltzen dituen dokumentazioa baitu». Azterketak politikoa egiteko «goiztegi» zela adierazi zuen buruzagi sozialistak, norbaitek egiten duen irakurketa politikoa «hau Gobernuak eraso terroristaren inguruan duen erantzuna dela bada, egin dezake, baina nik ezin dut egin».

Ardanza lehendakariak berriro, «erabaki juridiko batek ez du espekulazio politikoa egingo, ez diot Bueren epaileari galdetu zergatik egiten duen egiten duena». Ardanzaren ustez, «epaileari galdetu beharko genioke zein diren estradizioa eskatzeko dituen arrazoiak, eta duela urtebete bi urte edo hiru urte ez zituen zein oinarri dituen orain».

PPko diputatu den Javier Peonek, berriro, estradizio eskaerak bere arrazoiak badituela, «baina biolentziaren aurkako borrokan aurrerapauso nabarmenik ez» dakarrela adierazi zuen. X

Torturak egon zitezkeela onartu du 'Bizkaia komandoaren' aurkako epaiak

Poliziari adierazitakoak baliogabetu arren, 11 lagunei 135 urteko zigorra ezarri die

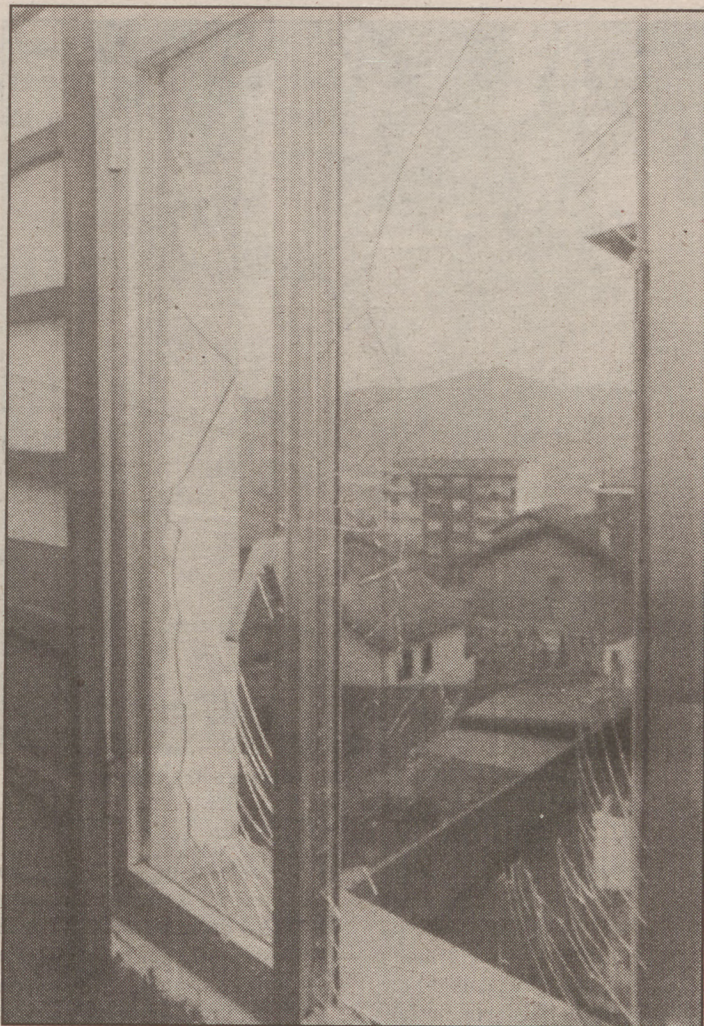
Entzutegi Nazionalak baliogabetu egin ditu 'Bizkaia komandoa' osatzearak akusatuta epaitutako 11 pertsonen Poliziari eginitako adierazpenak, torturak egon zitezkeelakoan. Hala ere, komandoko hiru kide eta zortzi kolaboratzaileei 135 urteko espetxe zigorra ezarri die gutzira.

Efe / Madril

EPAIAN azaltzen denez, frogatutaz hartzen da Juan Ramon Rojo eta Kepa Urria 1988tik Bizkaia komandoko kide izan zirela, eta horregatik 29 urte eta 3 hilabetezko espetxe zigorra ezarri die. Xabier Martinez, berriz, komandoan 1991. urtean sartu zela dio epaiak eta horregatik 20 urte eta 6 hilabetezko zigorra ezarri dio. Juan Manuel Tobalina, Paula Garcia, Xabier Arriaga, Josu Eguskitza, Encarnacion Blanco, Aitor Olabarria, Francisco Palacios eta Francisco Zabalari 7 urteko espetxe zigorra ezarri dio bakoitzari talde armatua lagunzeagatik.

Jose Antonio Jimenez, Ricardo de Prada eta Rosa Maria Arteaga epaileek kaleratutako epaian «torturak egon zitezkeela» aipatzen da, izan ere, «epaituek atxilotaketa garaian Poliziaren egoiztan jasandako torturen inguruko azalpen zehatzak oso ugariak dira, eta ez beraienak bakarrik, baita zenbait lekukorenak ere». Horregatik, epaimahaiak ez ditu Poliziari egindako adierazpenak kontuan hartu, «biziatuak» daudelako. Epaiak gainera, tratutarren egileak nor izan daitezkeen zehazteko zenbait prozedura judicial zabalik daudela aipatzen du.

Hamaika pertsona hauen aurkakako epaiketari zenbait nazioar-

Juan Ramon Rojo eta Kepa Urria atxilotu zituzten etxea.

TXEMA FERNANDEZ / EFE

teko ikuskatzaile izan ziren, defentsako abokatuek gonbidatuta. Europatik eta Amerikatik etorritako ikuskatzaile hauek, epaituek eta atxilotu zituzten beste zenbaitek jasandako torturen inguruko testigantzak entzun zituzten, Entzutegi Nazionalan eginitako deklarazioan komisaldegian jasandakoa kontatu baitzuten. Epaiak guztia ikusi ondoren hainbat ikuskatzaile kezkatuta azaldu ziren bai kuarteletan guardia zibilen esku jasandako tratua inguruan eta baita epaiketari ematen zi-

tuen bermeen gainean, epaiketa epaitegi berezi batean egin zelako.

Hala ere epaileek zigorrak ezartzea erabaki dute, dauden frogetan eta epaituek berme guztiak epaileari eginitako adierazpenetan oinarrituta.

Bizkaia komandoaren aurkako operazioa 1992ko urtarrilaren 29an egin zuten, eta beraz, talde armatuarekin kolaboratzeaz akusatuta dauden zortzi lagunak laster gera daitezke aske zigorraren erdia baino gehiago bete baitute. Epaiaren arabera, Juan

Barrionuevo eta Danborenearen arteko bekaldura urtarilaren 4an

Efe / Madril

EDUARDO MONERREK, Galen auziko epaile instruktoreak, Jose Barrionuevok eta Ricardo Garcia Danboreneak aurrez aurre deklaratu dezaten erabaki du eta datorren aste-ko ostegunerako deitu ditu. Barrionuevoren eta Danborenearen arteko bekaldura urtarilaren 4an izango da, arratsaldeko 16.00etan, eta bien deklarazioen kontraesanak hartuko ditu kontuan epaileak. Danboreneak aurreko deklarazioetan adierazi zuenez, Barrionuevok oniritzia eman zion Marey bahitzaeri Sancristobalekin izandako elkarriketa batean. X

Ion eta Leire

Carlosen lagunak

Aldaketarik gabe onartu ditu Eusko Legebiltzarrak EAEko aurrekontuak

699.357 milioi pezeta izango ditu Eusko Jaurlaritzak 1996. urterako

Agentziak / Gasteiz

Gasteizko Legebiltzarrak argi berdea eman dio Jaurlaritzak aurrekontu proiektuari. Atzo, osoko bilkuran, zuzenketak partzialak aztertu zituzten, eta aldaketa nabarmenik gabe onartu egin zituen 1996. urterako aurrekontuak.

Guztira 699.357 milioi pezeta izango ditu Jaurlaritzak datorren urtean gastatzeko, aurreko baino % 5,6 gehiago. Osoko bilkuran bertara igarotako oposizioak alderdien zuzenketak aztertu zituzten, baina ez zuten aurrera egin, Jaurlaritza sustengatzen duten hiru alderdiek

atzera bota baitzituzten.

Joan den astean Ekonomia Batzordean aztertu zituzten zuzenketak. Guztira 1.021 zuzenketa aurkeztu zituzten PPk, IUk eta UAk, baina 92 bakarrik onartu zituzten EAJk, EAK eta PSE-EEK. Aldaketa horiekin 2.140 milioi pezeta partida batzuetatik beste batzuetara igaro ziren, kopuru globala aldatu gabe.

Egailan elkarteak aurrikusitakoa baino 839 milioi pezeta gehiago izango du. Gasteizko Legebiltzarreko aurrekontuak 251 milioi pezetako murrizketa izango du, atzerriko euskal etxeek 50 milioi gehiago izango dute, eta etxebizitzak eraikitzeak hitzar-

menentzat 30 milioi gehiago dau- de. Horiek dira aldaketa nabarmenenak.

Juan Jose Ibarretxe Jaurlaritzako Hazienda sailburua pozik agertu da aurrekontuak onartzeagatik. Esan zuen gizartearen beharrei erantzuteko aurrekontuak direla.

Javier Madrazo IUko kideak gogor kritikatu zuen Jaurlaritza sustengatzen duten alderdien jarrera. «Aurrekontu hauek Jaurlaritzarenak dira, ez Legebiltzarrenak. Gainera ez dira gizarteak eskatzen dituen aurrekontuak, batez ere Industriakoek ez dutelako enplegua sortzen lagunduko», adierazi zuen. X

ESKERRIK ASKO GRACIAS

Larunbat gauean ez desmadratzeagatik eta gu etxera eramateko moduan egoteagatik.

Bazekiagu, hik ere martxa atsegin duala, eta asteburuetan pixka bat deskonektatu nahi izaten duala, baina motel, gauza ederra duk, gidatzea tokatzen zaialako heurre onetik ez ateratzea eta gau osoan gure "rolloari" jarraitzea heurre burua kontrolatuz.

Presoak Euskal Herriratzeko gestioak egiteko eskatu dio HBk Parlamentuari

Orain dela bi urte hitzartutako akordioa betearazteko ez duela ezer egin egotzi dio

A kordio «ponposoak» alde batera utzi eta euskal presoak Euskal Herrira ekartzeko behar diren gestioak egiten has dadin eskatu dio HBk EAEko Parlamentuari. Jone Goirizelaiak gogorarazi zuenez, duela bi urte antzeko ez-legezko proposamena onartu zen arren, Legebiltzarrak «ez du ezertxo ere egin akordioa betearazteko». HBk ez du Parlamentuko isuna onartuko.

Iñaki Uriarte / Bilbo

HERRI BATASUNAK dei egin dio EAEko Legebiltzarrari beharrezko gestioak egin ditzan presoak Euskal Herrira ekartzeko. «Duela bi urte antzeko proposamen bat onartu arren, eragina kontrakoa izan zen. Euskal preso gehienak Madrildik beherako kartzeletan daude, eta Frantziako Estatuan dauden euskal preso gehienek Paris inguruko kartzeletan jarraitzen dute, hots, beren jaioteritik ahalik eta urrunen», adierazi zuen Jone Goirizelaiak.

Herri Batasunak kalean, Ezker Abertzaleak Parlamentuan eta Senideek eta beste erakunde batzuk presoak Euskal Herriko kartzeletan egon daitezzen eskatu badute ere, «akordioa ez da bete, ez dute ezertxo ere egin Gasteizen bere garaian hartutako erabakia bete dadin. Eskatzen duguna zera da: oinarri eta intentzioen aldarrikapen eder horiek egiteari utzi eta hartu duten akordioa oraintxe bete dezaten, has daitezten presoak Euskal Herrira ekartzeko gestioak egiten, konprometitu bezala».

Karmelo Landarekin batera eskaini zuen prentsaurrekoan, Goirizelaiak azaldu zuen Herri Batasunak ez zuela babestu EAJ, EA eta IUren mozioa, ez delako benetako konpromezua, itxurakeria baizik. Espainiako Barne eta Justizia ministroak emandako azalpen batzuetan oinarrituz, HBko parlamentarioak aurrepegi birekin jokatu izana lepo-

HBko parlamentarioek presoak hurbiltzeari buruzko akordioa baloratu zuten.

SIMAL

ratu zion EAJri: batetik Parlamentuko aldarrikapena onartu duelako eta, bestetik, «Belloche-kin presoak sakabanaketak iraun dezan ituna egin duelako».

HBk ez du aintzat hartuko

isuna • Karmelo Landak atzo iragarri zuenaren arabera, Ezker Abertzalea taldeak ez du aintzat

hartuko «komunikabideen bidez» ezagutu duten isuna. Parlamentario abertzaleak hitz gogorrak izan zituen isunaren tramitazioagatik, batetik ofizialki ez dietelako agiririk bidali eta, bestetik Parlamentuko lehendakariordeak, PSE-EEko Manuel Huertasek, sinatu duelako.

Landak ezker abertzalearen

aurkako «zentsura politikotzat» jo zuen balizko isuna. «Parlamentu ñaño bat da, bertan ezin daitezke aztertu euskal gizarteak dituen arazorik garrantzitsuenak, eta hartzen dituen ebazpen guztiak alferrikakoak dira», adierazi zuen HBko parlamentarioak, iazko otsailaren 18an hartutako akordioari aipamena eginez.

Dei ugari igandeko manifestaldirako

EUSKAL PRESOK Euskal Herrira ekartzeko igandean izango den manifestaldiari atxikimendua erakutsi diote Herri Batasuna, Zutik, ANV-EAE, Herriaren Alde eta LAB sindikatuak.

Senideak, Amnistia- ren Aldeko Batzordeak, EPSK, Ahaideak, Gureak eta EKB-CAR erakundeek deitutako elkarretaratzea Bilboko Jesusen Bihotzaren enparantzatik abiatuko da eguerdian. Autonomia kalea, Zabalburu

Plaza, Hurtado de Amézaga, Plaza Zirkularra eta Buenos Aires kalea zeharkatu ondoren udaletxean amaituko da antolatzaileen hitzaldiarekin, bertsolari, trikitilari eta irrintzilariek lagunduta.

HBk biharko manifestaldira deitu zuen Jone Goirizelaiak eta Karmelo Landak eskainitako prentsaurrekoan. Herriaren Alde Abenduaren 23an Polizia frantziarrak Parisen izandako jokabidea gaitzetsi eta elkartasuna

adierazi die preso eta errefuxiatuei. «Parisen eta Madrilaren arteko lan politiko, judizial eta parapolizialari Bidasoaren bi aldeetatik erantzun behar diogu», azaldu du prentsa agiri- rian.

«Ostera ere euskal gizarteak preso, konfinatu, exiliatu, erbeste- ratu eta errepresaliatu guztien eskariekin egingo du bat, tinkotasun eta argitasunez aldarrikatuz euskal herritar guztiek Euskal Herrian bizi eta lan

egiteko eskubidea dutela», adierazi zuen LAB sindikatuak.

ANV-EAEk dei egin zien Espainia eta Frantziako estatuei euskal presoak eskubideak errespetatu eta Euskal Herrian batu ditzaten. «Frantziako eta Espainiako estatuek sakabanaketa politika kriminalaren bidez legalitatea bortxatzeaz aparte, oinaze eta txantaje ekonomiko larria ekarri diete euskal preso politiko eta in- tsumisoei». X

Presoen Euskal Herriratzeko galdeginen dute gaur Bastidan

Parisko

presondegi-
tara
bisitan zihoazen
senideei omenaldia
egin zieten Baionan

H.Gorostiaga / Baiona

EUSKAL preso politikoak Euskal Herriratzeko galdegiteko ekitaldien barnean, Paris eskualdeko presondegi-
tara dauden presoak bisitatzea zihoazen senitar-
tekoak omen-
du zituzten bart arratsean Baionan. Gaur, berriz, Araba-
ko Bastida herrian Madril al-
deko presondegi-
etatik heldu
diren senitar-
tekoak omen-
duko dituzte.

Amnistia-
ren Aldeko Bat-
zordeak, Errefuxia-
tu eta Pre-
soen Sustengu Komitea, Erre-
presioaren Kontrako Batzor-
dea, Ahaideak, Gureak eta
Senideak elkarteak azken as-
teotan egiten ari diren mobi-
lizazioen karietarat, Bastida
eta Baiona aukeratu dituzte.
Euskal Herriko muga natura-
l baitira Frantziako eta Espa-
niako estatuekiko. «Gisa hor-
rretan, presoak alde egin izan
diren martxen elkartasun es-
piritua berreskuratu nahi
dugu, aldi berean, senitar-
tekoak omen-
du eta preso-
ei egi-
nen diegun ongi etorria aitzi-
natzeko».

Bastidako ekitaldiari dago-
kionez, arratseko seiak laur-
den gutxitan Mirandan hasi-
ko den auto-karabanak au-
tobusa Bastidaraino lagun-
duko du. Bertan aurrekua
eta lore-sorta eskainiko die-
te preso-
en senideei. Ondotik
hitzaldiak izanen dira plaza-
trikitilari, txalaparta, bertso-
lari eta Trikitixa Kontrako
Taldea lagundurik. Gauer-
ko, berriz, afaria antolatua
dute bertan. X

Ande Sainte Marie lau orduz atxiki zuen Poliziak ostegun goizean

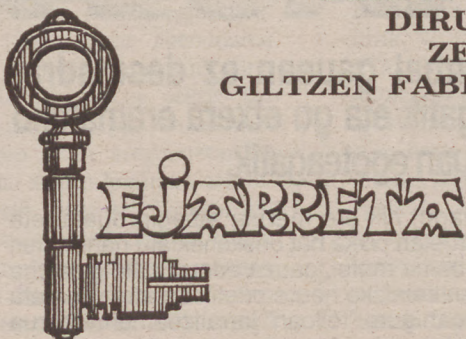
Eskupaperak
banatzeagatik
atxilotu zuten

H. G. / Baiona

ANDE SAINTE MARIE Erre-
presioaren Kontrako Batzor-
deko (CAR) bozeramailea es-
kupaperak banatzeagatik
atxilotu eta lau orduz Poli-
ziaren egoitzan atxiki zuten
ostegun goizean. Ezkerreko
Mugimendu Abertzaleak
(EMA) azaldu duenez.

Ipar Euskal Herriko kostal-
dean eta barnealdean ba-
rreiatutako informazio pa-
pela horietan Euskal Herriak
behar du eta Autonomia idar-
kiak ageri ziren. Ezkerreko
Mugimendu Abertzaleak go-
gorki salatu du atxiloteta, eta
«Ipar Euskal Herriko auto-
nomia herria bizi dadin lehen
urrats premiatsua» dela oti-
tarazi du. X

**BEREZITASUNAK:
DIRU KUTXAK
ZERRAILAK
GILTZEN FABRIKAZIOA**

USANDIZAGA, 16 GROS (Donostia) MIGUEL IMAZ 6
Tel.: 27.18.14 / 29.16.81

Ramos Espainiaratzeko eskaera onartu du Berlingo Epaitegiak

Errefuxiatuak gose greba hasi du estradizioa eragozteko

Espainiako Gobernuak presoan giza eskubideak errespetatzen dituela ziurtatu dio Berlingo Epaitegiari eta honek sinetsi egin du. Horrenbestez, onartu egin du Benjamin Ramos estraditatzeko eskaera. ETari lagundu ziolakoan atxilotu zuten kataluniarrak gose greba hasi zuen bart gauean eta defentsak Berlingo Epaitegiaren erabakia errekurrituko duela iragarri du.

Erredakzioa / Donostia

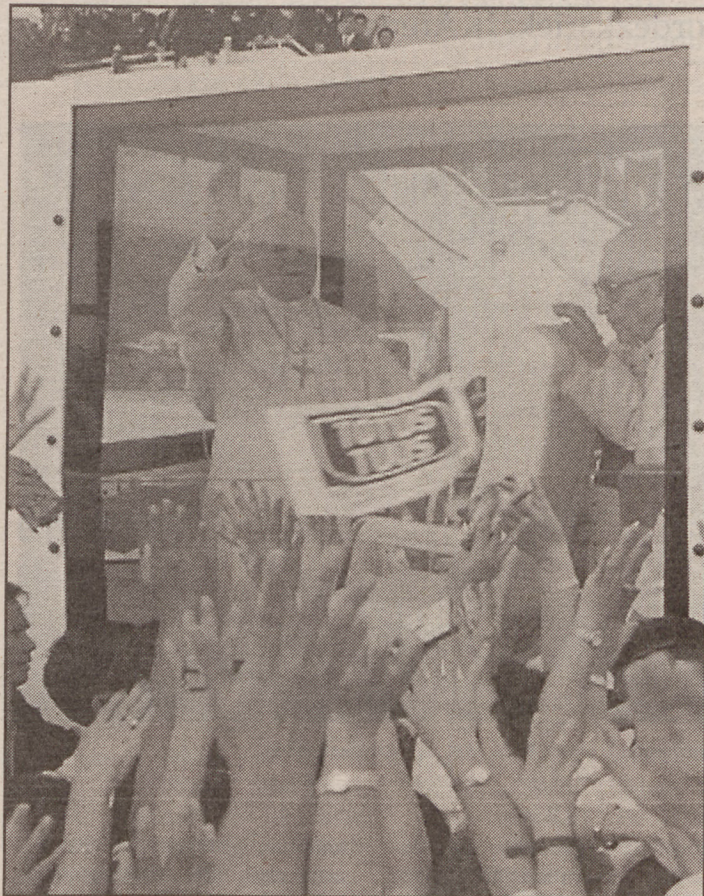
BENJAMIN RAMOS VEGA, 33 urtekoa, urtarrilaren 28an atxilotu zuten Berlinen, ETako 'Barzelona komandoari' laguntzeaz akusatuta. Geroztik Alemanian dago espetxeratuta.

Atxilotu bezain laster Ramos Espainiaratzeko eskatu zuen Madrilgo Gobernuak. Defentsak, berriz, eskaera ez onartzeko eskatu zion Berlingo Epaitegiari. Espainiako Poliziak Ramosen aurkako 'frogak' (beste atxilotu baten deklarazioak) torturapean lortu zituela argudiatuta. Horrez gainera, Ramosek berak ere torturak jasan zitzaizkela eta Espainiako espetxeetan hiesak jota dauden presoek —Ramos seropositiboa da— behar bezalako tratamendurik ez dutela jasotzen salatu zuen defentsak.

Berlingo Epaitegiak aintzat hartu zituen defentsaren argudioak eta, estradizioa behin-behinekoz gelditu ondoren, urrian Ramosen giza eskubideak errespetatuko zituela bermatzeko eskatu zion Espainiari.

Espainiako enbaxadak hiru orrialdeko txosten bat bidali zion Berlingo Epaitegiari, preso guztien giza eskubideak errespetatzen dituela esanez. Era berean, torturaren bidez lortutako deklarazioek Espainian balio juridikorik ez dutela eta hiesdun presoek tratamendu egokia jasotzen dutela ziurtatu zuen enbaxadak.

Berlingo Epaitegiari aski iruditu zaizkio Espainiak eskainitako bermeak. «Epaitegi hau ez dator bat defentsako abokatuen kezkekin, ez baitago inolako arrazoirik kezkatzeko. Epaitegi hau ziur da Espainiak bete egingo dituela kasu honetan eskainitako bermeak», azaldu du Berlingo Epaitegiak hilaren 27an kaleratutako ebazpenean. Ramosen defentsak tortura salaketa ugari helarazi bazizkion ere, Berlingo Epaitegiak ez ditu aintzat hartu, tor-

Benjamin Ramos egun Berlinen dago preso.

EFE

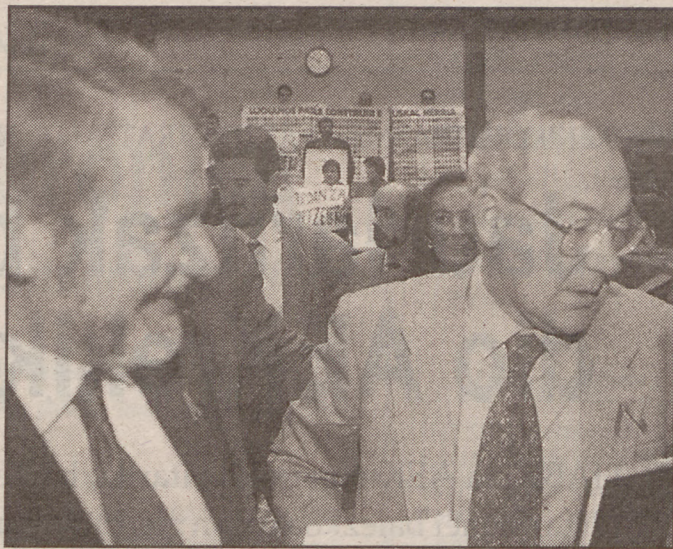
turak ez omen daudelako ofizialki frogatuta.

Defentsak errekurritu egingo du

Petra Schlagenhauf eta Nicolas Becker defentsako abokatuak harrituta gelditu dira Berlingo Epaitegiak Espainiaren hitza hain erraz onartu duela ikus- tean. Defentsaren arabera, Ramos torturapean lortutako deklarazio batzuenatik atxilotu zuten, ez dago batere argi epaiketa justua izango duenik eta, batez ere, «Espainiako espetxeetan preso seropositiboek ez dute behar bezalako arreta medikoa izaten». Hauek guztiak direla eta, Berlingo Epaitegi Konstituzionala eta Karlsruheheko Epaitegi Konstituzional Federalera joko

du Ramosen estradizioa eragozteko. Hala ere, baliteke Ramos aipatu epaitegien erabakia jakin aurretik Espainiaratztea.

Ramosek berak erabaki gogorragoa hartu du estradizioa galarazteko, gose greba mugagabea hasi baitzuen bart gauean. Presoa Espainian jasoko duen tratua beldur azaldu da: «Bada- kit presionatzeko neure ahule- ziari, osasun egoerari alegia, egingo didatela eraso, beste preso politikoei bezala. Nire bizia laburtzen ari da eta ez du inolako zentzurik izango Espainiako Es- tatuko torturazailen esku ge- ratzen banaiz. Gose grebarekin Alemaniako kontzientziak esna- raztea eta nire heriotza galaraz- tea espero dut». X

Ardanza eta Mayor Oreja herenegungo bilkuran.

TXEMA FERNANDEZ / EFE

Alderdien iritzi zatiketa aipatu du orain Ardanzak

■ Ajuria Eneko Mahaia ez biltzeko argudio gisa

Agentziak / Gasteiz-Bilbo

AJURIA ENEKO Ituna ez biltzeko argudio gisa alderdien artean «iritzi zatiketa» dagoela aipatu zuen atzo Jose Antonio Ardanza lehendakariak.

Herenegun Ajuria Eneko Mahaia biltzeko eragozpen nagusia PPren jarrera zela esan bazuen ere, atzo erantzukizunak alderdi guztien artean banatu nahi izan zituen Ardan- zak, PPri buruzko aipurik egin gabe. Lehendakariak alderdien artean iritzi desberdinak dau- dela eta iritzi zatiketa gairatu bitartean Mahaia biltzeko ego- kierarik ez dagoela azaldu zuen.

Ardanzaren arabera, alderdi politikoak bat datozen indarkeria gaitzestean, baina hortik aurre- ra nor bere errotara eraman nahi du ura eta, ondorioz, ez dago adostasunik. Adibide mo- duan Eusko Legebiltzarrean ETako presoan sakabanatzeaz izan zen eztabaida aipatu zuen, osoko bilkuran azaleratu ziren desadostasunak berak egune- roko harremanetan nabari di- tuela esanez.

Lehendakariak Ajuria Eneko Ituneko Mahaia biltzeko bo- rondatea azaldu zuen, behin berriro, baina oinarritzko bi baldintza jarri zituen deialdia egiteko: «Lehenik eta behin, al- derdiek utzi egin behar diote elkarri erasotzeari, alde batera utzi behar dute orain arteko konfrontazioa. Eta, bigarren, gutxieneko adostasuna lortu behar dugu herri honetan ba-

kea eraikitzeko». Baldintza ho- riek betetzen ez diren bitartean, Ardanzak ez ditu aintzat har- tuko jaso dituen presioei.

Era berean, Ajuria Eneko Itu- naren helburua normalizazioa eta baketzea lortzea dela azpi- marratu zuen agintari jeltza- leak. Azken egunotan bezala atentatu ugari daudenean so- seguari eutsi eta normaliza- zioaz hitz egitea zaila dela ai- tortu arren, bere betebeharra horixe dela esan zuen Ardan- zak. Honen iritzi, une latzene- tan ere «ezin diegu amore eman emozioei, hala eginez gero le- hendabizi mendekua nagusi- tuko litzatekeelako eta gero barkamena, eta politikan ez dago modu horretan jokatz- erik».

Jauregi eta PP bilera eske

Ramon Jauregi PSE-EEko idaz- kari nagusiak, berriz, euren desadostasunak gairatutako eskatu zion Ardanzari eta PPri, Ajuria Eneko Mahaia berehala bil dadin. Jauregiren arabera, euskal gizartearen eskakizuna da Ituna lehenbailehen biltzea.

Javier Peon PPko diputatuak eskaera bera egin zion Ardan- zari, erantzukizun guztiak jelt- zaleei leporatuz ordea. Peonen irudiko, EAJk zentzunez jo- katu eta Ajuria Eneko Mahaia deitu beharko litzate alderdi politikoak, lehenbailehen gai- nera. PPko diputatua kexu agertu zen, EAJk ETarekin hitz egiteko baino baldintza gogo- rragoak jartzen omen dizkiola- ko bere alderdiari. X

Belauntzan...

GURE TXOKOA

LARUNBATA, 30: Gaueko 12etatik goizaldera arte
"GURE-BINGOA JOKO HANDIA"

IGANDEA, 31: "GABONZAHAR MAGIKOA"

"KOTILOI JAIA ETA CAVA"

"TRABUKO"-rekin

ASTELEHENA, 1: Gaueko 12etatik goizaldera arte

"TRABUKO"-rekin

ZORIONAK ETA URTE BERRI ON

recogida de basuras

zabor bilketa

vitoria-gasteiz
1995

Hoy, sábado día 30,
habrá recogida de basuras.
Mañana, Día de Nochevieja,
no se prestará el servicio.
Se ruega no bajen sus bolsas para evitar
la acumulación de
desperdicios en la vía pública.

Gaur, abenduak 30,
larunbata izan arren, zabor bilketa
izango da.

Ez, ordea, bihar, **Uztezahar gaua**
dela eta.

Arren, ez jaitsi zabor-poltsarik
gau horretan, kaleak zaborrez josita
egon ez daitezen.

Servicio de Limpieza

AYUNTAMIENTO
DE
VITORIA
GASTEIZ
UDALA

Garbiketa Zerbitzua

IKA-REKIKO HITZARMENA ATZO ARRATSALDEAN SINATU ZEN HABE-K DONOSTIAN DUEN EGOITZAN

Jaurlaritzak baiezkkoa eman dio AEKrekiko hitzarmenari

HABE eta AEKren arteko bitariko batzordeak joan den azaroaren 29an hitzartutako hitzarmenei baiezkkoa eman zien atzo Eusko Jaurlaritzako Gobernu Kontseiluak, eta gaur goizean izenpetuko dute HABE eta AEK-ko ordezkariak. IKArene atzo sinatu zen.

Idurre Eskisabel / Donostia

HELDUEN euskalduntze-alfabetatze sektoreko hainbat erakunderekin Jaurlaritzak izango dituen harremanak arautzeko hitzarmenak izan zituzten mintzagai Gobernu kideek atzoko Gobernu Kontseiluan, eta ontzat eman zituzten, besteak beste, HABEren eta AEKren arteko bitariko batzordeak iragan azaroaren amaieran hitzartutako hitzarmen markoa eta 1995. urterako hitzarmen zehatzagoa.

AEK-ko Batzar Nazionalak gauza bera egin zuen hilaren 20an, Agurainen (Araba) egindako bilkuran. Ondorioz, hitzarmena sinatzea besterik ez da falta akordioa gauzatzeko, eta HABEko arduradunek iragarritakoa- ren arabera, gaur goizeko 11.30etan egingo da izenpetzea, erakunde horrek Donostian duen egoitzan.

Sinatze ekitaldi horrekin, beste ingurumari batera etorriko dira urte mordoska batez gatazkatsuak izan diren Jaurlaritzaren eta AEKren arteko harremanak. Hitzarmen markoak datozen urteetan bi erakundeon hartu- emanak nolakoak izango diren arautzen du eta, besteak beste, AEK-k «urteetan egin duen lan eskerga» aintzatesten du eta xede nagusia koordinakundearen lana bultzatzea dela jasotzen du. Bide beretik, AEKren izaera nazionala onartzen du Jaurlaritzak

Mari Karmen Garmendiak eman zuen atzo bi akordioen berri.

OLALDE

eta, ondorioz, AEK-ko euskaltegiek ez dute bestelako izaera le- galik izango.

1995. urterako hitzarmenak, berriz, irakasleen gaikuntza nola egingo den arautzeaz gain, AEK-k aurten Jaurlaritzatik jasoko duen dirutza zehazten du: 351 milioi pezeta (14 milioi libera pasatxo). Hitzarmen markoa bost urterako onartu da eta, horren ildotik, urtero-urtero berritu be- harko dira aurtengoa bezalako hitzarmen zehatzagoak.

Baina AEKrekiko hitzarmenari ezezik, Errioxa Elkarte eta Ar- datz Kultur Elkarte euskaltegi

homologatu gabeekin egin be- harreko hitzarmenei ere baietza eman zien Gobernu Kontseiluak. Era berean, euskaltegi homolo- gatu pribatuei laguntzeko 321 milioi pezeta (12,8 milioi libera) bideratzea deliberatu zuen Go- bernu Kontseiluak. 1995-96 ikasturteko lehen hiruhilabeteko gastuei aurre egiteko izango da dirutza hori.

Mari Karmen Garmendia Kul- tura sailburu eta Gobernuko bo- zeramaileak azaldu zuenez, urte berriari begira arau berriak izan- go dira helduen euskalduntze- ren arloan, eta helburu horrekin

sinatuko ditu Kultura Sailak hi- tzarmenak AEK, Bertan eta IKA- rekin. «Gaur onartu diren hitzar- men hauek normalizazioa ekarri nahi dute euskalduntzearen eta euskalgintzaren arlora eta, bide batez, bidea zabalduko dute eus- kaltegi eta irakasleen homolo- gazioarako», nabarmendu zuen Garmendiak.

Helduen alfabetatze eta eus- kalduntzerako Ikas eta Ari (IKA) erakundeak ordezkariak eta HABEkoek atzo arratsaldean si- natu zuten hitzarmena, azken horrek Donostian duen egoi- tzan. X

Balorazio positiboa egin du EKBk akordioaz

EAE-N HABE-ek AEK eta IKA- rekin lortutako akordioei bu- ruz balorazio «positiboa» egin du Euskal Kulturaren Ba- tzarreak (EKB); «ildo horre- tan, garrantzitsua da azken urteetan izandako ezadosta- sunak adostasun bidean jar- tzea», EKBren ustez. Nafa- rroako eta Iparraldeko egoera oso bestelakoa da, koordina- kundearen ustez: «Oso kez- kagarria da Nafarroako egoe- ra, gaur egungo aurrekontuek ez diotelako erantzuten he- rrialdean lan horretako be- harrei, eta zer esanik ez Ipa- rraldeko instituzioen jarrera, langintza hau laguntzarik gabe baitute». Horregatik, euskalduntzearen alde la- nean jarraitzeko animua eman nahi die EKBk arlo ho- rretako partaide guztiei: «Funtsezkoa da aurrera begi- ra helduen euskalduntze eta alfabetatze arloan diharduten elkarte eta erakundeen koor- dinazioa eta elkarlana bila- tzea, eta akordio marko hauek ere horretarako balio behar dute».

EKB «arloko elkarlana eta sustengu handiagoa bultzat- zen ahaleginduko da, eta, horretarako, saileko partai- deen artean gutxieneko ar- datzen inguruko adostasuna bilatu eta ekimen bateratuak bultzatzen ditu, sektore ho- nek behar duen lehentasu- nezko trataera lor dezan eta eskatzen duen plangintza be- rria gauza dadin, euskal- dundu nahia zabaldu eta areagotuz, eta beharrezko es- kaintza egokipenak eta ira- kasleen prestakuntza pro- gramak bultzatuz, euskara guztiz berreskuratzeko bi- dean».

Eskola mapari buruz ere hitz egin zuten EKBko kideek azkeneko nazio batzar iraunkorrean. X

BI HAR Eusko Jaurlaritzaren eta AEKren arteko akordioen testuak osorik

HABE eta AEKren arteko akordioa

Bukaera asmagaitz baten kronika

Urte eta erdi luze iraun eta bi haustura izan ditu azkenik gauzatutako akordioak

Eusko Jaurlaritzak asteroko bileran atzo onartutako akordioak urte eta erdiko historia luzea dauka. Garai hartan Gobernuak aldatu zen eta ordutik akordioak bi haustura izan ditu: apirilean bata eta duela aste gutxi bestea. Adostasuna lortzeko borondatea nagusitu da, hala ere, azkenean.

Xabier Oleaga / Donostia

Kultura Sailean Mari Karmen Garmendia jarri zen, eta berarekin euskararen inguruko mugimendu sozialarekin akordio bidea jorratzeko espektatibak nagusitu ziren

DUELA urte eta erdi —1994ko ekainaren 6an— AEK-ko eta Eusko Jaurlaritzako ordezkariak aurreakordioa sinatu zutenen gozatu zen, aspaldiko partez, bi entitateen arteko harremana. Mario Onaindiak proposamen zehatz bat egin zuen eta euskararen inguruan Gasteizko instituzio autonomikoekin liskar bizian zebiltzan gizarte erakundeekin, besteak beste, akordioak lortu beharra zegoela aldarrikatu zuen non-nahi, euskal bizitza normalizazio bidean jarri behar bazen.

Laster iragarri zien AEK-koei posible zela Jaurlaritzako Kultura sailburuarekin, Joseba Arregirekin, ados jartzea eta berak, Onaindiak, leunduko zituela bideak. Hauteskundeak ere atarian zeuden. EAJk ez zuen aukera pasatzen utzi. Administrazio-ko ordezkariarekin batera —une horretan Joseba Arregi eta HABEko Martin Etxeberria eta Antton Iñurrategi— alderdiak ordezkari bat sartu zuen prozesuan, Txomin Aurrekoetxea. Horrela lortu zuten aipatutako aurreakordioa. Haren arabera 1994ko dirulaguntza instituzionalak finkatu ziren.

Hiru hilabete geroago, urriaren 23an, hauteskunde autonomi-

koek beste osakide batzuk sartu zituzten Eusko Jaurlaritzan. Akordiorako bidearen bigarren etapa hasi zen honela. Kultura Sailean Mari Karmen Garmendia jarri zuten eta berarekin euskararen inguruko mugimendu sozialarekin akordio bidea jorratzeko espektatibak nagusitu ziren. Talde negoziatzailean ere aldaketa nabarmenak izan ziren. Jaurlaritzako batzordeburu Jose Mari Zeberio jarri zuten, Kulturako sailburuordea. Hilabete geroago, hala ere, argi gorria piztu zuten AEK-koek. Negoziatzaile instituzionalak giroa asko leundu zutela, baina akordioak ez zirela gauzatzen eta prozesua oso etenda zegoela salatu zuten. Hortik hausturara bost hilabete pasatu ziren. Apirilaren 11n bi aldeek arteko bilera hurrengo datarik gabe geratu zen.

Protesten txanda hasi zen AEKren aldetik. Horiekin batera Jaurlaritzaren eta gizarte erakundearen artean elkarren aurkako akusazioak izan ziren. Eus-

kaltzaleen artean kezka areagotu zen berriro ere. Euskal munduan oso ezagunak diren sei gizonen eskutitza igorri zioten Mari Karmen Garmendiari kezka horren berri emaneteko. Sinatzaileak Ramon Labaien jekide eta Kultura sailburuordea, Martin Ugalde, Paulo Agirrebaltzategi, Imanol Lazkano bertsolaria, Xabier Kintana eta Julen Kalzada. Alderdi politikoei ere ez zuten ulertzen Jaurlaritzako batzordearen jarrera. Horrela adierazi zioten EGUNKARIARI PPK, IUK, EAK, PSOE eta HBK.

AEK-k mobilizazioei eutsi zien eta ekainaren 10ean manifestaldi nazionalera deitu zuen. Egun batzuk geroago Legebiltzarrean kontuak eskatu zituzten alderdietako ordezkariak eta, hilabete bereko 20an, berriro hasi ziren negoziatzen bi aldeak. Uztailean AEKren eta Jaurlaritzaren arteko bitariko batzordeak testu bat hitzartu zuen. Oporraldia igaro eta irailaren 28an AEK-ko Batzorde Nazionalak baietza eman zion

adostutakoari. Baina bi ez dira ezkontzen batek nahi ez badu eta horixe gertatu zen berriro ere. Konpromezu berriaren arabera, AEK-k 975 milioi pezeta jasoko zituen hurrengo bost ikasturteetan. Diru larregi zen aurrekontu instituzionalerako eta akordioa ez zen gauzatu. Bigarren blokeoa zen, apirilekoaren ondoren.

Jaurlaritzak interlokutorea aldatu zuen. Oraingoan Josune Ariztondo, HABEko zuzendari berria, izendatu zuten batzorde instituzionalaren buru. Berarekin Xabier Aizpurua eta Imanol Agote aritu ziren. AEKren aldetik Erramun Osa da prozesua lehen unetik jarraitu duen bakarra, beste guztiak aldatuz joan baitira. Azken garaiko batzordean, Osarekin batera, Juan Mari Larrarte, Aurkene Ortiz eta Xabier Ugalde egon dira.

Batzorde berriaren lehen bilera azaroaren 16an egin zen. Hilabete horretako 25ean AEK-ko batzar nazionalak negoziatzen jarraitzea erabaki zuen, baina baita Jaurlaritzak kritikatzeko ere bigarren haustura zela-eta. Bitariko batzordeak berriro lortu zuen testua hitzartzea lau egun geroago. AEK-ko Batzar Nazionalak abenduaren 20an eman zion berriro baietza akordioari. Bedertzi egun geroago, hau da, atzo, Jaurlaritzak. X

Eusko Jaurlaritzak 32.000 milioi emango die ikastetxe pribatuei

■ Eusko Ikastola Batza
Elkarteko ikastolek
113 milioi jasoko dute

Erredakzioa / Gasteiz

HEZKUNTZA hitzarmenak dituzten ikastetxe pribatuek 32.000 milioi pezeta izango dute euren finantzaziorako 1996ko urtarriletik irailera bitartean. Eusko Jaurlaritzako Gobernu Kontseilua atzo bildu zen, eta Inaxio Oliveri Hezkuntza sailburuak proposatuta, diru kopuru hori ematea erabaki zuen.

Dirutza honen kalkulua egiteko 1996. urteko aurrekontu proiektuan jaso diren modulu ekonomikoak hartu dira oinarritzat, eta guztira, 20.000 milioi pezeta erabiliko dira hitzarmenak finantzatzeko eta ia 12.000 milioi ordainketa delegatuari aurre egiteko.

Gobernu Kontseiluak atzo onartutako dirutza kontuan hartuta, 95-96 ikasturtean, orotara, hitzarmenak dituzten ikastetxe pribatuek 42.000 milioi hartuko dituzte Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza Sailetik.

Eusko Jaurlaritzak, berriz, euskal sare publikoan sartu ez ziren ikastetxe langile eta irakasleen soldatak ordaintzeko dirutzak osatu ditu. Gastu honetarako 1.518 milioi pezetako partida onartu du. Era horretan eta konzeptu beragatik, Eusko Ikastola Batza Elkarteko ikastolek 113 milioi pezeta hartuko dute. X

EZ DUGU ETSIKO LORTU ARTE

PRESOAK

EUSKAL

HERRIRA

BIHAR

LAB

langile abertzaleen batzordeak

EUSKAL LANGILEOK

BILBORA!

MANIFESTAZIOA • 12etan • Sgdo Corazon-en

Hiesaren aurka talidomida erabiltzen hasteak polemika eragin du EEBBetan

Botika hori hartu zutenek deformazioak zituzten haurrak izan zituzten 60ko hamarkadan

Estatu Batuetako osasun agintariek hiesa eta beste zenbait gaixotasun larri talidomidaz tratatzearen abantailak aztertzea baimendu dute. Erabaki horrek polemika latza eragin du EEBBetan botika hori hartu zuten emakumeek deformazio larriak zituzten haurrak izan baitzituzten 60ko hamarkadan.

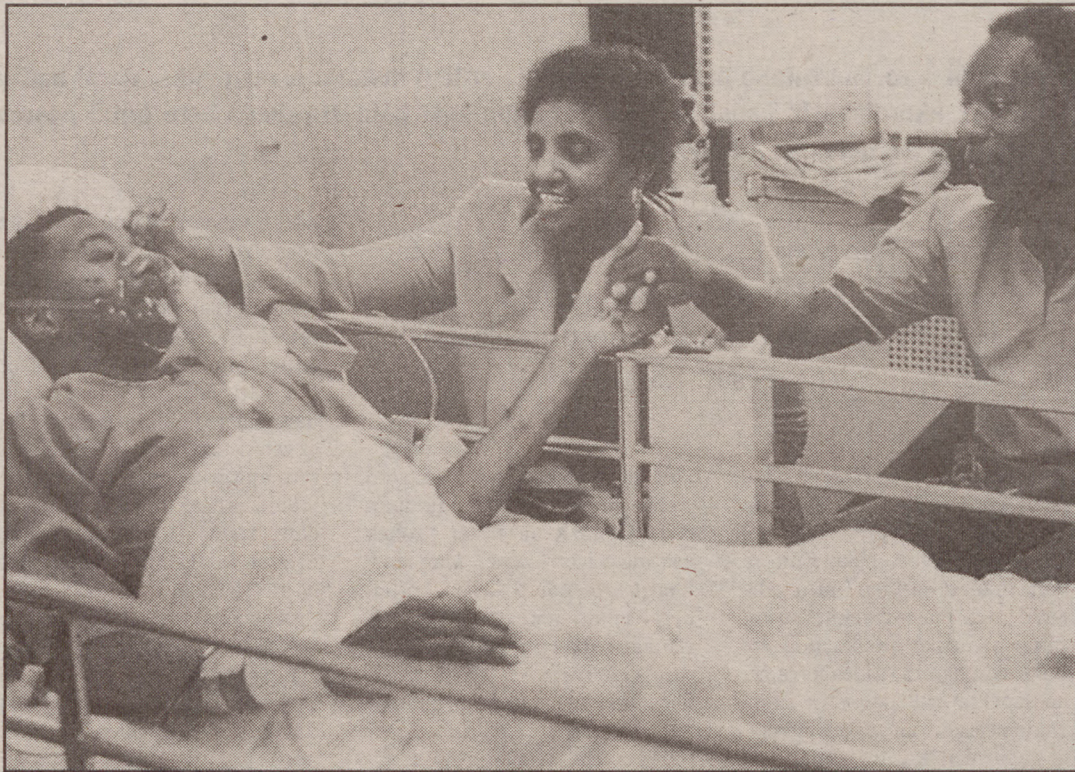
Agentziak / Washington

EEBB-ETAKO Janari eta Sendagien Bulegoak (FDA) —hura da botikak baimentzeko organo goren— erabakiaren berri eman bezain pronto lehertu da eztabaida. Talidomidak kaltetutako ezindu fisikoak eta GIB birusari aurre egiteko ikerketa bide berriak zabaltzearen aldekoak aurrez aurre jarriak dira.

1959 eta 1962 urteen bitartean mundu osoan barra-barra banatu zen talidomida, haurdun zeuden emakumeek goizetan izaten zituzten oinazeak baretzeko botika eraginkorra baitzen oso. Ondorioak ikaragarriak izan ziren baina: deformazio larriak zituzten 10.000 haur jaio ziren. «Talidomidaren haurrak» izenez ezagun egin ziren ume asko besoak sorbaldan zituztela jaio ziren, belaunak beharrezko oinak zituztela beste batzuk, edota begirik gabe beste zenbait. Organorik gabe edo osotara deformatutakoekin ezin bizi eta asko eta asko hil ziren jaio eta gutxira.

Ondoren egindako ikerketen bidez jakin ahal izan zenez, fetoen organo horiek garatzen ari zirela emakumeek talidomida hartu izanak eragin zituen deformazioak. Kasu zenbaitetan talidomida dosi bat hartzea nahikoa izan zen.

Alemania, Erresuma Batua, Kanada eta beste dozena bat herrialdetan batere mugarik gabe banatu zen botika. Estatu Batuetan, aldiz, tragediak jaioberri gutxi batzuei besterik ez zien eragin, Alemaniako baseetan zeuden militarren seme-alabei bereziki. Estatu Batuetako Go-

Talidomidak hiesa eragiten duen GIB birusa garatzea eragozten duela frogatu da laboratorioetan. Orain giza gorputzean egiten ari dira probak.

ARTXIBOKOA

bernuak zuhur jokatu zuen garai hartan, eta talidomidaren ondorioak zeintzuk ziren behar bezala aztertu artean ez zuen botika banatzeko baimenik eman.

Oso denbora gutxiaren buruan agerikoak bihurtu ziren ondorioak. Herrialde gehienek 1961 eta 1962 urteetan debekatu zuten botika.

Data hartatik aurrera, lepraren kontrako botika gisa erabili zen talidomida Estatu Batuetan. Gaixotasun hura zuten herritarrei baimen berezia eman zien FDAk botika hura atzerrian eskuratu ahal izateko. Herenegun *The New York Times* egunkariak argitaratu zuenez, baina, gaur egun bi enpresak ekoizten dute botika hori Estatu Batuetan, New Jersey-ko Celgene Corporationek eta Maryland-eko Pharmaceutical Corporationek.

Talidomidak GIBa garatzea eragozten duela frogatu da. 1989. urtean Gilla Kaplan Rockefeller unibertsitateko ikerlariak talidomidak zenbait gaitz larritan zuen eragin positiboari buruzko lana argitaratu zuen.

Haren arabera, botikak TNH-alfa izeneko proteinaren ondorioak bertan beheara uzten zituen.

Aurkikuntza haren ondoren, talidomida eta TNH-alfa proteinarekin lotutako gaixotasunen arteko harremana sakonki aztertzen hasi ziren. Laboratorioetan egindako probak arrakastatsuak izan ziren oso: botikak TNH-alfa hiesarekin lotzen zen kasuetan ezezik, gaitza eragiten duen GIB birusa haztea ere eragozten du.

Gaur egun, laboratorioetan lortutako eragina giza gorputzean ere gertatzen den ari dira aztertzen. FDAk gainera, talidomida hiesdunei ahoan sortzen zaizkien ultzera mingarrien kontrako botika gisa erabiltzea baimendu du.

The New York Times egunkariak azaldu duenez, hiesdunen aldeko elkarteak denbora luzez aritu dira FDAk baimen hori eman dezan borrokan. X

LUTXIFOURCADE

Donapaleuko gizen merkatua txikitzen ari da

Azarotik otsailera arte Donapaleuko merkatu estaliak ostiralero aterbetzen du gizen merkatu ospetsua. Ehundaka ahate edo antzara gizen saltzen dira astero eta abenduaren bukaerako merkatuetan saltzaile eta erosle ugari biltzen dira. Alabaina, merkatuaren fama txikituz doa sektorea krisian baita. Azken urteotan ahate gizenen produkzioa bultzatu da lehentasuna emanez ekoizle handiei eta ondorioak nabarmengarriak dira merkatu publikoetan, tratu gehienak merkatutik kanpo egiten baitira.

NUPeko Gizarte Kontseiluak ziurrenik gaur onartuko ditu aurrekontuak

■ Baiezkoa ematen badie ekitaldia hasi baino lehen onetsiko diren lehenak izanen dira

Erredakzioa / Iruñea

NAFARROAKO Unibertsitate Publikoko Gizarte Kontseiluak ziurrenik gaur egingen duen bileran onartuko ditu 1996ko aurrekontuak. Heldu den urterako 5.065 milioi —203 milioi libera hor nonbait— iragarrita daude eta aurrekontu honi baiezkoa ematen badiote, ekitaldia hasi aurretik onartuko diren lehenak izanen dira. Aurrekontuak onartzen badira, iragan ikasturteetan proiektuak martxan jartzeko izandako ziurgabetasuna eta gastuen kontrola saihestu ahal izanen dira.

Gaur unibertsitateko Gizarte Kontseiluak ziurrenik onartuko dituen aurrekontuak Gobernu Batzordetik pasatu dira aurretik eta Parlamentuaren baietza jaso dute, ez baita ahaztu behar herenegun onartu zituela Legebiltzarrak aurrekontu orokorrak eta NUPek jasotzen duen diru zatirik handiena hemendik datorkiola. Unibertsitateko aurrekontuak gaur onartzen badituzte, gastuak hobeto antolatuko dituzte eta, ondorioz, dirua administratzeko arazoak baztertu ditu NUPek. Orain arte, Gobernuaren eta NUPen arteko aurrekontuen eztabaida amaigabea izaten zen. X

ESKELAK

Amaia Lasarte gure lankidearen amona.

Egunkaria

Josefa
Gandiaga
Unamuno

1995eko abenduak 30.

Iruñeko diskoteka baten jarrera arrazista salatu dute

■ Jatorriz

Magrebekoak diren pertsonen ez diete sartzen uzten Sector dantzalekuan

Erredakzioa / Iruñea

ARRAZA irizpideak aintzat hartuz, Iruñeko Sector dantzalekuan ez diete sartzen uzten magrebiarrak edo arabiarak diren pertsonen. Hori xe salatu du SOS Arrazakeria elkarteak, eta gaur eguerdiko 12.00etan diskotekako atarian kontzentrazioa egingo dutela iragarri. Era berean, praktika arrazisten kontra dauden pertsona guztiei ekintza horretan parte hartzeko gonbita zabaldu die aipatutako elkarteak.

Nolanahi ere, Sector dantzalekua ez dela jarrera hori duen areto bakarria erantsi du SOS Arrazakeriak, eta Nafarroan gero eta salaketa gehiago jasotzen ari direla halako edo halako taberna, jatetxe, hotel edo dantzalekuetan zenbait arraza eta taldeko etnikotako pertsonen sartzea galarazten zaielako.

«Onarpen eskubidean babesten dira ostalaritza sektoreko hainbat lokal horrelako praktikak aurrera eramateko, baina eskubide horren izean askoz ere zabalagoa eta oinarritzekoagoa den beste bat zapuzten dute: jatorria, ezaugarri fisikoak eta azalaren kolorea edozein izanda ere areto publikoetan sartzeko eskubidea, hain zuzen», salatu du gogor SOS Arrazakeriak.

Ildo horretatik, bereizkeria jasaten duten pertsonentzat «kolpe izugarria» ezezik, pertsona eta kolektibo «desberdinen» integrazioarako «sekulako oztopoak» ere badira praktika arrazista hauek, lehen aipatutako elkartearen ustez. «Oso normala da inmigrantei, atzeritarrei eta gutxiengo etnikoetako kideei entzutea zenbait lokal eta espazio publikotara ez joatea erabaki dutela, jakin badakitelako ez direla ondo ikusiak eta etengabe pertsona normalak direla erakutsi eta frogatu beharrean gertatzen direlako», azaldu dute elkarteak kideek komunikabideetara helarazitako idatzi baten bidez.

SOS Arrazakeria taldeko kideen arabera, arazo honekin gerta daitekeen okerrean horrelako gertakarietara ohi-tzea da, eta, ondorioz, mobilizatzeko deia egin diete herritar guztiei. Izan ere, arrazakeria praktika diskrimintzaleen ondorioa dela uste dute, eta horiek moztu behar direla arazo hori sahisteko: «Finan, arrazakeria praktika diskriminatorekin eraikitzen da, eta, horregatik, hau xe da gure eginbehar nagusia: eskubide berdintasuna lortzea gure eta esparru guztietan». X

Nafarroako Gobernuak aurki sortuko du Euskararako Aholku Batzordea

Hizkuntza gaietan aholkulari izanen da eta proposamen eta gomendioak egingo ditu

Nafarroako Gobernuak heldu diren hilabeteotan eratu du herrialdeko Euskara Batzordea. Batzordea aholkulari izanen da hizkuntza gaietan eta proposamen eta gomendioak egiteko ahalmena edukiko du. Hizkuntz Politikarako Zuzendaritza jadanik dekretu foralez arautuko den batzordearen oinarriak tajutzen ari da.

Irene Arrizurieta / Iruñea

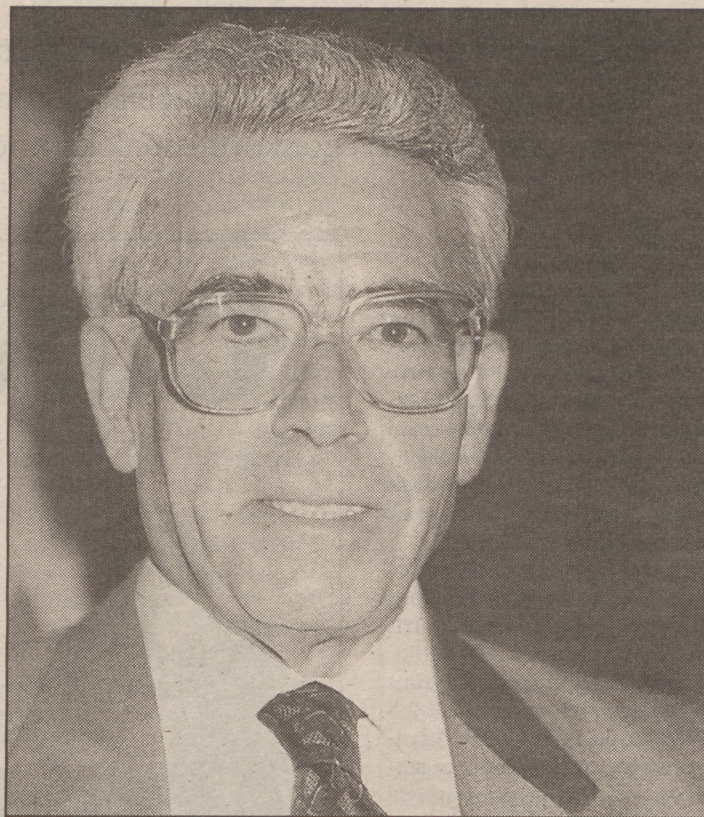
NAFARROAKO Euskara Batzordea legeintzaldi honetan eratzea hiruko gobernuak zuen helburuetako bat da. Proposamena EAK egin zuen hiruko gobernuak partaide bilakatu zenean eta Federico Tajadura Lehendakaritza kontseilariak berriki eman du ekimenaren berri. Begonia Erraztik —Nafarroako Legebiltzarrean EAKo parlamentarioak— azaldu duenez, Gobernuak osatzeko garaian bere alderdiak «euskararen inguruan seriozki lan egin behar zela-eta» aipatu batzordea eratzea proposatu zuten. Hala ere, Erraztik erran duenez, Euskara Batzordeak oraindik «ez du formarik proiektu bat egon arren. Teknikoki hasi dira lanean Hizkuntz Politikan, baina politikoki oraindik ez dugu aztertu». Berak azaldu duenez, foro kulturala izanen da. Euskal kulturaren arloan mugitzen direnekin ere «harremanetan» direla ziurtatu du, eta urtarriletik aitzina izanen de-

la oinarriak eztabaidatzeko garaia.

Jose Luis Rodriguez Otxoa, Hizkuntz Politikarako zuzendari nagusiak Batzordea abian dela dio eta dekretu foralaren oinarriak egiten ari direla. «Baliteke urtarilean prest egotea dekretu foralez indarrean sartzeko eta segituan eratua izateko».

Euskararen munduan murgildutako erakundeek osatuko dute Batzordea

Hizkuntz Politikarako Zuzendaritzapean egonen da Nafarroako Euskara Batzordea eta euskararen inguruan murgildutako erakundearen ordezkariak bilduko ditu. Ildo horretan, Otxoak esan duenez herrialdeko Gobernuaren ordezkariak «minimoa izanen da». Batzordeak euskararen normalizazioan egunero lanean diharduten hainbat sektoreen eta iritzi eta planteamendu desberdinen bilkura eta eztabaidagune izan nahi du. Oraindik oinarriak erabat finkaturik ez badaude ere,

Jose Maria Rodriguez Otxoa.

JOXE LACALLE

aholkulari izaera edukiko du eta Gobernuak euskararen alorrean egingen dituen planetan proposamenak eta gomendioak eman ahal izanen ditu.

Nafarroan orain arte ez da horrelako erakunderik egon, baina badira Espainiako Estatuan horrelako beste esperientziarik. Rodriguez Otxoak azaldu duenez «hizkuntza propioa duten Espainiako beste komunitate autono-

mo batzuetan badaude horrelako erakundeak, Galizian oraindik ez duten arren, Euskal Autonomi Elkarteak eta Katalunian badute». Herrialdeko hainbat euskaltzalerekin harremanetan jarri diren arren, Rodriguez Otxoak ez du aurreratu nahi izan zein erakunde edo pertsonaia egonen diren Euskara Batzordean ordezkatuak. Hori, urte berriarekin batera jakinen da. X

PRESOAK EUSKAL HERRIRAK
guztion esku dago!

BIHAR DENOK BILBORA!
12etan MANIFESTAZIOA Sdo Corazonetik

* AURTENGO MOTELTZE DATORREN URTEAN AREAGOTUKO DA ETA HAZKUNDEA % 3,5-EKOA IZANGO DA

Confebaskek egonkortasuna nahi du ekonomia ez kaskartzeko

■ EAEko ekonomiak hazkunde handia izan du aurten, baina datorren urtea eskasagoa izango dela iragarri dute Confebask enpresarien elkarteko arduradunek. Inguru sozio-politikoaren egonkortasunak lagunduko du, haien ustez, emaitza positiboak eusten.

Joseba Aiarza / Bilbo

EKONOMIAREN hazkundeak urte honen bukaeran izan duen motelteak datorren urtean ere jarraituko duela iragarri du Baltasar Erraztik, Confebask euskal enpresarien elkarteko presidentea. Ondorioz, 1996ko emaitzak aurtengoak baino eskasagoak izango dira.

Kasurik onenean, EAEko ekonomia % 3,5eko hazkunde tasa lor lezake (Espainiarako aurrikusitako % 3koaren gainetik). Hazkunde honek enpleguan izango du eragina eta hau % 2,5 gehituko da EAEn, 20.000 lanpostu berri sortuz. Ondorioz langabeziak behera egingo duela uste du Confebaskek, nahiz eta % 23ko tasaraino besterik jaitziko ez den.

Hazkunde honetan inbertsioak izango du berebiziko eragina, eta kontsumo pribatua ere zuzperetzea espero du Jose Guillermo Zubia Confebaskeko idazkariak. Industria izango da, aurten bezala, hazkunde honen motore, nahiz eta eraikuntza eta zerbitzu sektoreek ere jardueratasa hobekuntza lortuko dituzten.

Euskal Autonomi Elkarteak ekonomia Espainiakoa baino gehiago hazteko arrazoia nazioartera begira zabaltzea izan da. Patronalaren datuek erakutsi dutenez, 1989an euskal enpresek Espainian saltzen zituzten 100 pezetako nazioarteko merkatuan 38 saltzen zituzten, eta gaur egun atzerrian 73 saltzen dituzte Espainian saldatutako ehun pezetako.

Baina datorren urtean EAEko ekonomia lotuagoa egongo da

Confebaskeko buruzagiek ekonomiaren aurtengo bilakaera eta 1996ko aurrikuspenak aurkeztu dituzte.

XOUSE SIMAL

Espainiakoarekin, nazioarteko merkataritza apalagoa izango delako eta horrekin euskal esportazioak ere gutxitu egingo direlako.

Lotura honen ondorioz, euskal enpresariak kezkatu agertu ziren Espainiako egoera sozio-politikoaren inguruko zalantzak eta ez-egonkortasuna konpondu gabe daudelako. Confebaskek egonkortasun handiagoa eskatu dio inguru sozio-politikoari, inbertsioei eta kontsumoari eragiteko.

Egonkortasun giro honetan inflazioaren eta defizit publikoaren jaitzierak beharrezkotzat jo ditu euskal elkarte patro-

nalak, interes tasak jaitsi ahal izateko eta ekonomiari berriz eragiteko.

Ekonomia produktiboan oinarritutako hazkundeak
Aurtengo ekitaldiaren bukaeran EAEko hazkunde ekonomikoa % 4 ingurukoa izango dela egiaztatu du Confebaskek. Hala ere, hazkunde honek goia jo duela eta urteko lehenengo hiruhilekotik hona motelte zantzuak erakutsi dituela ere ohartarazi du patronalaren txostenak.

Hazkunde hau «oso sendoa da, ekonomia produktiboan eta inbertsio handietan oinarrituta dagoelako eta enpleguan ere is-

ladatu delako», azpimarratu zuen Eduardo Aretxaga elkarteko Ekonomia zuzendariak. Inbertsioak % 10 haziko dira urte honetan.

EAEko biztanleria okupatua % 3,6 gehitu da aurten eta 24.800 lanpostu gehiago eratu dira, langabezia tasa % 23 ingurura jaitziz.

Kontsumoa apala izan da aurtengo ekitaldian aldagai kaskarrak. Apaltasun horren arrazoiak krisia amaitu berria izatea, gizartearen babes sistemaren inguruko zalantzak, enpleguaren behin-behinekotasuna eta, batez ere, egoera sozio-politikoak sorturiko mesfidantza dira enpresarien ustez. X

Etzi hasiko da Nekazaritzako dirulaguntzak eskatzeko epea Nafarroan

■ Aurrerantzean eskaera bakar bat egin beharko da

A. Unanue / Iruñea

AURRERANTZEAN Nafarroako nekazari eta abeltzainek eskaera bakar bat egingo dute Europako Batasunak eskaintzen dizkien dirulaguntza guztiak eskuratu ahal izateko. Hala iragarri zuen atzo Javier Etxarte Nekazaritzako sailburuak, datorren urteko kanpainaren aurkezpenean.

Europako dirulaguntzak eskatzeko epea etzi hasiko da eta martxoaren 8ra arte iraungo du. Nafarroan 18.000 nekazari eta abeltzain inguruk eskatu ohi dituzte aipatu dirulaguntzak. Orain arte abeltzaintzako primak eta nekazaritzako dirulaguntzak (hiru eratakoak: zereala, oleaginosoak eta proteaginosoak) eskuratzeko zenbait eskaera egiten bazituzten ere, datorren urtetik aurrera eskaera bateratua eta bakarra egingo dute. Aldaketa honek «asko erraztuko dizkie tramite guztiak eta, ondorioz, dirulaguntzak ere orain arte baino bizkorrago jasoko dituzte», Etxartek azpimarratu zuenez.

Aurten 12.000 milioi pezetatik iritsi dira Bruselatik. Dirulaguntzen erdia ekainean jaso zuten eta beste erdia azaroan. Aste honetan 534 milioi banatu dituzte eta falta dena martxora aldera jasoko dute nekazariak. Atzerapen honen arrazoiak, Nekazaritzako sailburuak azaldu zuenez, Espainiako Gobernuak erregadioan gehiegi landatzeagatik nolabaiteko zigorra espero zuela izan da. Datorren urtean ere 12.000 milioi pezetako dirulaguntzak jasoko ditu Nafarroak. X

EAEko azken Gobernu Kontseiluak Industria Plana aztertu zuen

Erredakzioa / Donostia

URTEKO azken Gobernu Kontseiluan, hau da, atzo egin zena, Industria Plana aztertu zuten Eusko Jaurlaritzako sailburuek. Dena den, atzoko bileran iragarri zenez, Javier Retegik, Industria eta Nekazaritza sailburuak, planari buruzko beharrezko azalpen guztian heldu den urtarrilaren 9an egingo den bilkuran eman beharko ditu: 1996-99 bitartean EAEko Industria Sailak bultzatu nahi dituen egitasmo bereziak biltzen ditu Retegiren sailak landu duen Industria Planak. Egitasmo horretan, gainera, industria jardueratasa bultzatzeko Gobernuak zenbait proposamen eta aholku ematen die enpresariari eta sindikatuei. X

Pobreentzako laguntzak murriztearen kontrako protesta

Baliabiderik gabekoei laguntzeko aurrekontua murriztu izanagatik egin zuten protesta atzo ehun lagun inguruk Eusko

Legebiltzarraren aurrean, Langabetuen Asanbladak, apaizen elkarteak, ESK-CUIS eta STEE-EILASEk deituta. Pobreentzako laguntzeko diru kopurua mila milioi pezetan urritu izana salatzen zuten.

Haatik, Gobernuak jakinarazi zuenez, pobreziaren aurkako dirurik aurrikusi ez badute ere, mailegu batez baliatuko da Gobernuak pobreziaren kontrako programa gauzatzeko.

JON ERNAEZ

Jauregik ez du Heziketa Iraunkorraren akordioa betetzen ELA eta LABen ustez

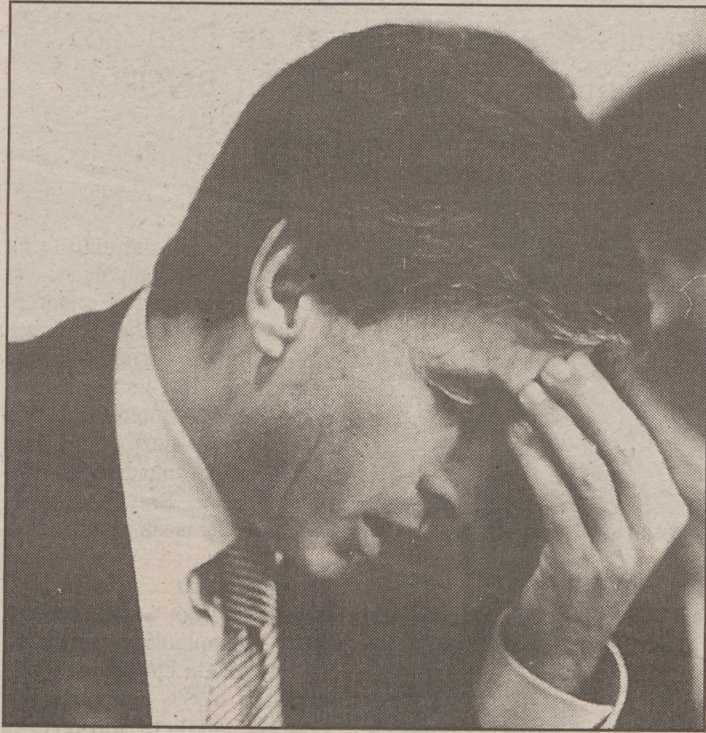
Espainiako aurrekontuetan hori gauzatzeko dirurik ez aurrikusi izana salatu dute

Sindikatu guztiek, enpresarien elkarteak eta Eusko Jauriaritzak EAEko Heziketa Iraunkorri buruzko akordioa sinatu zuten irailean. Baina, bestelakoa espero bazen ere, akordioa gauzatzeko ez dute dirurik aurrikusi Espainiako 3 aurrekontuetan. Hori dela-eta, Ramon Jauregi, Lan sailburua, gogor kritikatu dute sindikatuek.

Erredakzioa / Donostia

RAMON JAUREGIK, Lan sailburua, «ez du ahaleginik egin EAEn sinatutako konpromezua bete dadin baliabideak bermatzeko», sindikatu abertzaleen irudiko. Gainera, UGT eta CCOO ere akordioaren kontra presio egin dutela salatu dute ELA eta LAB sindikatuek.

EAEko sindikatu guztiek, Eusko Jauriaritzak eta Confedebaskek —enpresarien elkarteak— Lanbide Hezikuntza Iraunkorrerako dirua EAEn bertan kudeatzea

Sindikatuaren irudiko, Ramon Jauregi, Lan sailburua, «ez du ahaleginik egin EAEn sinatutako konpromezua bete dadin baliabideak bermatzeko»

ARTXIBOKOA

hitartu zuten irailean. Arlo horretan lan egingo zuen fundazioa osatzea erabaki zuten, halaber. Egitasmoa abian jartzeko dirua

Espainiako aurrekontuetatik eskuratzea espero zuten sinatzaileek. Baina, ostegunean iazko aurrekontuak luzatzea erabaki

zuen Madrilgo Gobernuak, eta horietan ez da dirutzarik aurrikusten EAEko Lanbide Heziketaren akordioa aurrera atera ahal izateko.

«Ez du Heziketa Iraunkorrerako euskal akordioa bermatzen. Are gehiago, ez du akordioa aipatu ere egiten», adierazi du ELAk Espainiako aurrekontuak luzatzeko Madrilgo Gobernuak erabili duen lege dekretua aztertu ondoren. EAEko akordioaren finantzabideak Batzorde Hirukoitzaren esku geldituko litzateke, eta hor UGTk, CCOOk eta Espainiako Enpresa Erakundearen Konfederazioak (CEOE) dute gehiengoa. ELAk azpimarratu duenez, «elkarte horiek EAEko akordioaren guztiz kontrakoak dira, eta finean, beraien hitzak erabaki politikoek baino gehiago balioko du».

LAB sindikatua ere iritzi berekoa da. «Interes politikoak direla medio, hemengo akordioa balio gabetu egin dute. Forcem-eko kideak dira egoera honen bultzatzaileak eta hemen akordiorik ez izateaz profitatzen direnak, hots, CCOO, UGT eta CEOE», dio LABek atzo zabaldutako prentsa agiri batean. X

Nafarroako Enplegurako Formazio Kontseilua eratu da

■ Erakunde honen mugak salatu eta sindikatu abertzaleak baztertzea kritikatu du LABek

Erredakzioa / Iruñea

NAFARROAKO Enplegurako Formazio Kontseilua (Confte) eratu zen atzo. Erakunde honen eginkizuna formazio okupazional eta iraunkorren alorrean Iruñeko Gobernuari aholkularitza eta proposamenak egitea da. Gobernuak alor hauetan egiten dituen proiektuetan.

Confte Administrazioari zazpi ordezkari, sindikatuetako bostek, enpresari elkarteetako lauk, ekonomia sozialeko elkarteetako batek eta formazio okupazional zentroetako bik osatzen dute. Presidentea Nafarroako Lan zuzendaria da.

LAB sindikatua erakunde honen sorrera kritikatu du, eta «gure sindikatuak bertan parte hartzeko egitura eta funtzio gutxienekoak ere ez ditu betetzen» adierazi.

Confte erakunde aholkularia izanik, «sindikatuak ez dute gestio eta erabakitze gaitasunik», dio LABek. X

INOIZ EGIN DEN SAGARDO EGIRIK

SAGARDO EGIRIK

TX 96 ERRALDOIENA

Euskal Rockaren argazki erakusketa

Musika txapelketaren 10 talde aukeratuak

Munduko sagardorik onena, dohainik.

Fantzie eta maketa azoka

EXKIXUREN MONTAI berriaren aurkezpena

ETSATAK

TAPIA TA LETURIA BAND

3 KARPA, TXOZNA, 300.000 W. argi

Billboko Etxebarria parkean, Arrats. 5etatik aurrera.

1996.eko Otsailaren 10ean...

XUNTAKO BURUAK ETA CORUÑAKO ALKATEAK NAZIONALISTEN AURKAKO KANPAINA HASI DUTE

Kalumniatzeaz akusatu ditu BNGk Fraga eta Vazquez

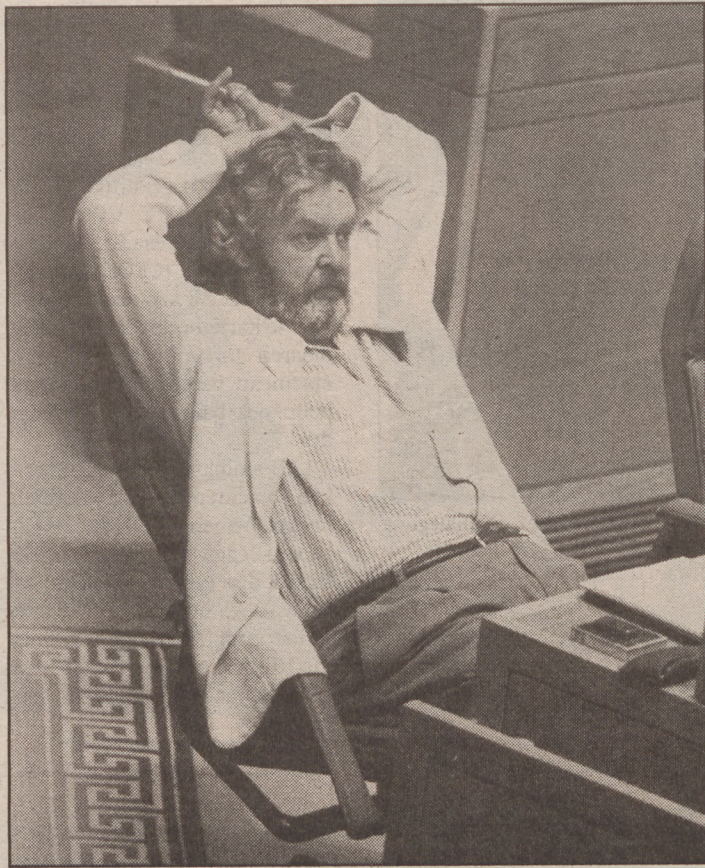
Galiziako giro politikoa guztiz txartu da, Manuel Fraga lehendakariak eta Francisco Vazquez Coruñako alkateak BNG «hiri gerrilla egiteaz» akusatu ondoren. BNGk «kalumnien frogak» Galiziako Auzitegi Nagusiko fiskalari igorri zizkion atzo.

Iker Aranburu / Donostia

JOAN den astean, Xuntako lehendakariak ziurtatu egin zuen nazionalistek bultzatu dituztela azkenaldian Galizian izan diren protesta ekintza bortitzak. Ekintza horiek «BNGren adar armatua den CIGek» egin omen ditu Fragaren arabera. CIG (Converxencia Intersindical Galega) Galiziako hirugarren sindikatua da gaur egun eta etengabe hazten ari da bere eragina. Amaitu berri diren hauteskunde sindikaletan hiru puntu egin du gora, langileen ordezkarien % 26,4 bildu arte. UGTk % 31,5 ditu eta CCOOk % 28,9. Enpresa handietan, berriz, sindikatu nazionalista da boto gehien duena. Sindikatu hau da Galizian protesten lehen lerroan dagoena. O Morrazoko arrantzaleen mobilizazioetan ikusi zen moduan.

Carlos Vacas Coruñako gobernadore zibilak ukatu egin du Galizian hiri gerrilla taldeak daudela, baina Fragak ez dio jaramonik egin. «Poliziak nahikoa ikerketa egiten duen galdetu behar da. Biltzeko eta manifestatzeko eskubideek ez dute baimentzen errepideak sutan dauden eukaliptoekin mozte, zerbitzu publikoko itsasontziak moztortuek okupatzea edo langile batzuek besteei suzirik erasotzea», esan zuen Fragak eta ekintza hauek eta Euskal Herrian «Jarrairen modukoak» egiten dituztenak parekatu zituen: «Euskal Herrian bezala hasten da, autobusak erretzen, farolei harriak botatzen eta abar, eta gero, lehengo egunean bezala, gazte hauetako batek bi ertzain hil zituen».

Nazionalistek eta galego hizkuntza berari dien ezinikusiatatik ospetsua den Vazquez Coruñako alkateak ere zuzen jo du BNGren aurka: «HB bezalakoa da BNG, baina ETarik gabe». Borroka armatuaren aurkakoa beti

Xose Manuel Beiras, BNGko eleduna Galiziako Legebiltzarrean.

MANOLO BLANCO

Hauteskundeak gogoan

BNGk indar handia hartu du azken urteotan Galizian, eta hirugarren indar politikoa izan arren, Manuel Fragak duen oposizio gogorra da. Azken hauteskunde autonomikoetan, BNGk 270.000 boto lortu zituen (% 18,6) eta 13 eskainu. PSOEk % 23,5 eskuratu zuen, baina bigarren postu hori arriskuan du, nazionalisten etengabeko igoeragatik. Aurtengo udal hauteskundeetan boto eta zinegotzi kopurua bikoiztu zuten eta PSOErekin gobernatzen dute hainbat udal txikitik. Martxoko hauteskundeetan udalekoetan lortutako boto kopuru bera jasotzen badute, bi diputatu izango dituzte Kongresuan. 1993an Kongresuan sartzeko zorian izan ziren. Fraga eta Francisco Vazquez «BNGri erasotzeko batu egiten dira, badakitelako datozen hauteskundeetan ondoren Madrilgo Parlamentuan izango garelako», azaldu zuen atzo Francisco Rodriguezek, eta arrazoirik ez zitzaion falta.

Galizian Blokea esaten zaion BNG aniztasun handiko ezkerreko alderdiez osatutako batasuna da. Batzuk independentistak dira eta besteak federalistak.

izan den BNGn anbiguitatea aurkitu nahian, Vallecás eta Valentziako atentatuaren ondoren, Vazquezek mozio bat aurkeztu zuen Udalean ekintza horiek gaitzesteko. BNGko bi zinegotziek uko egin zioten sinatzeari, «izpirituarekin guztiz ados gauden arren, idazmoldea ez dugulako atsegin». Erantzun honek Vazquezen erasoak gogortu ditu.

«Fragak ez du legitimaterik»

• Eraso hauek guztiak «manipulazio hutsa» direla dio BNGk eta jakinarazi du Fragaren aurka kalumniak direla-eta salaketa aurkeztuko duela. Bloke nazionalistaren batzorde eragileak ostegunean agiri bat kaleratu zuen Xuntako lehendakariaren jarrera salatuz: «Manuel Fraga lehendakariak berak ez du legitimaterik demokraziaz eta tolerantziaz hitz egiteko, ez soilik ministro frankista eta trantsizioan Gobernazio (Barne) ministro izan zelako, baita ere Xuntako lehendakari denetik egindakoarengatik ere». BNGk gogorarazi zuen duela bi urte polizia autonomiko batek tiroz Arousako arrain saltzaila bat hil zuenean, Fragak «defentsa legitimoaz» hitz egin zuela.

BNG ez dago «hain kalumnia edo irain larririk onartzeko prest», azaldu zuen atzo Francisco Rodriguez BNGko buruki-deak. Rodriguezek eta Xesus Vegak beren aurka egin diren salaketak erakusten dituzten berri agentzien teletipoak eta TVGren bideo bat eman zizkieten atzo fiskalari, «dagokion auzitegiari auzibide penala eska diezaion». BNGk fiskalari eman dion idazki batean azaltzen denez, «salaketak, faltsuak eta kaltegarriak dira Galiziako gizartearentzat, herritarren artean gatazka zibila sortzea dutelako helburu, eta kalumniak dira, bertan delituak leporatzen zaizkigulako». X

laburrean

■ Atentatu oldeak jarraitu egiten du Korsikan

BIKTIMARIK gabeko hiru atentatu izan ziren atzo goizaldean Korsikako hiri nagusiak diren Ajacciu eta Bastian. Bastian, oihal biltegi batek su hartu zuen goizaldean, eraikuntzako hormetan gai ezezagun bat bota ondoren. Handik minutu gutxira, lehergailu batek eztanda egin zuen Bastia inguruko Credit Agricole bankuaren bulego batean eta kalte material handiak izan ziren. Bestalde, Ajacciu beste atentatu bat izan zen, Jean Michel Emmanueli A Cuncoltako buruki-dearen familiak duen agentzia inmobiliario batean. X

■ Marignanek laguntza kendu diete Bihotzaren Jatetxeei

DANIEL SIMONPIETRI Marignaneko Udaleko (Bouches-du-Rhone) alkate eta Fronte Nazionaleko kideak laguntzak kendu dizkio gabezia gorriean dauden alde lan egiten duen Bihotzaren Jatetxeak elkarteari. Aurreko Udalak egoitza bat prestatzen zuen hiru hilabetez eta elikagaiak ekartzeko kamioi bat astean bi egunez. Simonpietiren iritziz, «Udalak behar du dirua aurreztu», nahiz eta Marignaneko futbol taldeari diru laguntza ehun mila liberrara igo duen. X

■ Zerrenden borroka hasi da martxoko hauteskundeak direla medio

MARTXOAREN 3ko hauteskundeetan zerrendetan egoitako borroka agerian geratzen ari dira egun hauetan. Atzo jakin zen azken bederatzi urteetan ICko diputatu izan den Ramon Espasa ez dela zerrendetan izango, Rafael Ribo alderdiburuak hala erabakita. Espasa uztekoan dago IC. IUri lotuta dauden lau talde ekologistek, horien artean Berdeek, gutxienez eurretako bi diputatu izan daitezela exijitu diote koalizioari. PSCn eztabaidak sortu dira Bartzelonako zerrenda-buruari buruz, eta azkenean, askoren iritziaurren aurka, Narcis Serra izango da. PPn, Celia Villalobosek diputatu izatea eskatu du. X

■ DAlek hartutako egoitzan izandako sutea ustez nahita eragin dute

ETXEBIZITZARAKO. Eskubideak (DAL) elkarteak orain dela urte bat hartu zuen Dragon karrikako egoitzan ostegun gauean sutea piztu zen, eta suhiltzaileek atzo goizean itzaltzea lortu zuten. Suteak ez du kalte handirik sortu, ezta inor zauritu ere. Norbaitek nahita piztu zuen susmoa bada. X

Astehenean jaitsiko da matrikulazio zerga

■ Neurriak 30.000 milioi pezetako kostua izango duela esan du Pedro Solbes Ekonomia ministroak

Efe / Madril

URTARRILAREN 1etik aurrera —2an praktikan—, auto berria matrikulatzen duenak % 7ko zerga ordaindu beharko du; orain arte, berriz, % 12koa pagatu behar izaten zuen. Bost puntuko jaitsiera honekin, Espainiako Gobernuak auto salmenta bultzatu nahi du, sektorea egoera txarrean baitago. Neurri hau 1.600 zentimetro kubiko baino gutxiagoko autoetan —1.900

baino gutxiagokoetan, diesel autoen kasuan— baino ez du eragina izango. Auto hauek osatzen dute merkatuaren zatirik handiena.

Pedro Solbes Ekonomia ministroak atzo prentsaurrekoan azaldu zuenez, Haziendak 30.000 milioi pezeta gutxiago (1,2 miliar libera) jasoko ditu neurri hau indarrean jartzeagatik. Dirutza horren zati handi bat, ordea, berreskuratu egingo litzateke baldin eta, espero den

moduan, autoen matrikulazioa gehituko balitz. PPK bere hautes-programan aipatu zuen neurri hau aspaldi eskatzen zuten autogileek, eta Solbesek onartu egin zuen asko kostatu zitzaioela neurria hartzea, «Renove plana indarrean egon zenean —dirulaguntza auto berria erostearen truke—, prezioak neurri-gabe igo zirelako».

Prensaurrekoan, Solbesek azaldu zuen 1996ko aurrekontuetan egingo den 875.000 milioi

pezetako aurrezpenaren erdia Lan Ministerioaren kontu egingo dela. Hezkuntza Ministerioarena 100.000 milioi gutxituko da.

Amaitzean dagoen urtean ekonomiak izan duen bilakaera ontzat jo zuen, eta % 3 haztea espero zuela gaineratu. Urtearen bigarren erdian antzeman den desazelerazioa «koiunturala» izatea espero du, datorren urtean % 3,4ko hazkundea aurrikusi baitu. Langabezi tasa ere puntu bat jaitsiko dela iragarri zuen. X

Eguzkiaren Tenpluko Ordena sektak Frantzian ere badaukala adar bat dio RGk

Poliziak aipatutako tokian omen du bizitegia OTSko ustezko buruzagi batek

Eguzkiaren Tenpluko Ordena (OTS) sektako 13 kideen eta berekin zeuzkaten hiru haurren hil-keta ikertzen ari diren poliziek Suitzako musikari eta orkestra zuzendari ezagun bat iker dezakete aurki, horren izena gero eta gehiago aipatzen ari baita.

Allande Sokarros / Baiona

RGk dioenez, OTSk Frantzian duen izena Alliance Rose-Croix da, eta biltoki bat dauka Parisko Ramet kalean. Alabaina, egoitza horretako bizilagunen postontzietan Michel Tabachnich deiturakoa agertzen da eta, hain zuzen ere, baliteke izen horrek zerikusia izatea sektarekin. Izan ere, Vercorseko hilketan emazte Edith eta seme Patrick galdu dituen Jean Vuarnetek salatu zuen OTSko ustezko buru bat bederen bazela oraindik bizirik, eta «musikari eta orkestra zuzendari ezaguna da» zehaztu zuen.

Musikari hori Michel Tabachnich suitzarra da, nahiko ezaguna orkestra zuzendarien ar-

OTS sektako kideen gorpuak agertu ziren lekua.

REUTER

tean. Tabachnichek, ordea, France 3n ukatu egin du OTSko kide zela, are gutxiago, buruzagietakoa. Hala ere, aitortu zuen «1994ko uztailean bi hitzaldi eman» zituela Luc Jouret OTSko guru-ak egin zion eskaerari erantzunda. Ez zuen argitu nahi izan, haatik, zein izan zen hitzaldi hauen mamia. Gogoraztekoa da, era berean, gertakari horretatik hilabete gutxira, 1994ko

urriaren 5an, OTSko 53 kide hil zirela Suitzan eta Quebecen.

Hain zuzen ere, 54 izan behar zuten beren buruak hil eta gorpuak kiskali egin behar zituztenak, baina batek azken unean ihesari eman zion zer egitera zihozaren ohartuta. Thierry Huguenin da OTSko kide izandakoaren izena eta geroztik idatzi duen *Le 54eme, le rescape du massacre de la secte du Temple Solaire*

(54.a, Eguzkiaren Tenpluko sektaren sarraskitik salbatu zena) liburuan kontakizun izugarri bat egin du bere esperientziatz. Liburu honetan, sektako buruzagien artean «musikari bat» aipatzen du. Halaber, Renault Marhicek, *Okultismoaren estremistei buruzko ikerketa* izeneko liburua idatzi duen kazetariak, uste du Tabachnich OTSko buruzagia dela, baina Vercorseko hilketarekin zerikusirik duentz ez dela frogatu.

Dena den, baldin eta Alliance Rose Croix sektaren bulego bat badagoela eta bertan postontzi bat daukan Tabachnich izeneko aipatu den musikaria dela baieztatzen bada, orkestra zuzendariaren ukamenak sinesgarritasunik galduko du. Nolanahi ere, RGren ikerketa txostenean ziurtzat eman du Alliance Rose-Croix dela OTSk Frantzian daukan izena. Hartan, Frantzian 400 sekta daudela jakinarazten dute RGk. Multzo horretako berrogei bat sekta arriskutsutzat jotzen ditu, balitekeelako horietako kideak beren burua hiltzeko prest egotea, eta osasunaren zein bizimoduaren ikuspegitik biziarentzat arriskutsuak diren sinesteak eta jokaerak dauzkatelako. X

**Andaluzisten
lehendakariaga
Pedro Pacheco
izango da**

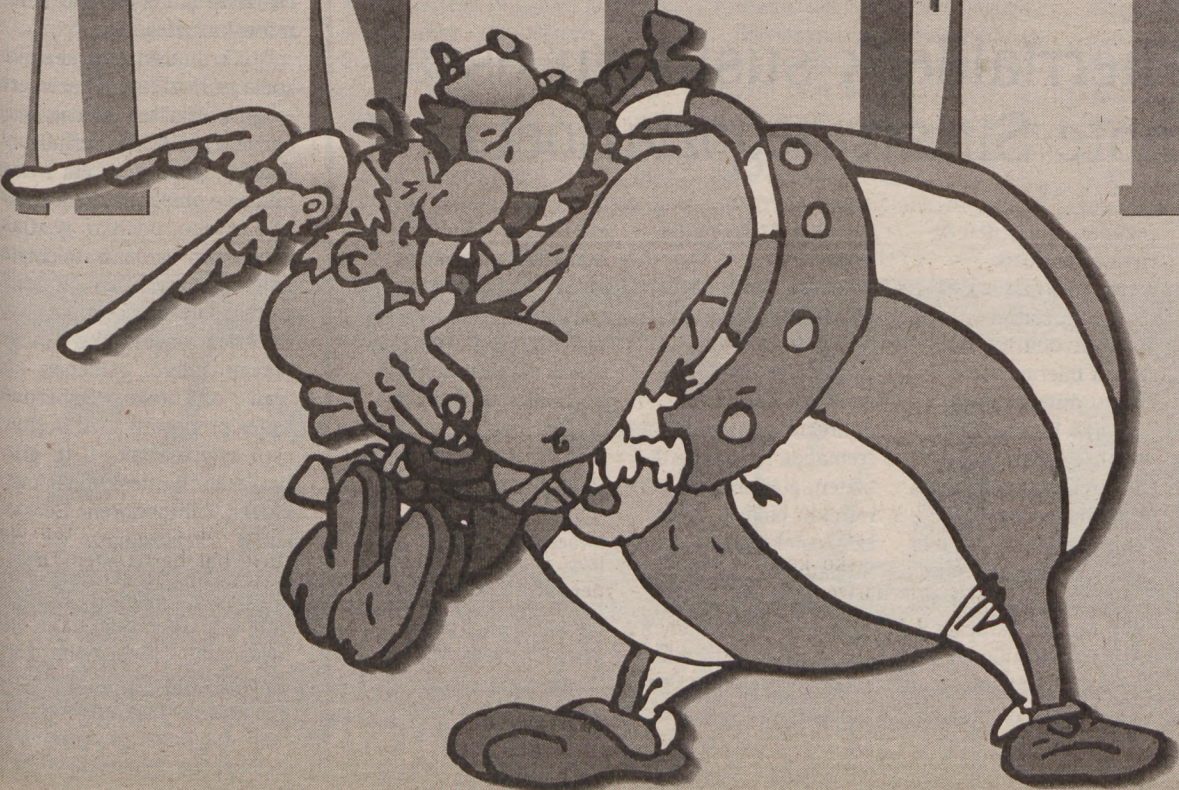
■ Alderdi Andaluzista (PA) izena gordeko du alderdi berriak

Efe / Sevilla

AZKEN urteetan izan diren bi alderdi andaluzistak baka-rean bildu dira eta Pedro Pacheco hautagai dutela aurkeztuko dira datorren martxoaren 3ko hauteskunde autonomikoetara. Andaluzistek izen historikoa, hau da, Alderdi Andaluzista (PA), gordeko dute, eta alderdiko burua Alejandro Rojas Marcos Sevillako alkate ohia izango da. PAP alderdia desegin duen Pacheco lehendakariorde izango da, Antonio Ortegarékin batera. «Harro eta pozik nago etxera itzuli naizelako», esan zuen Pachecok, «bakea, adiskidetzea eta bateratzea sinatu dugu».

Hainbat urtetako ika-miken ondoren, mugimendu andaluzista hautsi egin zen 1992an, Pachecoren eta Rojas Marcosen aldekoen artean. Orduz gero hauteskundee-tan emaitza txarrak eskuratu ditu batak zein besteak, eta Kongresutik at geratu ziren. Nahiz eta iazko hauteskunde autonomikoetan koalizioan aurkeztu ziren, porrot egin zuten. X

GURE ARTEAN BERRIZ

**EGINekin batera,
asteburu bakoitzean,
ASTERIXen ipuin
berri bat euskaraz,
500 pezetan.**

* BAKE NEGOZIAZIOETARAKO OINARRIZKO BALDINTZAK EZARRIKO DITU DOKUMENTUAK

Siria eta Israel printzipio deklarazioa egiten hasi dira

Wye Plantation etxaldean bildurik izan diren Siria eta Israelgo ordezkariak atzo amaitu zuten bi herrialdeon arteko bake elkarrizketetako lehen txanda. Baikortasun giroa izan dela azaldu dute biek, eta bakea negoziatzeko printzipio deklarazioa egiteari ekin diote.

Agentziak / Jerusalem

PRINTZIPIO DEKLARAZIO horretan bakea lortzeko baldintzak zehazteko asmoa dute bi herrialdeetako ordezkariak. Hasieran, hiru egun hauen ondoren, bi aldeetako ordezkariak norbere herrialdera bihurtzeko asmoa zuten gobernuari informazioa eman eta hauen ikuspuntua jasotzeko. Hala ere, Israelgo ordezkarietako iturriek jakinarazi zuten litekeena dela ez itzultzea Israelera aurrikusia zegoen bezala, horrela Urteberri eguneko ospakizunak igaro bezain laster berriro negoziazioei ekiteko.

Aditu politiko guztiak bat datoz esatean Siria eta Israelen arteko bake negoziazioa fase erabakigarrian sartua dela, sei hilabetez geldirik izan ondoren. Gainera, hauen iduriko, lehenbiziko aldia da bi herrialde hauen arteko bake topaketa batzuk baikortasun giroan egiten direna. Washingtonetik gertu den Maryland estatutako Wye Plantation etxaldean egiten ari diren printzipio deklarazioa gida bat izango da bake prozesuan bi aldeentzat. Testua Joel Singer Israelgo Atzerri Ministerioako aholkularia eta Riad Daudi Siriako ordezkarietako abokatu aholkularia ari dira idazten, *Iediot Ajronot* egunkariak adierazi zuenez. Daudi eta Singer ez ziren izan bake ordezkarietako osatzen dituzten gaitzako funtzionarioak bildu ziren gela berean, beste gela batean baizik, eta beraiekin Aharon Miller EEBBeko bitartekaria izan zen.

Dokumentuaren erredakzioa hurrengo udaberrian —martxoan edo apirilean— buka dezaketela agertu zuten EEBBeko iturriek. Palestinak eta Israelen Oslon 1993an idatzi zuten beren arteko bake prozesuaren oinarria izan zen antzeko dokumentua, sekretupean.

Seguruenik Golango Gainen subiranotasuna Siriari itzuliko diote • Printzipio deklarazio honek Golango Gainen subiranotasunaren gai korapilatsua ukituko du dudarik gabe; ildo horretan, eremu estrategiko horren subiranotasuna Siriari itzuliko dio, aditu politikoek diotenez, eta horren truke, bi herrialdeen arteko bake iraunkor baten ezarzeko baldintzak zehaztu behar dituzte. Israelgo iturri politikoek beraiek onartu egin dute bakearen oinarria izango den dokumentu hori Golango Gainak Siriari itzuliko dizkiola.

Moshe Shajal Israelgo Barne Segurtasunerako ministroak adierazi zuenez, «Golango Gainak

Israelgo soldaduak euren tankeak garbitzen Golango Gainetan.

EMANUEL ILAN YEDIOT / EPA

geureganatu bagenituen, Siria-
rekiko bakea bermatzeko geure-
ganatu genituen; horregatik,
bakearen helburua lortzerik bal-
din badugu, ez dugu manten-
duko geure esku bakea manten-
tzeko pagatu behar izan zen pre-
zioa».

Gainera, Wye Plantation etxal-

dean izan diren elkarrizketa se-
kretuetan israeldarrek zera gal-
detu zieten lehenbiziko aldiz si-
riarrei: «Zer emango dio Hafez al
Asad Siriako lehendakariak gure
herrialdeari, Golango Gainak
itzultzen baditugu? Orain arte
galdera hau egitea debekaturik
izan dute israeldarrek Simon Pe-

res egungo lehen ministroa iritsi
arte. Antza denez, Simon Peresek
baimena eman zuen galdera egi-
teko.

Siriako ordezkarietako zehatz-
mehatz erantzun zieten galdera
horren detaile txikienei ere, Was-
hingtongo iturriek azaldu zute-
nez.

Arabiar herrialdeek sustengu osoa eman diote Siriari negoziazioetan

Agentziak / Kairo. Arabiar herrialde gehienek sustengu osoa eman diote Siriari, aste hone-tan Israelekin hasi di-tuen bake negoziazioetan.

Damaskoko Deklara-zioa sinatu zuten zortzi herrialdeetako Atzerri ministroek —Egipto, Siria eta Golkoko El-karlanerako Batzorde-ko sei herrialdeak (Saudi Arabia, Kuwait, Arabiar Emirerri Ba-tuak, Bahrein, Qatar eta Oman)— atzo adie-razi zioten Siriari euren sostengua negoziazio-horietan, Damaskon bi

egunez egin duten bi-
lera amaitzean.

Horrekin batera Si-
riak negoziatzeko duen
«aldarte ona» txalotu
zuten bileran parte
hartu duten kideek.

Zortzi herrialdeek
«erabat egiten dute bat
Siriaren eskaerekin, eta
eskualdean bidezko
bake iraunkorra bila-
tzeko etengabeko jar-
dunean», zioen agiriak.
Aldi berean, Israelgo
Armada Golango gai-
netatik eta Libanoko
hegoaldetik erretiratzeko Siriak egin dituen eskaerak eurenak egin zituzten zortzi herrial-

deetako Atzerri minis-
troek.

Arabiar mundua Si-
riak eta Israelen bakeak
noiz sinatuko zain da-
go, Ekialde Erdiko he-
rrialdeek Estatu ju-
duarekin dituzten ha-
rremanak normaliza di-
tazaten, eta Israelen Si-
riarekin bakeak egitea
ezinbestekoa dela uste
du gainontzeko arabiar
estatuekin bakeak egi-
teko. Simon Peres lehen
ministro israeldarrek
argi utzi zuen hori joan
zen azaroan: «Siriare-
kin bakeak egitea 22
arabiar herrialdeekin
bakeak egitea da». Siria

eta Libano —herri ho-
nen eta Damaskoren
artean oso lotura es-
tuak daude— dira Is-
raelekin muga egiten
duten eta oraindik ba-
keak egin ez dituzten
arabiar herrialdeak.
Egiptok, Jordaniak eta
Palestinaren Askape-
nerako Erakundeak
Israelekin bake hitzar-
menak sinatu dituzte
eta arabiar herrialde
batzuek —Maroko,
Mauritania, Oman,
Qatar eta Tunisia—
harreman ekonomi-
koak dituzte edo inte-
resen bulegoak ireki di-
tuzte Israelen. X

Italiako lehen ministroak gaur aurkeztuko dio dimisioa lehendakariari

■ *Berlusconik alderdi gehieneko iragapenaldiko Gobernua proposatu du*

Agentziak / Erroma

LAMBERTO DINI Italiako lehen ministroak atzo berretsi zuen gaur aurkeztuko diola dimisioa Oscar Luigi Scalfaro Errepublikako lehendakariari. «Bihar —gaur— nire kargua estatuburuaren esku utziko dut», adierazi zuen gobernuburu independenteak Ministroen Kontseiluaren ondorengo prentsaurrekoan. Bere agintaldiko azken egunean, Diniren gobernuak aurrekontuetan zuzenketa bat onartu zuen, 5.285 milioi lirakoa (3.035 dolar inguru). Horrekin, datorren urterako aurrekontu orokorrak onartutzat jo zituen Dinik.

Lehen ministro independenteak aurrekontuen onartzea jarri zuen bere agintaldiaren helburu, eta behin horiek onartuta amaitutzat jo du. Orain Oscar Luigi Scalfaro du hitza, eta Italiako

Lamberto Dini.

GIULIO BROGLIO / AP

prentsako iturriek ez zuten baztertu hurrengo Gobernua osatzeko lanak berriro Dini-
ren esku uztea.

Dinik dimisioa aurkeztuko zuela ziurtzat jotzen bazen ere —eguna ezartzea falta zen ba-
karrik—, Silvio Berlusconi Forza Italiako lider eta lehen ministro ohiak aho bete hortz utzi zituen politiko guztiak herenegun gauean telebista kate batean egin zituen adierazpenekin. Urte eta erdi edo bi urteko agintaldia izango lukeen alderdi gehieneko artean osatutako Gobernua egitea proposatu zuen Berlusconi enpresariak. Urte guztian zehar hauteskundeak eskatzen ibili ondoren, Berlusconi iritzia aldatu du eta orain erreformak aurrera eramango dituen koalizio handiko Gobernua nahi du, urtarrean Italiak hartuko duen Europako Batasuneko Lehendakari zurrera eramane eta Konstituzioaren eta Justiziaren erreformari ekiteko. X

KOLONBIA

■ Hegazkin
istripuaren gaineko
argitasunak

ALARMAK jo zuenetik zazpi segundu bakarrik pasatu ziren Kolonbiako Boeing 757 hegazkinak Andeetako mendi bat jo zuen arte. Pilotuek ezin izan zuten istripua galarazi, eta balazta aerodinamikoek azken uneko maniobra bat egin zuten arren, bete-betean jo zuten mendia. Hori da behinik behin Kolonbiako Aeronautika Zibileko Istripuak Ikertzeko Batzordeak eman duen bertsioa. Istripuan 167 lagun hil ziren. X

JAPONIA

■ Finantza
ministrotzek
dimititu egin du

KYOSUKE SHINOZUKA Japoniako Finantza ministroordeak dimisioa aurkeztu zuen atzo, ustez hainbat iruzurretan zerikusi izan duelako. Bestalde, Masayoshi Takemura herrialdeko Finantza ministroak onartu egin zuen Shinozukaren dimisioa, prentsaurreko batean jakinarazi zuenez. Hala ere, azken erabakia Ministroen Kontseiluak hartuko du hurrengo urtarilaren 5ean. X

HEGO KOREA

■ Lehendakari
ohiaren osasun
egoera gero eta
larriagoa da

CHUN DOO-HWAN Hego Koreako lehendakari ohiaren osasunak nabarmen okerrera egin zuen atzo, duela 27 egun hasi zuen gose grebaren ondorioak areagotzen ari direlako. Poliziaren Ospitale Nazionalako iturriek jakinarazi zuten, estatuburu ohia koma egoeratik gertu dago, eta horregatik atzo goizean oxigenoa eman behar izan zioten. Chun Doo-Hwanek abenduaren 3an hasi zuen gose greba, 1979. urtean izandako altxamendu militararekin ustez zerikusia izan zuelako atxilotu eta kartzelaratu zuten egunean bertan. X

Erreforma ekonomikoen bidean ez duela atzera egingo berretsi du Boris Jeltsinek

Errusiako lehendakariak ospitala utzi eta atzo berrekin zion Kremlin lan egiteari

Agentziak / Mosku

ERRUSIAKO lehendakariaren egoitza ofizialean lehen lan egunean atsedenaldia hartuz, Kremlinek lorategietan paseatzen ari zela egin zizkien adierazpen horiek inguruan zituen lagunei: «Ez zaitezte arduratu. Den ondo doa. Ez diogu inori atzera egiteko aukerarik eman», esan zuen Errusiako lehendakariak eta azpimarratu zuen «errusiarren abertzaletasunak eta indar moralak» lagunduko dutela lan horretan.

Errusiako Alderdi Komunistak azken hauteskundeak irabazi eta hauek boterera itzultzeko aukerari buruz ingurukoek galdegin ziotenean, Jeltsin zorrotza izan zen: «Nahikoa da esperimendu kontuekin. Errusiarrok nazkatuta gaude hainbeste esperimendurekin eta Errusiaren gaur egungo egoera ez da horrela konponduko. Norbaitek iraganera bultzatu nahi baldin badu Errusia, tragedia itzela gerta liteke», ohartarazi zuen Kremlinek buruzagiak.

Datorren ekainean egingo dira Errusiako Lehendakariarako hauteskundeak eta horri buruz ere galdegin zioten Kremlinek lorategietan paseatzen zebiltzan herritarrek. Boris Jeltsinek, ordea, ez zuen ezer aurreratu nahi izan, eta berretsi zuen berrautapenera aurkeztuko den edo ez otsailan erabakiko duela. «Bitarrean, gure herria gidaritu behar dut. Ez dut otsailera arte iragarriko berrautapenera aurkeztuko naizen edo ez, hauteskunde kanpaina gehiegi luzatuko

Boris Jeltsin Errusiako lehendakariak atzo adierazi zuen ez duela atzera egingo duela hiru urte hasitako erreforma ekonomikoetan eta komunistek abenduaren 14ko hauteskunde orokorrak irabazi izanak ez duela erreforma horietan eraginik izango. Horiek izan ziren Jeltsinek ospitaletik irten eta Kremlin lanean hasi zen lehenbiziko eguneko adierazpenak.

Emakume errusiar batzuk, Moskuko kaleetako elurra eta izotza kentzen.

SERGEI TXIRIKOV / EPA

genukeelako. Ordura arte, gauza asko dago egiteko», esan zuen Boris Jeltsinek.

Lehen egunak lasaitasunez

Itar-Tass agentziak adierazi zuenez, Boris Jeltsinek lasaitasunez helduko dio lehen egunetan Kremlinek lanari. Atzo, lehen eguneko lan agendan, agentziak

esan zuenez, Urteberri Eguneko ohiko mezua telebistaz grabatzen aritu zen lehendakari errusiarra. Mezua Urtezahar egunean igorriko du Estatuko telebistak.

Bi hilabetetik gora egon da Kremlinetik kanpo Boris Jeltsin. Denbora horretan Moskuko ospitale batean egon da bihotzeko arritmia zuelako. Jeltsinen biho-

tzeko arazoak ez dira berriak, baina azken bi iskemia kardioak sei hilabetetan jasan ditu. Hobera egin duela dirudi, baina urtebetean bi gaixoaldi larri iragan izanak puntuak galdutako dizkio Kremlinek buruzagi datorren urteko hauteskundeetan berrautapena lortzeko lehiari begira. X

Peru eta Ekuadorren arteko bakea zaildu egin da berriro

Hego Ameriketako bi herrialde hauen mugan izandako istiluak zalantzan jarri du bake prozesua

Agentziak / Lima

EKUADORREN eta Peruren arteko bake prozesua kinka larrian da berriro ere. Izan ere, egun hauetan bi herrialdeen arteko mugan hainbat istilu izan dira, eta Peruk Ekuadorri leporatu dio gertakari horien erantzukizuna. Bi herrialdeok urte honetako ha-

sieran hainbat enfrentamendu izan zituzten Amazoniako eskualde bateko mugaren kontrola eskuratzeko. Otsailaren 17an Itamaratyko Bake Iragarpenaren ostean, ordea, enfrentamenduak eten egin ziren.

Baina azken egunotan harremanak okertu egin dira bi herrialdeen artean. Alfonso Alarcon

Ekuadorko Defentsa ministroak erabat ukatu du bere herriko Armada izan dela istiluen eragile.

Ildo berean, abenduaren 21ean Ekuadorrek gerrako zenbait hegazkin erosi zizkion Israeli EEB-Betako baimenarekin, eta horrek ere haserre handia sortu du Peruko agintarien artean.

Peruko Indar Armatuak

iturriek emandako bertsioaren arabera, joan den asteazkenean 20 gizonen osatutako Ekuadorko patruila batek Pastaza ibaitik Peruko muga pasatu eta tiro egin zuen herrialde horretako Bobonanza bigilantzia postuaren aurka. Iturri berberen arabera, Peruko soldaduek erantzun egin zioten ekuadortarren erasoari. X

BRIGMT N®

HIFI - CAR, AUDIO SOUND, LASER DISC, TV

EUSKADIko Delegazioa: Telefonoak: 94-4155239 eta 4155033

Futbola

ETXEBERRIA ETA URRUTIA GAIXORIK DAUDE ETA EZINGO DUTE ZARAGOZAREN AURKA JOKATU

Stepanovic: «Etxetik kanpo jokatzeko era aldatuko dugu»

Athleticek garrantzi handiko hiru partidu jokatu ditu San Mamesen hamabost egunetan. Stepanovici, ostera, etxetik kanpoko norgehiagokek sortzen diote kezka. Zuri-gorriek adiskidantzazko partidua jokatu dute gaur Sestaon, Alavesen aurka.

Ramon Basaldua / Bilbo

GABONAK direla-eta Liga txapelketak izan duen etena ezin hobeto etorri zaio Dragoslav Stepanovici, Albaceteren aurka lotsagarri aritu ondoren Belgrade-rako hegazkina hartu baitzuen azalpenik emateko astirik gabe. Zuri-gorriek asteazkenean ekin zioten lanari, baina Athleticeko entrenatzaile serbiarrak hiru egun behar izan ditu komunikabideei adierazpenak egiteko. Atzoko entrenamendua bukatu ondoren, aldageletarako bidea hartu zuen Stepanovicek, prentsaurrekorik emateko asmorik ez zuelako. Azkenean, ostera, prentsa aretoan agertu zen taldearen jokoan aldaketa batzuk egingo dituela iragartzeko.

Serbiarrak esandakoaren arabera, Athleticek erabat aldatuko du orain arte etxetik kanpoko partiduetan erabili duen jokatzeko era. «Zerbait berria probatzeko sasoia dela uste dut. Orain arte presio handia egiten genion aurkariari eta erasora jokatzeko ahalegina egiten genuen. Hemendik aurrera, ostera, atzean sartuta ariko gara, joko sortzeko erantzukizuna aurkariari utziz», azaldu zuen atzo. Horrela bada, Compostela, Merida, Salamanca eta Betisek etxetik kanpo aritzen direnean egiten dutena egingo du Athleticek. Behintzat, orain arte baino okerrago ibiltzea ezinezkoa da.

Joko aldeketan etxetik kanpoko partiduetarako besterik ez da izango. Beraz, San Mamesen

Albaceteko porrotaren ondoren lehen adierazpenak egin ditu Stepanovicek. SIMAL

orain arte bezala ariko da talde zuri-gorria. Beste era batera esateko, Athleticek ez du berdin jokatu etxean eta etxetik kanpo. Ez da ahaztu behar orain arte Stepanovicek kontrakoa eskatu diola taldeari, norgehiagoka guztietan joko sistema eta jarrera bera izatea nahi zuen-eta.

Serbiarrak garrantzi handia eman dio datorren asteazkenean berak zuzentzen duen taldeak Zaragozaren aurka jokatu duen norgehiagokari. Edozelan ere, bere ustez urtarileko partidua ez dira erabakigarriak izango. «Otsailaren amaieran eta

martxoaren hasierako sailkapenaren arabera ikusiko dugu zer egiteko gauza den talde bakoitza. Ordurako, bakoitza berari dago-kion lekuan izango da. Gutxitan ikusi dut honen moduko denboraldia. Talde guztiak dira gauza gainerakoei irabazteko. Kezkatzen hasia nengoen hiru partidu bata bestearen atzetik irabazteko gauza ez ginelarik ikusita. Hala ere, beste talde asko gu bezala gauden».

Bestalde, Athletic B-ko jokalaria gazteei lehen mailan jokatzeko aukera emateko asmoa duela esan zuen Stepanovicek. Honen

ostean, inork ezer galdetu gabe, honako hau esan zuen serbiarrak: «Hemen egingo dut lan amaierara arte, eta ikusi egin beharko da nola bukatzen diren gauzak. Hemen jarraitzen badut, argi dago asmo batzuk baditudala, bai jokalariei dagokienez bai beste kontu batzuetan». Dirudie-nez, Stepanovic datorren denboraldiari begira hasi da.

Athleticek adiskidantzazko partidua jokatu du gaur Sestaon Alavesen aurka. Entrenatzaile serbiarrak jokatzeko prest dauden gizon guztiak eramango ditu arratsaldean Las Llanas futbol zelaira, goizean ordubeteko entrenamendua egin ondoren.

Joseba Etxeberria eta Josu Urrutiak ez zuten atzoko entrenamenduan parte hartu, gripea dutelako. Honenbestez, batake zein besteak ez dute asteazkenean Zaragozaren aurka jokatzeko izango. Goikoetxea eta Andri-nuak partidutxoak jokatu zuten atzo Lezaman, baina ez daude Ligan aritzeko moduan. Anjel Gorostidi Athleticeko medikuak atzo azaldukoaren arabera, datozen egunotan ezustekorik ez badago baliteke bi jokalaria hauek prest izatea Zaragozaren aurka-kopako partiduan aritzeko.

Bestalde, Sabino Padillak Athleticekin sinatu zuen kontratua astelehenean sartuko da indarrean. Hortik aurrera, Otxandio-koa izango da Athleticeko zerbitzu medikoen arduradun nagusia, Anjel Gorostidiren orde. Honek atzo esan zuenez, «ezer ez dakidala besterik ez dakit». X

Atletismoa

Goi mailako partaideak izango dira Mugerza krozean

■ Martin Fiz, Diego Garcia, Paulo Guerra, Joseph Kimaiyo eta Dionisos Castro ariko dira

Erredakzioa / Bilbo

GOI MAILAKO partaidetza izango du urtarilaren 7an Mugerzaren omenez Elgoibar-rron korrituko den 53. krosak. Aipatzeakoa da iaz Zor-notzako krosarekin batera egokitu izanagatik otsailaren 5ean jokatu ostean, aurtan bere ohiko egutegira itzuliko dela.

Lau lasterketa izango dira goizeko 11.00etatik aurrera. Junior mailako emakumezkoena, gero gizonezkoena eta azkenik senior mailako emakumezkoena eta gizonezkoena. Azken hauek 10.794 metroko zirkuitua bete beharko dute. Emakumezkoen dago-kienez, 5.323 metrokoa da eurentzako prestatutako zirkuitua.

Josphat Machuka, Phillipe Mosima, Joseph Kimaiyo eta Phillipe Tarus izango dira Kenyako ordezkariak. Machukak egungo munduko bosgarren markarik onena du 10.000 metroetan. Gainera, bosgarrena izan zen Goteborg-eko munduko txapelketako 10.000 metroetako finalean. Berarekin batera, Joseph Kimaiyo ere Elgoibarko krosa irabazteko faboritoen artean dago. Gazte honek seigarren bukatu zuen aurtengo kros txapelketan. Ahpte Jifar eta Ayelech Worku dira Etiopiako ordezkariak.

Martin Fiz, Diego Garcia eta Kamel Ziani —Gipuzkoako txapelduna— dira Mugerza krozean ariko diren bertoko korrikalari aipagarrienak. Ustez behintzat, ez dirudi txapelak eskuratzeko aukera handirik dutenik. Nolanahi ere ezustekoa ematen salatu-tuko dira.

Portugalgo krosleriek zere-san handia izan dezakete lasterketa honetan. Paulo Guerra —Europako txapelduna—, Dionisos Castro eta Carlos Monteiro izango dira Mintxetako zelaietan. Eurenkin batera, Alejandro Gomez eta Carlos Adan ere Elgoibar-rron ariko dira. Brahim Lah-lafi marokorak irabazi zuen gizonezkoen iazko lasterketa.

Emakumezkoen mailari dagokionez, Julia Bakero, Rocio Rios, Amaia Piedra eta Estibaliz Urrutia dira parte-hartzaile aipagarrienak. Ikusi egin beharko da zein maila-erakusten duen Marokoko Zahra Ouazizek.

Lasterketaren aurrekontua 11 milioi pezetakoa izango da eta Elgoibar sortu zen 650. urteurrena dela-eta antolatutako ekitaldien barruan dago. X

Saskibaloia

Pablo Laso berriz ere Gasteizen

■ Taugres, Leonen kontra galdu eta Kopatik kanpo, Real Madrid liderraren aurka ariko da (19.00, La2)

Erredakzioa / Gasteiz

ESPERO baino emozio gutxiago edukiko du gaur Taugres-Real Madrid partidua, Gasteizko taldea dagoeneko Kopako azken fasetik kanpo dagoelako. Gasteizko taldeak garaipena behar zuen duela bi egun Leonen, baina 77-71 galdu zuen. Manel Comasen taldea orain ACB Ligako hamabigarren postuan dago, hamar partidu irabazita eta zortzi galduta.

Gaur, arratsaldeko 7.00etatik aurrera eta La 2 telebista kateak eskainita, Real Madrid liderrari egin beharko dio aurre. Madrillo

taldeak hamalau neurketa irabazi ditu, eta lau baizik ez ditu galdu. Unicaja eta biak daude lehen postuan, berdinduta. Real Madridek azken egunetan norgehiagoka asko jokatu behar izan ditu. Batetik, berak antolatzen duen Gabonetako torneo jokatu du —txapeldun atera da— eta, bestetik, herenegun derbia izan zuen Estudiantesen aurka, hori ere irabaziz.

Pablo Laso gasteiztarra izango da gaurko protagonista nagusia. Joko antolatzaileak beti jokatu izan du Taugresen, eta iazko denboraldiaren amaieran alde egitea erabaki zuen. Bera Madri-

lera joateak arazo ugari ekarri du Gasteiza, taldea ez baita moldatu bera gabe. Jendeak harrera ona egingo dio Pablo Lasori.

Santi Abad eta Joe Arlauckas ere ostera ere Gasteizen ariko dira. Abadek azken bi urteak Taugresen egin ditu, baina azkenaldian ez zen oso ongi konpon-tzen Manel Comasekin, eta madrildarren eskaintza onartu egin zuen. Arlauckasi, dagokionez, izugarritzko denboraldi ona egiten ari da aurtan Real Madriden, ACB Ligako izarren artean dagoela. Arvidas Sabonisen itzalik ez du dagoeneko.

Kopatik kanpo dagoela, eta da-

torren denboraldian Europan jokatu nahi badu behintzat, Taugresen ACB eta Europako Kopa dauzka zerbait egiteko. Marcelo Nicola hegala dioenez, jokalariek goiari eutsi beharko diote, «ezin baikara etsita ezer egin gabe geratu. Ahalik eta emaitzarik onenak lortzen saiatu behar dugu hemendik aurrera». Taldeak ez omen du, argentinarraren ustez, zorte ona eduki, «batez ere lesioekin. Hasieran Sala le-sionatu zitzaigun, Rivas ere ha-mar egun egon da lesionatuta, orain Kenny Green... Hala ere, nik uste jakin izan dugula dena ematen, nahikoa ongi gainera». X

Pilota

Finalerdietarako azken txartela banatuko da gaur

A Multzoko hiru bikotek dute aukera

Binakako Txapelketak jardunaldi erabakigarria izango du gaur. A multzoko lehen biak eta B multzoko liderra nor izango diren dagoeneko erabakita dago, eta gaur jakingo da zein izango den finalerdietara pasatuko den laugarren bikotea. Capellan-Beloki eta Lejardi-Zezeaga Labriten ariko dira; Titin-Errandonea eta Alustiza-Errasti, berriz, Biasterin.

Manu Lejardik lan zaila izango du gaur Labriten.

KOCH

jokatuko dute. Biak ere sailkatuta daude dagoeneko.

Urteberri txapelketa antolatu dute Bergaran • Bergarako frontoian, Urteberri izeneko txapelketa antolatu dute, eta lau bikote izango dira lehian: Ladutxe-Aldazabal II, Arroitauregi-Urrutia, Arteaga-Hirigoiien eta Koka-Arroyo II. Urteberri egunean, arratsaldeko 17.00etan, Ladutxe-Aldazabal II eta Arroitauregi-Urrutia izango dira aurrez aurre. Beste bi bikoteen arteko lehia, berriz, datorren asteburuan izango da. X

BINAKAKO TXAPELKETA

A multzoa

	I	G	TA	TK
1. Unanue-Elkoro	4	1	108	61
2. Etxaniz-Arretxe	3	2	96	92
3. Retegi II-Galarza III	2	3	85	103
4. Eugi-Lasa III	1	4	71	107

B multzoa

	I	G	TA	TK
1. Alustiza-Errasti	4	1	107	74
2. Titin III-Errandonea	2	3	89	87
3. Nagore-Zezeaga	2	3	80	93
4. Capellan-Beloki	2	3	80	102

Gabonetako Erremonte Torneoko jardunaldia

■ *Bikoteak faborito dira berriro ere Galarretan eta Euskalen jokatuken diren partiduetan*

P.A. / Donostia

GABONETAKO erremonte txapelketan, hirugarren jardunaldiko partidua izango dira ikusgai, arratsaldeko 16.00etan hasiko den jaialdian. Hernaniko Galarretan, Ezkurra eta Agerrek Arregi-Urretabizkaia I-Zubeldia hirukotearen kontra jokatuko dute, eta Euskalen Altuna eta Eizagirik Noain-M. Lekunberri-Txikuriren aurka.

Aurreko bi jardunaldietan izan diren emaitzak kontuan hartuta, bikoteak dira gaur faborito nagusiak. Ezkurra eta Agerrek 40-32 eta 40-17 irabazi dituzte Noain-M. Lekunberri-Txikuriren aurka jokatuko bi partidua, eta Altuna-Eizagirik 40-24 eta 40-38 Arregi-Urretabizkaia I-Zubeldiaren aurkako biak. Dena den, txapelketa honeko araudiaren arabera, bikote bat eta hirukote bat pasatuko dira Errege egunean jokatuko den finalera. Beraz, garaipenaz gain, emaitzek ere zerikusia izan dezakete azken sailkapenean. X

Partidu politikak izango dira Euskal Ligan

■ *Amezketako eskuz binakakoa da garrantzitsuen*

Erredakzioa / Donostia

AFIZIONATUEN euskal taldeen arteko VI. Euskal Liga martxan da, eta gaurko jardunaldia oparora izango da ziurrenik, nahikoa lehia politikak jokatuko direlako.

Lehen jardunaldi honetan Ohorezko Mailakoak baizik ez dira ariko, beste kategorietakoak hurrengo astean hasiko baitira jokatzen. Eta Ohorezko Mailako gaurko jardunaldiko partidurik interesgarriena, hasieran behintzat, Amezketakoa (Gipuzkoa) da. Bertan, 18.00etatik aurrera, herriko Zazpi Iturri eta Abadiño (Bizkaia) Atxarte taldeek indarrak neurtuko dituzte eskuz binaka. De Luz eta Haritz iazko txapeldunek ez dituzte gauzak erraz izango Urien eta Azkarate-ren aurka.

Errioxan ere izango da partidurik, bertako ekipoek ere parte hartuko dutelako Euskal Ligan. Ceniceron partidua ederra ikus daiteke. Jaialdia arratsaldeko 17.00etan hasiko da, eta lehian Logroño San Cosme taldea eta Elizondoko (Nafarroa) Txaruta izango dira. Bikoteak: Barberito-Del Campo / Leitza-Apeztegia.

Oraindik ez dute aurreratu bi

taldeetako entrenatzaileek zein pilotari ariko diren, baina ziurrenik aipatutakoak izango dira.

Gaurko beste partidua. Eskuz binaka Araban: Maestu-San Miguel (18.30), Herriaren-Zidorra (12.00), eta Mitxelín-Barea (17.00). Gipuzkoan paleta larruz: Arrasate-Altzatarra (11.00). Gipuzkoan pala motzean: Oiangurza (17.00) eta Atxurbide-Remo Olimpico (18.00). Xistera Bizkaian: Markina-Kostakoak (12.00). X

iritzia

Koldo Olano

Lehen partidua bikaina

PILOTARI afizionatuek izaten dituzte urtean zehar hainbat eta hainbat torneo Euskal Herrian barna sakabaturik, baina txapelketa ofizial gutxi. Eta horietako bat, garrantzitsuen, asteburu honetan martxan jarriko den Euskal Kluben arteko VI. Liga du.

Ohorezko Mailarekin emango zaio hasiera, eta atal honetan asteburuko pilotakada interesgarrien xehetasunak eskaintzen saiatuko naiz. Eta hasteko, a zer-nolako partidua eskuz binaka amezketarrek eta abadiñoarrek jokatuko dutena! Zazpi Iturri amezketar taldeak, iazko txapeldunak alegia, ekipo interesgarria osatzen du Artola, Haritz, De Luz eta Galarzarekin. Baina ez zaizkie atzean gelditzen

Atxarteko Urien, Badiola eta Azkarate abadiñoarrek.

Entrenatzaileek oraindik erabakitzeko dauzkate bikoteak. Ezkutuan gorde nahi dituzte, baina baliteke Haritz-De Luz/Urien-Azkarate izatea neurketa. Eta pilotari horien azkeneko emaitzak kontuan izanik, Urien-Azkarate bikotea Haritz-De Luz (iazko txapeldunak) baino finago dabilera dirudi, eta baliteke irabazle gertatzea. Partidua Amezketako pilotalekuan jokatuko da, gaur arratsaldeko 18.00etan hasita. Aukera polita joan nahi duenarentzat, goizez mendi ibilalditxo egin, bazkari legea inguruko jatetxeetako batean, eta arratsaldean pilota partidua bikain hori ikustera. X

FRONTON

ASEGARCE

LARUNBATA 17:00

Biasteriko udal pilotalekutik

Esku Binakako Txapelketa
ALUSTIZA - ERRASTI
TITIN III - ERRANDONEA

Deitu eta irabazi

ASTORE
THE ACTION SPORTSWEAR

Kirol Jantziak

FORUM
SPORT

2 Mountain Bike

FRONTON LINEA 906 - 35 11 22

Deitu eta egin orain pronostikoa. Askoz posibilitate gehiago dituzu

Deiaren prezioa minutuko: 55 pta.

Ziklo-krosa

Igartua eta Mujikaren arteko lehia izango da Euskadiko Txapelketan

■ Gaur goizean kategoria guztietako txapelketak izango dira jokoan Altsasun

Erredakzioa / Donostia

EUSKADIKO Ziklo-kros Txapelketa jokatu da gaur goizean Altsasun, kategoria guztietan. Goizeko 10.00etan kadeteen txanda izango da, jubenilak goizeko 11.00etan aterako dira eta Open mailakoak, azkenik, 12.15etan. Euskal Federazioak adierazi duenez, EAEko edo Nafarroako fitxa duten guztiek har dezakete parte txapelketan.

Open kategorian, Iñigo Igartua eta Jokin Mujika dira txapela eskuratzeko favorito nagusiak. Bergararra ez da lehengoak, baina hala ere egungo onenen artean dagoe la ezin zalantzan jarri. Jokin Mujikari dagokionez, egungo txapelduna da; hortaz, kontuan hartu beharra dago.

Sub'23 kategorian, Mikel Artetxe da zalantzarik gabe irabazteko aukera gehien duena. Denboraldi polita egiten ari da, eta Euskadiko Txapelketa honetara sasoi onean helduko da. Beste kategoria guztietan, borroka gogorragoa izango da. Txirrindulari asko dago irabazteko moduan, eta karreraren arabera edozer gerta daiteke. Beharbada, jubeniletan Gaizka Lejarreta nabarmen tzen da beste guztien gainetik. Bizkaitarra jaun eta jabe izan da denboraldian zehar.

Ibilbideari dagokionez, antolatzaileek 2.700 metroko zirkuitua prestatu dute. Horietatik 1.130 zelaian dira, 380 metro errepidean, 300 bidean, 300 aldapan eta 420 pistan. X

Rugby

Cardifferako txartelaren bila

Gaur jokoan Toulouse-Swansea eta Leinster-Cardiff finalerdiak

Europako lehen txapelketako finala Cardiffeko Arms Parken jokatu da urtarrilaren 7an. Final horretan aritzeko bi txartel dituzte gaur jokoan Galesko Liga eta Kopa txapeldunek, Cardiff eta Swanseak, Frantziako Liga eta Kopa txapelduna den Toulousek eta Irlandako konderrien arteko txapeldun berria den Leinsterrek.

Koldo Alduntzin / Donostia

AURRENEKO finalerdian, Leinsterrek eta Cardiffei neurtuko dituzte indarrak Lansdowne Roaden, arratsaldeko 13.30etan. Irlandarrak 21-24 nagusitu ziren Milanen eta 23-22 Pontypridd-en aurka, lehen postuan sailkatuz C multzoan. Cardiff galesa, berriz, 46-6 nagusitu zitzaion Ulster-i eta 14-14 berdindu zuen Bordele Beglesen aurka, B multzoan.

Leinster Irlandako lau herrialdeetako bat da, Dublin duena hiri nagusia. Beraz, Irlandako bihotza. Aurten, herrialdeen arteko txapelketa irabazi du, 1983az geroztik lortzen ez zuena. Hamar garaipen eskuratu ditu denboraldi honetan, lehen aipaturikoak eta Hego Afrikako Transvaalen aurkakoa besteak beste.

Gure artean aski ezaguna den taldea da Leinster, bisitaldi ugari egiten baitu inguru hauetara Gerard Murrilloren eskutik. Orain dela bi denboraldi Miarritzen jokatu zuen euskal selekzioaren kontra. O'Shea, Cunningham, Woods, Costello, Francis eta Wallace internazionalak ditu jokalarai aipagarrienak.

Cardiff, berriz, Galesen izan den talderik indartsuena izana da Gareth Edwards-en garaian,

Leinsterrek duela bi urte jokatu zuen Aguilera euskal selekzioaren kontra.

ALDUNTZIN

munduko onena. Denek jokatu nahi zuten Cardiffen. Hala ere, ez da zaharrena, Pontypool, Neath, Llanelli eta Swansea bera zaharragoak dira. Historiari gainbegiratu emanez gero, munduko onenak talde honetan arituta koak, mitiko bihurtuak: Gerald Davies, Barry John eta Gareth Davies, batzuk aipatzearren. Azkeneko hau, taldeko administrari zuzendari izendatu dute.

Gaur egun profesionaltasunera jo duten taldeetako bat da. Terry Holmes da entrenatzailea eta, Derwyn Jones 2. lerroak, esate baterako, jokalarai profesionalaren estatusa lortu du. Aurtengo Liga txapelketako liderra da, jokaturiko 14 partiduetatik 11 irabazi eta 3 galduta. Swansea 50-18 irabazi zion orain dela bi aste eta Fidjiri 22-21. Rayer, Hill, Hall, Walker, Davies eta Lewis dira internazionalak.

Toulouse-Swansea partiduan bilketak neurketako giltza • Bigarren finalerdia, Sept Deniers

zelaian jokatu da (15.00etan, TF2). Frantziarrei buruz gehientsuena esana dugu, joan den larunbatean jokatu baitzuten Baionaren kontra. Lapurtarren aurka, izugarriko defentsa erakutsi zuten. Atzeko lerroan dituen jokalariek edozein momentutan sor dezakete arriskua eta baita entseuak egin ere: Carbonneau, Castaignade, eta, batez ere, Ntamack eta Ougier. Ikusi besterik ez dago bere historia eta azken bi urte hauetako bidea.

Talde indartsu honi aurre egiteko, lesio ugari dituen Swansea lehiatuko da. Rob Jones, selekzioko elastikoa 54 aldiz jantzi duen mele erdia da talde honen ardatza. Uztartze bilduetan azkartasun izugarri sartzan ditu baloiak lurra ukitu gabe, Mike Ruddock entrenatzaileak, ordea, ez du jakingo azken unera arte zelairatuko duen ala ez. Gauza bera gertatzen da Stuart Davies eta Mark Taylorrekin. Gainera, Tony Clement eta Paul Arnold internazionalak ez dute jokatu.

laburrean

ESKUBALOIA

■ Bidasoako jokalariek oporrak dituzte urtarilaren 3a arte

ELGORRIAGAK amaitutzat eman du urtea. Asobal Kopako finalerdietan Tekaren aurka galdu egin zuen asteazkenean (18-16), eta Irunera itzulita, Villarreak jokalariei atseden eman die. Elgorriaga Bidasoako urtarilaren 3an itzuliko dira lanera. Bestalde, Barcelonak irabazi du Asobal Kopa, finalean Tekari 24-23 irabazi ostean. X

SASKIBALOIA

■ Indiana Pacers taldea garaile berriro ere

INDIANA PACERS taldeak 91-77 irabazi zion Miami Heati, eta bolada onean jarraitzen du. Berriro ere Rick Smits pibot holandarra izan zen onena, 21 punturekin. Smits kantxetara bueltatu zenetik, Indianak azken 11 partiduetatik bederatzira irabazi ditu. Beste emaitzak: Detroit 113-Toronto 91, New York 76-Cleveland 86, Dallas 103-Vancouver 101, Houston 97-New Jersey 82, Utah 99-Minnesota 83, Lakers 99-San Antonio 107. X

E S K I A

■ Pernilla Wiberg nagusi Semmeringeko eslalomean

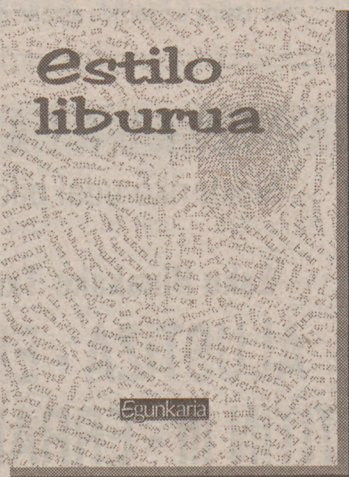
PERNILLA WIBERG eskialtzaile suediarra nagusitu zen Semmeringen jokaturako eslalomean, Karin Roten sul-tzarraren aurretik, eta esperzialitate honetako sailkapenean bigarren tokian ageri da orain, Elfi Ederren atzetik. Munduko Kopako sailkapen nagusian, Alexandra Meissnitzer da liderra. X

EUSKAL OPARIAK

ESTILO LIBURU berritua

Duela hiru urte EGUNKARIAK kaleratutako Estilo Liburuaren edizio berritua eta osatuagoa aurkeztu dugu, arrakasta handiz, Durangoko Azokan. Berrikuntza asko dakartza edizio berriak:

Euskaltzaindiaren azken erabakiak, Hiztegi Batuko lehen erabakiak, nazioarteko izendegia, gure aukera batzuk... Zuzen idazteko ezinbesteko kontsulta liburuak kazetari, idazle, ikasle eta irakasleentzat.

9508 NARRAZIOAK

95eko udan, abuztuan eta irailean, EUSKALDUNON EGUNKARIAK argitaratutako narrazioak biltzen ditu liburu honek. Pako Aristi, Itxaro Borda, Juan Garzia eta Joan Mari Irigoien idazleen lanak dakartzan liburua oso opari aproposa da denok alboan dugun literaturazaleari egiteko.

Egunkaria

Zure ohiko liburudendan

JUAN GORRITIK ARAITZ BAILARA GAITZAT HARTUTA ERAKUSKETA JARRI DU DONOSTIAN

Egur meta aldarearen erdian

■ Aralarko gailurreriaren babesean dagoen Aritz bailarako bizimodua jasotzen du Gorritik San Telmo museoan jarri duen erakusketak. «Hautzaroaren oroimina» ekarri nahi izan du museora; basoko bizitza hirira; ahitzen ari zen bizikera baten mundu ikuspegia elizara.

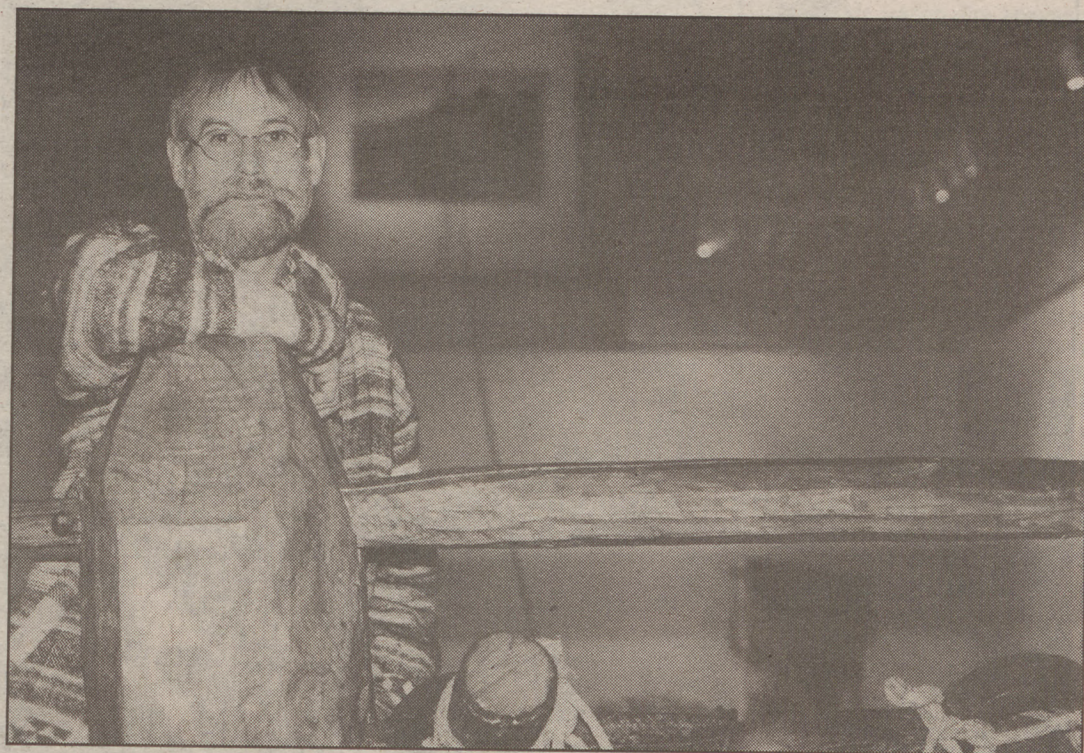
Lorea Agirre / Donostia

SAN TELMO abadetxeko elizan, aldarearen erdian, hiru metro luzeko egur meta paratu du Gaintzako Mistoenea baserriko Mistok. Hiru tonatik gora egur pilatu du ohiko oilategiaren gainean, alabaren laguntzarekin. Oilategian semeak harrapatu duen baserriko oilar zuria sartu du Gorritik. Itzalpeko aldarearen aurrez aurre abar artean mende erdi gertuko zuhaitz enbor erraldoiak daude, orain hirurehun urte Iruñeko espetxean gosez akabatu zituzten sorginen omezez. Tartean, laurhun urte zahar diren langak, bailarako baserrien lekuko.

Ateak, leihoak, antzadilak —karga eskegitzeko egurrezko gakoak—, iruteko lan tresnak, zizeluak —biltzen den mahaia duen eserleku luzea—, gari kutxak, sehaskak, oheak, baxerak, baserriak eraikitzeke astazaldiak, gailurrak, tximelak eta enbor tailatuak. Zaharrak gehienak, kasik iraganean etorkizun bano gehiago bizi den bizimodu baten isla. Argazkiak ere ugari dira zaharrak eta berriak, Aritzko —Arribe, Azkarate, Intza, Atallu, Gaintza eta Uztegi herrietako— herritarrek eta etxeak. Aralar beti atzean, Malloak gailurreria. San Telmoko elizan ikusteaz gain, usaindu ere egiten da basoa, sentitu.

Gorritik bere lanerako erabili ohi dituen lan tresna tradizionalak lerroz lerro txukun jarri ditu, erakusketak erdi didaktiko, erdi magiko honetan. Erakusketaren muinean dira objektu horiek guztiak; bertaratu baino lehen zuhaitz enborren sailkapena dago, museo botaniko bat bailitzan; zur bakoitzaren azala eta mamia, euskarazko izena eta zientifikoa, eta galduko ez badira noiz moztu behar direnko ilargialdia. Ondorengo aretoan Aralar inguruko herrixketan, nola Gipuzkoan hala Nafarroan, goi larre malkartsuetatik belarra baserriko mandiora zuzenean eraisteko erabiltzen den txirrika —burdinazko polea— paratu du, belar lehor fardo eta guzti.

Sigfrido Köchek bultzatu asmoa gauzatu da. Aritz Zatiak dira, erakusketaren izenak dioten legez, 1.300 metro karratu betetzen dutenak. Mundu biribil bat Gorritik den artisau-artistaren —bereiz badaitezke bi terminoak— galbahetik iragazia. «Hori da nik kanpoan ikusi eta ikusten dudana. Nire lanbidea pentsamenduari forma ematea da, herri baten sentimendu, bizi-indar eta gogoari forma ematea. Aritz da hemen ageri dena, bertako herri artea, baina arte hori euskal arte herrikoi bera da. Artista herria da eta hortik ikasi dut niki». Gorritik herriak mendez

Gorritik Aritz Zatiak erakusketak otsailaren 25era arte izango da ikusgai Donostiako San Telmon. EDURNE KOCH

mende egin duen artea ekarri du. «Orain zortzi urte gogoan dut nola Sigfrido Köchek esaten zidan hau guztia hirira ekarri eta erakutsi behar nuela. Lotsa ematen zidan orduan, 'nola jarriko dut meta bat edo ataka bat museo batean?' esaten nuen, horretarako aurrez pixka bat ere behar dela pentsatuz. Baina gauditu dut lotsa eta hemen dago, eta gainera egur meta aldarearen erdian jarri dut. Ikusgarria da niretzat jaten edo beroa emateko dena eskultura eginda estimatzea, museoan paratua ikustea». Erakusketan ikusgai dauden enbor guztiak auzo lurretatik aterata daude eta surtarako bidean hartu ditu Gorritik «kale-tarrek basoa zeinen den basati eta izugarri ikus dezaten».

Atzo prentsaren aurrera egin-dako agerpenean, Gorriti Fermin Leizaolarekin batera azaldu zen. Aranzadiko Etnografia Saileko lehendakari denak adierazi zuenez, Gorriti «bere herriarekin engaiatu den gizona da, eta oroz gainetik bizi den bailaratik edan duen artista».

Hautzaroaren oroiminak

bultzatu du Gorriti. Objektu funtzional horien guztien azpian bizitzaren beharrak eragindako mundu bat dago; ezer gutxi alferrik galtzen dueneko; naturako indarrak eta gaiak eguneroko bizitzan funtzio propioa duteneko; une oro birziklatzen den sistema oinarrian duena. Bizitzaren zikloa osatzen duena. Egunerokotasunetik haratago, mundu ikuspegi bat dago, iradokorra, naturarekin harremanetan sartua, sineskeriei eta kristautasunaren aurreko pentsamenduari lekua gorde diena. Gorritik mundua da San Telmon

dagoena, milaka urte atzeragoko garaiekin bat egiten duena, baina aldi berean gaurkoa dena.

«Egurra besterik ez dut ikusi» dio Gorritik, lehengai horrekiko duen harremana azaltzeko asmoz. Hamalau urte besterik ez zituela ekin zion arotz lanbidea ikasteari eta gaur egun hori du bizibidea, artisautzaren eta ar-

tearen muga labainkorretan aspaldian abiatu baitzen. Beti izan du mendia, baserri giroa erreferentzia, aitarekin ume zela —Betelu inguruetako baso goarda— hariztietan ibiltzen hasi zenetik. Zaletasuna, ohitura, bizidide du gaur egun. «Azken finean hautzaroaren oroiminak bultzatzen nau horretara». X

Bizkaiko industri paisaiei buruzko erakusketak zikloa abian

■ Pintura eta argazki erakusketak tartekatuko dira 'Industri paisaiak' ekimenean

M. Arregi / Bilbo

ERAKUSKETA ziklo berezia jarri du martxan Bizkaiko Diputazioko Kultura Sailak *Industri paisaiak* izenburupean. Pintura eta argazki erakusketak tartekatuko dira datorren urtean zehar iraungo duen ekimen honetan. Bernardo Atxagak ipuin bat idatzi du gaiaren inguruan.

Francisco Aliseda pintoreak estreinatu du zikloa. Bere lanak dagoeneko ikusgai daude Bilboko Foru Artxibategiko erakusketak aretoan. Koadroak Bizkaiko industri-gune nagusian zehar egindako bidaia modukoak dira. Nerbioi ibaiaren bideari jarraituz, besteak beste, AHV, Gallartako meategiak eta Etxebarriko paisaiak jasotzen dituzte.

Iñaki Bilbao eta Jose Maria Lazkano artisten lanek hartuko dute Alisedaren lekukoa, eta 1996an zehar horien erakusketak izango dira ikusgai *Industri paisaiak* zikloaren barruan.

Era berean, Bizkaiko paisaiaren zati izan diren industri eraikuntza biren bilduma grafiko eta literarioa kalera-tuko du aurki Bizkaiko Diputazioak. Urtarrilean hasiko da katalogo moduko argitalpen hauek kaleratzen. *Karola garabia* izango da lehen argitaratutako dena. X

oskorri & Maskarada

"landalan"

Egunkaria -ren laguntzaz

LAUDIO LANUZA KIROLDEGIAN

Abenduaren 30ean, larunbatarekin - Arratsaldeko 8'30etan.

Duela 100 urte jaio zen Jose Bergamin

Euskal Herrian hil zen eta ikurrinaren azpian lurperatu zuten Hondarribian

Historiako lehen zinema emanaldia baino pixka bat geroxeago —bi egun baino ez— jaio zen Jose Bergamin poeta espainiarra, Madrilen, 1895eko abenduaren 30ean. Zinemaren lehen mendeurrenaren ondoren, Jose Bergaminen jaiotzarena gogoratzea dagokigu, beraz, gaur, Bergaminek Euskal Herriarekin izandako lotura estu eta sentitua atzendu gabe.

Erredakzioa / Donostia

MADRILEN jaio zen Jose Bergamin Espainiako 27ko Belaunaldiko poeta, 1895eko abenduaren 30ean, duela 100 urte, eta Donostian hil 1983ko abuztuaren 28an. Hondarribian eman zioten lur, ikurrinak estalitako katabutean.

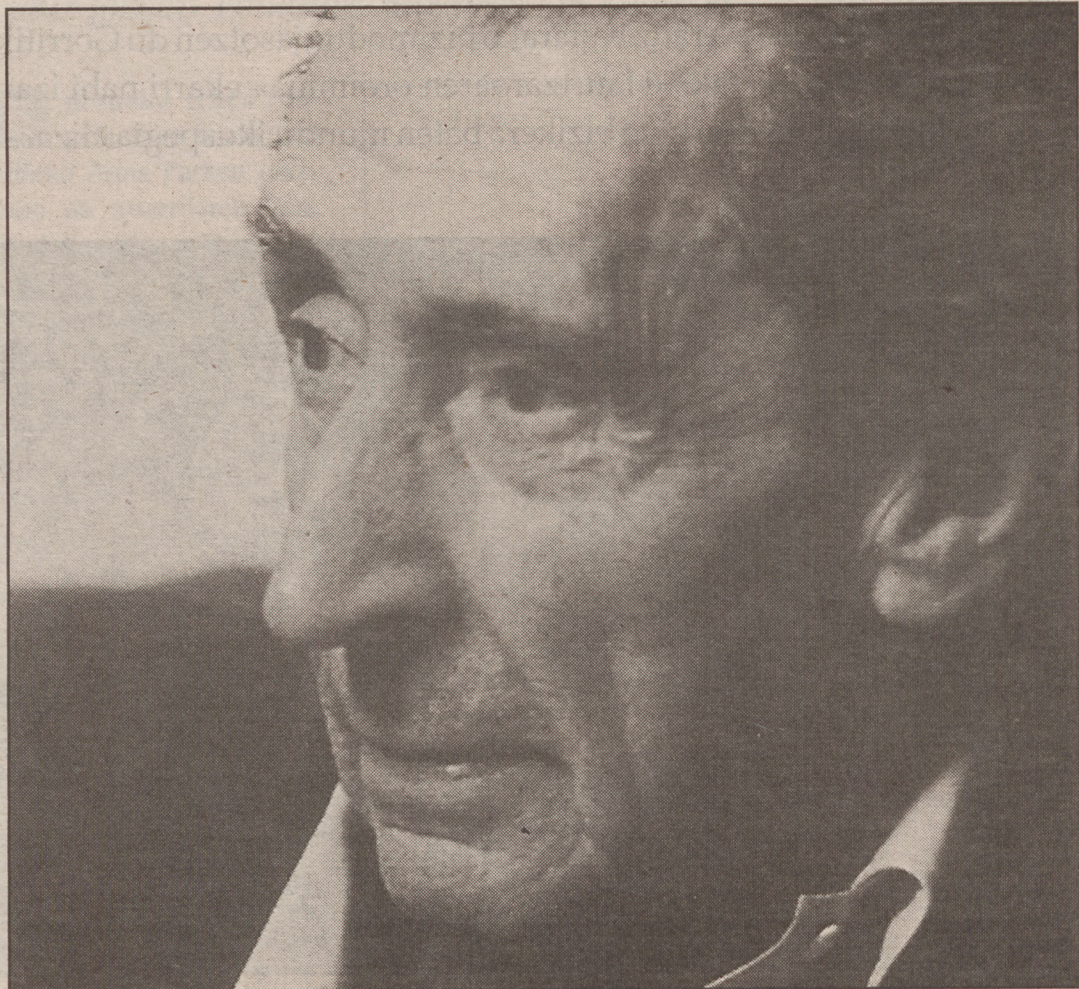
Arte berriztatzaile prestigio-tsua zen Jose Bergaminen aita. Zuzenbide ikasketak egin zituen eta gazte-gaztetandik izan zuen literaturarako zaletasuna Jose Bergaminek. Juan Ramon Jimenez poeta ezagunak zuzendutako *Indice* aldizkarian eman zituen argitara bere lehen literatur lanak, 20ko hamarkadaren hasieran. Miguel Unamunorekin ere harreman estua izan zuen garai hartan.

Juan Ramon Jimenezek argitaratu zion lehen liburua ere Jose Bergamini, 1923an: *El cohete y la estrella* aforismo bilduma. Jimenezek ezezik, Unamuno eta Salinasen goraiamenak ere jaso zituen idazle gazteak. Nahiz eta legegizon lanetan jardun, liburu gehiago idatzi eta argitaratu zuen hurrengo urteetan ere: *Tres escenas en ángulo recto* (1923) eta *Enemigo que huye* (1927) antezelanak eta *La decadencia del alfabetismo* saiakera (1931) adibidez. Zenzenzaletasunari ere eman zion adierazpide literario-rik Bergaminek, *El arte del birloque* liburuan (1930).

Faxismoaren aurkako borrokalari sutsua • Primo de Riveraren ideien aurkako, errepublikazale eta progresista izan zen gaztetan Jose Bergamin, eta ezkertiarra bizitza osoan. 1933an *Cruz y Raya* aldizkari katoliko aurrerakoia sortu zuen. Espainiatik kanpoko idazle eta pentsalari aurrerakoi askoren ideiak Espainiaratu zituen *Cruz y Raya*-k.

Intelektual Antifaxisten Ligako kide izan zen Jose Bergamin, eta faxismoaren aurkako aldarri garbiak egiten zituzten *El Mono Azul* eta *Hora de España* aldizkarien sorreran ere parte hartu zuen.

Beste intelektuala ezkertiar askok bezala, 1939an erbesteratu beharra izan zuen Bergaminek. Mexikora jo zuen lehenik, eta han *España peregrina* aldizkaria eta Seneca argitaletxea sortu zituen. Ondoren, Caracas eta Montevideo bizi izan zen. Ez zion idazteari etenik jarraitu, baina hori

Madrilen 1895ean jaio eta Donostian 1983an hil zen Jose Bergamin.

Bergaminek azken urteak Euskal Herrian eman bazituen, Espainiako agintariekiko sentitu zuen desadostasunagatik izan zen, «ez naizelako Espainian sentitzen», berak zioen.

tan. Pablo Picassoren irudiz hornituriko *La hija de Dios y la niña guerrillera* liburua eman zuen argitara 1943an, *Melusina y el espejo* 1952an, *Fronteras infernales de la poesía* 1959an, *Lázaro, don Juan y Segismundo* 1959an.

Euskal Herrian eman zituen azken urteak • 1959an itzuli zen Espainiara. *Al volver* liburua eman zuen argitara 1962an, itzulera hark barruan eragindako sen-

tsazio eta zirraren berri emateko. Baina 1964an sorterritik egotzi zuten berriz, Asturiasko meatzarien grebaren alde agertzeagatik. Parisen bost urte eman ondoren, 1969an berriro Espainiaratu zuen, Manuel Fragako Informazio ministro izateari utzi zionean. Madrilen bizi izan zen hasieran, baina gero Gipuzkoara heldu eta Hondarribian bizi izan zen. Han eman zituen bere bizitzako azken urteak.

Saiakera landu zuen bereziki

Jose Bergaminek 70eko hamarkadan: *De una España peregrina* (1972), *Ensayos sobre la literatura española* (1973), *Pensamientos perdidos y páginas del destierro y la guerra* (1976). Poesia nagusitu zitzaion, aldiz, 80koan: *Al fin y al cabo* (1981), *Poesías casi completas* (1981) eta *Esperando la mano de nieve* (1982).

Bergaminek azken urteak Euskal Herrian eman bazituen, Espainiako agintariekiko sentitu zuen desadostasunarengatik izan zen, «ez naizelako Espainian sentitzen», Bergaminek berak Alfonso Sastreri *Punto y Hora de Euskal Herria* aldizkarian argitaratutako elkarrizketa batean adierazi zuenez. Euskal Herrian bizi zelarik, *Egin* egunkarian idatzi eta HBren mitinetan parte hartu zuen.

Artikulu bilduma Txalapartaren eskutik

TXALAPARTA argitaletxearen eskutik, Javier Sanchez Erauskin kazetariak José Bergamin *Escritos en Euskal Herria* liburua eman berri du argitara. Jose Bergaminek argitaratutako 50 inguru artikulu bilduten ditu liburu berri honek.

Punto y Hora de Euskal Herria aldizkarian eta *Egin* egunkarian ikusi zuten argia lehen aldiz liburuan bildutako Bergaminen artikulu horiek. 1979tik 1983ra bitartean idatzi eta eman zituen argitara artikuluak egileak, eta

garai hartako Euskal Herriko giroa, kezak, gatazkak eta borroak ezagutzeko aukera aparta izango du, du-darik gabe, liburu ira-kurtzen duenak.

Liburua apailatu duen Javier Sanchez Erauskin *Punto y Hora de Euskal Herria* aldizkari-ko zuzendari izan zen, eta Bergamin adiskide min izan zuen, hura Euskal Herrian bizi izan zen urteetan bereziki, hau da, idazlearen azken urteetan.

«Bergamin zutabegile atipikoa izan zen», Sanchez Erauskin libu-

rua aurkeztean esan zuenez. «Kritika politikoko artikuluetan goi mailako alpuak sartzen zituen, koktel lehergarria osatuz».

Ez da Txalaparta argitaletxeak kaleratutakoa aurtan Euskal Herrian Bergaminen testuekin osaturik argitaratzen den lehen liburua: Gonzalo Santonjak apailaturiko *Cristal del tiempo* plazaratu zuen Hiru argitaletxeak irailan. Jose Bergaminek bere bizitza osoan zehar idatzitako testurik interesgarrien antologia da Hiruk plazaratutako

liburua. 1983an plazaratu zuen lehen aldiz antologia hori Gonzalo Santonjak, eta Hiruk argitaratutakoa liburu haren berrargitalpena da. Bergaminen idazlanak kronologikoki sailkatu zituen Gonzalo Santonjak liburu apailatzean.

Bi hitzaurre ere baditu Jose Bergaminen *Cristal del tiempo* liburuak, biak ere Gonzalo Santonjak idatziak: 1983an argitaratutako antologiari ezarri ziona bata, eta Hiru argitaletxearen argitalpenarentzat idatzia bestea. X

Beste lau liburu konputerizatu ditu Josu Lavinek

■ Txillardegiren 'Leturia' eta Mirandereren 'Haur besoetakoa' dira bi

Erredakzioa / Donostia

BESTE lau euskal libururen bertsio konputerizatu plazaratu berri du Jakintza Baita euskal hezkuntza akademiako Paideia sailak, Josu Lavinen ekimenari esker: Francisco Laphitzen *Bi saindu hesualdunen bizia*, Jose Luis Alvarez Enparantza Txillardegiren *Leturiaren egunkari ezkutua*, Jon Mirandereren *Haur besoetakoa* eta Jean Pierre Duvoisin *en Laborantza*ko liburua.

Orain artean hildako idazleen liburua baino ez ditu konputerizatu Josu Lavinek, baina orain konputerizatu dituen artean batek hautsi egin du orain arteko joera hori: Txillardegiren liburua da bizirik den euskal idazle batek konputerizaturik ikusi duen lehena. Horretarako baimena eskatu zion Josu Lavinek Txillardegiri, konputerizazio lanari ekin aurretik. Txillardegiren *Leturia* oso garrantzi handiko liburua da euskal eleberrigintzaren historian. 1957an ikusi zuen argia lehen aldiz, eta estreinako euskal eleberririk modernizat jotzen dute kritikariek, ordu artean euskal narratibaren ukitu gabeko hainbat gairi aurre egin ziolako, eta, ordura arteko euskal narratibaren ez bezala, pertsonaia gatazkatsu eta konplexuak agertu zirelako.

Hamabi liburu konputerizatu ditu jada Josu Lavinek • Guztira 12

euskal lan konputerizatu ditu Josu Lavin Paideiako kideak. Plazaratu dituen azken lauren aurretik, honako hauek zituen konputerizaturik: Pedro Axularren *Gero*, Bernardo Etxepareren *Linguae Vasconum Primitiae*, Bartholome Olaetxearen *Doctrina Christiana*, Prá Bartolome Santa Teresaren *Euskal-errijetako oigueeta ta dantzeen neurritako gatz-ozpinduba*, Lauaxetaren poemak (*Arrats-beran*, *Be-de barrijk* eta aldizkarietan argitaratutako hainbat poema eta itzulpen), Juan Antonio Mogelen *Peru Abarca*, Txomin Agirrerren *Kresala* eta Joannes Leizarragaren *Testamentu Berria*, *Abc* eta *Kalendrer*a.

Macintosh, PC Windows nahiz PC Ms-Dos sisteman eskura daitezke aipatu liburu bertsio konputerizatuak. Paideiak «euskal literatura osoa» konputerizatze asmoa du, Josu Lavinek dioenez, baina orain artean bakarrik ari da lan horretan. Gainera, ez du lortu bere lanek salmenta handirik izatea. Dena den, egitasmoa aurrera bideratzen jarraitzeko prest dagoela dio Josu Lavinek. «Baita eroslerik egongo ez baltz ere». X

laburrean

Juan Tarin ganbara musika lehiaketako saioak heldu den astean izango dira

GANBARA musikari gazteei zuzenduriko Juan Tarin lehiaketako saioak urtarilaren 1etik 7ra arte izango dira Bilbon. Inter Nos elkarteak antolatu du lehiaketa, udan hil zen Bilboko Orkestra Sinfonikoko oboe nagusiaren omenez. Duela lau hilabete sortu zen Inter Nos aisialdi elkarte, gazteei zuzenduriko kultur ekitaldiak antolatzeko asmoz. Juan Tarin lehiaketa 14 urtetik 30era bitarteko musikariei zuzendurik dago eta dagoeneko 13 taldek eman dute izena. Saioak Bilboko Juan Larrea aretoan izango dira, iluntzeko zazpitan, jendaurrean. Salvador Tudela Espainiako Orkestra Nazionalako oboe nagusia izango da epaimahaiaren lehendakaria, eta Bilboko Orkestra Sinfonikoko bi musikari eta Inter Nos elkarte hiru kide izango dira epaimahaiko gainerako partaideak. 100.000 pezetako (4.000 libera) sari nagusia banatuko dute, eta 50.000 eta 25.000 pezetako beste bi eta 15.000 pezetako akzesita ere. x

Arte Ederretako domina bana eman diete Victor Erizeri eta Joaquin Atxukarrori

BI ARTISTA euskal herritar daude Espainiako Kultura Ministerioaren eskutik aurtengo Arte Ederretako dominak jaso dituzten artista, pertsonaia eta erakundeen artean: Victor Erize zinemagilea eta Joaquin Atxukarro piano jolea. Erize eta Atxukarrok batera, honako artista hauek jaso dute aurtengo Espainiako Arte Ederretako domina: Jose Fernandez Aguayo argazki zuzendariak, Joan Brossa poeta eta artista esperimentalak, Santiago Calatrava arkitektoak, Jose Simon Diaz bibliografoak, Insula literatur aldizkariak, Ana Maria Matute idazleak, Rocio Jurado eta Raimon kantariak, Tole-doko Erret Fundazioak eta Amaparo Soler Leal aktoreak. x

Bilboko Arte Ederretako museoko pintura gotiko espainiarraz liburua aurkeztu dute

BILBOKO Arte Ederretako museoa ikus daitekeen pintura gotiko espainiarraz buruzko liburua aurkeztu zuten atzo eguerdian Bizkaiko hiriburuan. Ana Galileak Arte Ederretako museoko Katalogazio eta Dokumentazio Saileko arduradunak idatzi du liburua, eta *La pintura gótica española en el Museo de Bellas Artes* du izenburu. 352 orrialde ditu guztira Galilearen liburuak, eta oso zehatz jasotzen du aipatzen duen koadro bakoitzaren berri. Galileak berak Arte Ederretako museoko artelanen katalogazioaz egindako tesia da atzo aurkeztutako liburuaren oinarri nagusia. x

Xura Txerkasski piano jole ukrainiarra zendu da Londresen

LONDRESEN hil da, 84 urte zituela, Xura Txerkasski piano jole ukrainiarra. Chopin, Liszt eta Schumann-en piezen interprete onenetakotzat zuten Xura Txerkasski, azkenetariko musikari erromantiko bikaintzat, nahiz eta azken urteetan Bach edo Stockhausen-en piezak ere jo zituen. 1911n jaio zen Odessan eta 1922an bera eta bere familia Estatu Batuetara joan ziren bizitzera. Josef Hofmann izan zuen irakasle, eta txikitatik erakutsi zuen pianoa jotzeko erraztasun handia. Entseiu laburrak egin ohi zituen, lau ordutakoak. Bere aburuz, «lau ordutan ezin baduzu egin, orduan ezin duzu egin». Bere ama hil zenean, 1961ean, Londresera joan zen eta han bizi izan da biren arteko atsedenetan. Azken urteetara arte izan zen zuzeneko emanaldiak egiten eta biratan parte hartzen, eta bere 80. urtebetetzea nazioarteko bira batean ospatu zuen. x

Goenaga koloretsua Bilbon

Donostiarraren azken lanak Windsor galerian daude ikusgai

Juan Luis Goenagak azken hilabeteotan egin dituen koadroak Bilboko Windsor galerian daude ikusgai urtarilaren 22ra arte. Donostiarrak bere ohizko pintura ilunari kolore punttua eman dio azken lanotan. Pinturak eta marrazkiak biltzen ditu erakusketa honek.

Urtarrilaren 22ra arte izango dira Goenagaren lanak Windsor galerian.

XOUSE SIMAL

Montse Arregi / Bilbo

PINTURA lehortzeko ia denborarik gabe ekarri ditu Bilboko Windsor galeriak Juan Luis Goenagaren azken lanak. Erakusketak urtengo iraila eta azaroa bitartean egindako bost koadro handi eta beste lau txiki biltzen ditu.ainera, 1994aren azken aldera artista donostiarrak egin zituen lau marrazki ere daude ikusgai udan den astean ireki eta urtarilaren 22ra arte zabalik egongo den erakusketan.

Goenagaren pintura oro har iluna eta nahiko monokromatiko bada ere, azken lanetan kolore gehiago sartu du. Nolabait, alaitasuna isladatzen dute, beraz, lanok. Ohizko kolore ilun eta fiabarren artean biziagoak irakatu ditu, gorria, berdea,

horia. Dena den Goenagaren pinturak barne espazioen isla izaten jarraitzen dute.

Iaz egindako marrazkietan testurak erabiltzen ditu Goenagak, marroie, beltz eta grisarekin jokatuz.

«Intentsitatea» da donostiarraren azken lanen ezaugarri nagusia, abier Saenz de Gorbea arte kritikariaren esanetan. «Goenagaren lanak ezin dira lehen begirada batez ikusi eta ezin dira sekula aldi batean osotasunean ikusi». Ertakudketara hurbiltzen den ikuslea koadroen aurrean mugitu eta mila modu eta alde ezberdinetatik begiratu eta ikusi behar duela deritzo.

Goenagaren azken pinturak «materiari uzten dio hitz egiten, estetikarekiko kontseziarik egin gabe». Sarritan koadroak gogo-

rrak dira begiradarentzat, eta izakera honek «iragazkaitzak eta nolabait misteriotsuak» izatea eragiten diela deritzo Saenzek.

Donostiako KM Kulturunean atzerabegirako erakusketa • Bilboko Windsor galeriako hau ez da Goenagak gaur egun zabalik daukan erakusketa bakarra. Urtarrilaren 13ra arte Donostiako Koldo Mitxelena Kulturunean atzerabegirako erakusketa dago ikusgai. Bertan Goenagak 1969tik orain arte egin duen lana jaso da: 80 pintura, zazpi eskultura, bost argazki eta 70 marrazki ilbeltza izenburupean.

Bakarkako erakusketa ugari egin ditu pintore gipuzkoarrak bere ibilbide artistikoan zehar eta zenbait sari garrantzitsu irabazi ere. x

IRAGARKI MERKEAK (943) 300222

BERGARAKO KULTUR ETXEA

Ekitaldien egunak:

- Abenduak 16, larunbata: Xamatx dantza taldearen X. urteurrenko jaialdia. Udal Pilotalekuan, gaueko 10:30etan.
- Abenduak 23, larunbata: Gabonetako kontzertua. Udal Pilotalekuan, gaueko 10:30etan.
- Abenduak 29, ostirala: "Pecata minuta", Karraka antzerki taldeak emana. Novedades aretoan, euskaraz. Gaueko 10:30etan.

SEBASTOPOLEKO TITIRITEROAK

TF: 908 77 23 47

31 x 33 mm

31 x 33
MODULO
(Gipuzkoa-Bizkaia)
Eguna: 2.450 pta
Astea: 1.950 pta
2 aste: 1.750 pta
Hilabetea: 1.200 pta

31 x 33
MODULO
(Iparralde)
Eguna: 18 l.
Astea: 16 l.
2 aste: 14 l.
Hilabetea: 11 l.

IRAGARKI
MERKEAK

BIDAIAK

SKI 96

ERREGEETAKO ASTEBURUA

(URTARRILAREN 6tik 7ra)

ASTUN-ERA
AUTOBUSEZ
9.900 PTA.

BARNE: -AUTOBUSA IRUN, ERRETERIA, DONOSTIA ETA IRUÑETIK

-GAU BATEKO OSTATUA PENTSIO ERDIAN, PISTA HASIERAN: EUROPA H./APT.,

-ASTUN

-BI EGUNETARAKO FORFAIT-A, ASTUN-EN

EGUNEKO ESKIA

LARUNBAT ETA IGANDEETAN

IRTEERAK: IRUN, ERRETERIA, DONOSTIA

- CANDANCHU 3.650 PTA.
- ASTUN 4.200 PTA.
- CAUTERETS 4.150 PTA.
- GOURETTE 3.950 PTA.
- BARNE: AUTOBUSA + FORFAIT-A + GIDA

ALPEAK

URTARRILAREN 5etik 14ra
URTARRILAREN 12tik 21era

49.900 PTA.

- BARNE: -Ostatua 5 pax-eko estudianton
- 6 egunetarako eski forfait-a, Espace Killy
- Bidaia autobus literadunean
- Mairidireak

Erreserbak telefonoz: 46 16 08

Urbietan, 59 - Tel.: 46 06 88 - DONOSTIA - San Martzial, 1 - Tel.: 42 00 71

Literatura ahula (I)

Xose M. Millan Oterok literatur galiziarrari buruzko gogoetak egin ditu 'A Nosa Terra' aldizkarian

Galiziako 'A Nosa Terra' astekariak, azken hilabeteotan, literatur galegoari buruzko eztabaida saioa darama Kultura saileko bere orrietara. Hainbat euskal idazlek segi ohi du aipatutako eztabaida, eta saio honek gure literaturan duen aplikapen zuzena ere aipatu izan digute.

Garikoitz Berasaluze / Donostia

HONELA, bada, Xose M. Millan Oteroren gogoetak euskal literaturari gagozkiorarik duen baliagarritasuna ikusiz, itzulpen baten beharra proposatu zaigu zenbait tokitatik. Honi interesgarria iritzi diogu eta beraz, bi asteetan zehar literatura galegotik abiatuta, gureari ere dagokion hausnarketa zabala eskainiko dizuegu. Hona, Millan Otero idazleak aldizkarian egindako gogoetak:

I
Bi eskutara berrirakurtzen dut: esku batean A Nosa Terra-ren zenbaki atzeratuak; bestean Literatura eta gizartea Galizian (1975-1990) liburua. Bat baino gehiagok egin genuen oharra aspaldian literatura galegoa dike lehorrean sartu zela —agian 1990etik?— eta badi-rudi inori ez diola axolik zenbateraino doan itsasbehera. Poesia galego berriaren boom-a bukatu zen —urrezko aldi oso bat, lehorturik—; pret-à-porter narratiba sartzen da, —urrezko aldirik ere izan al zen?—, eta ez dakit zergatik baina harribitxi eta harrobi bilatzailleek laster entsegu historiko eta literarioaren leherketaren jakinaren gainean jarriko gaituztenaren bihozkada dut. Badaezpada, hau iradokitzen duen lehena —edo bigarrena?— izatearen tantua jasoko dut. Gurea gosea pasatzearen ondorioz sardina azalari egundoko janaria irizten dion kultura da.

II
Bi eskutara irakurtzen dut eta, irakurle gizarajoa, lehen atzeman ez nituen gauzez ohartzen naiz. Benetan zerbait oroitzen naiz Ingarden delako batez, H. R. Jauss, Raymond Williams eta hona ekartzea komeni den beste lau katu. Adibidez, literatura merkatu bat dela ohar-tzen naiz; garrantzitsuak editore eta banatzaileak direla, sari literarioak, subentzioak, kontsumitzaileak, marketinga, aukera. Ohartzen naiz literatura galegoa

normala egiten dela honetaz ohartzen denean eta onartzen duenean. Eta ohartzen naiz baita ere, hau onartu eta defendatzera iristen diren egileak daudela; eta azken muturrean, hau teorizatu eta zuzen eta beharrezko, egiteko eta salbazio moduan, jotzen duten kritikoak.

III
Idazleari da arrastoa galdurik diodana. Batek, zortzi urterekin Moby Dick irentsi zuenetik eta sei urte gero Xente ao lonxe, idazle hitza neurri handi batean mitifikaturik zuen. Ideia hori osoki mantendu zuen institutuko lau urteetan, unibertsi-

teko bostetan eta bueltan, institutuko zazpitan. Eta esker-rak garaiz ohartarazi ninduten, astuna egiten hasia baizitzaidan irakurketa estetikutik irakurketa sakonera iragatea, nobelaren barne ahotsekin mintzatzeta, mezu izkutuak bilatzea, ideologia aurka jartzea. Orain errazago da dena. Idazlea produktore soil bat da, irakurlea kontsumitzailea eta literaturaren funtzio nagusia merkatua zabaltzea da irakurle... barkatu, kontsumitzaile, berriak erakarriz. Hala ere, atzeman dezakadan horizonte ikuspegi erosoan, oraindik bi lainok diraute: a) Idazle izatea amesten duten hiru

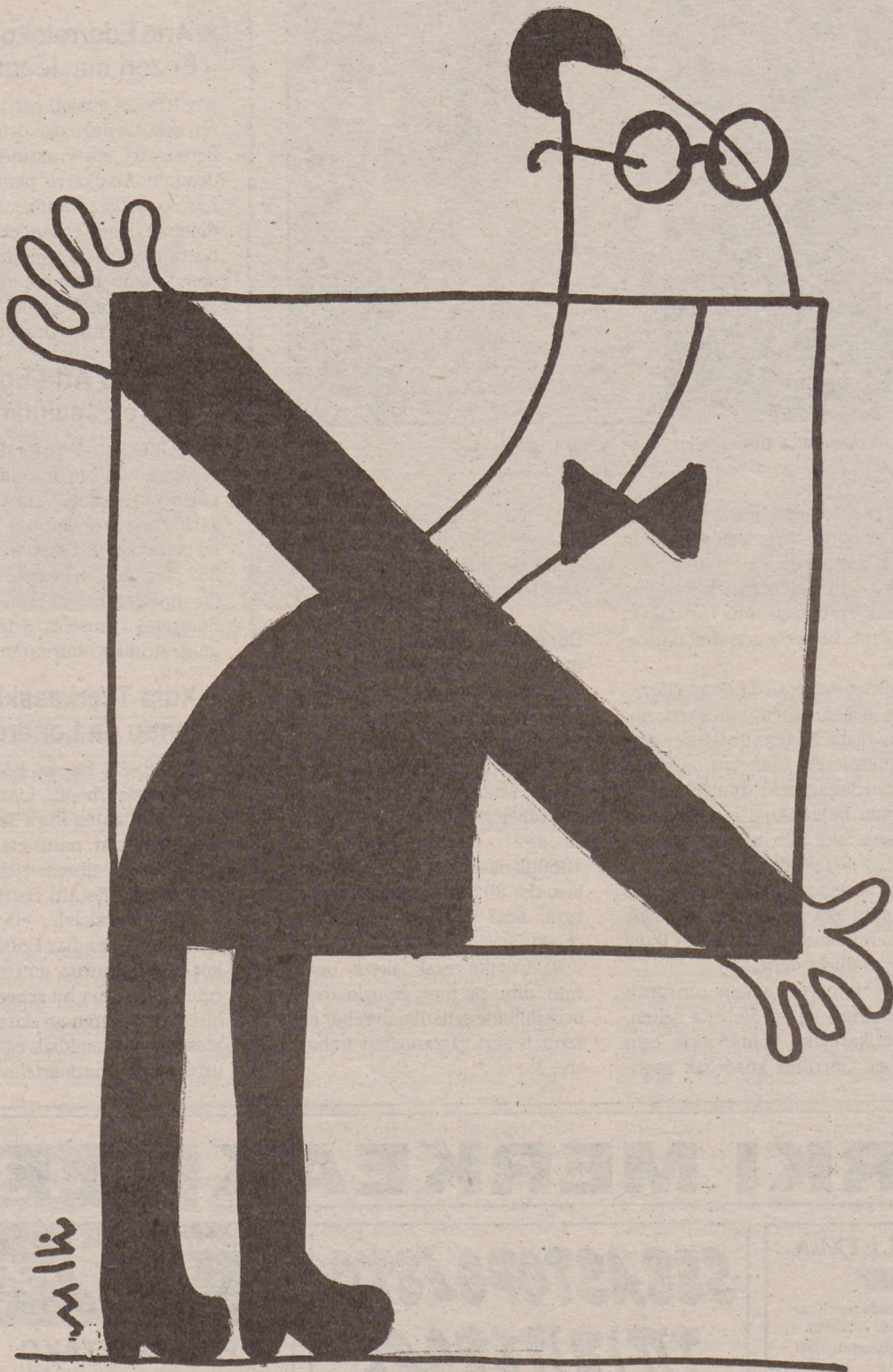
ikasle ditut UBLn: zein aholkatu behar diet irakurtzeko, Ken Follet ala Alvaro Cunqueiro? b) Idazlea produktore bat bada eta irakurlea kontsumitzailea, literatur arte lana —hau izen borobila!— zer da, aparailua ala cocacola botella bat?

IV
Lurrera nator. Sarreraren ondoren, minduriko eragozleek irakurketa alde batera utzi dezaten adina aginpide galdu dudala uste dut. Jadanik ez dut kanporatua izatearen arriskurik. Literalki erasoezina izateko adina ironia erabili dut: erantzun gisa gelditzen den bakarra,

artikulua hautsi edo besteei niretzat idatz dezatela eskatzen diedana nik idatz dezadan desafio egitea da. Azken honetaz salbu nauzue: garai hauetan irakurle bat besterik ez naiz, kontsumorako gaizki irakatsia.

V
Castelao parafraseatuko dut: gure literaturaren arazoa dignitate eta askatasun arazo bat da. Kritika instituzionala alde batera utzita, zirkulu akademiko-tan ere iritsiak dira onartzeraren dependentzia kolonialaren egoera dela gure literatura azaltzeko gorpila. Dependentzia eta koloniala ez dira kontzeptu hutsak, exorzizatzeak fetitxeak: beste modu batera ia ulertezina litzaigukeen errealtate bat ulertzer laguntzen diguten tresna deskribatzaileak dira. Paradoxa dramatikoak izaki, aipatu egoeraren sortzen diren literaturak dependentzia erlazioak agertzeraren kondenuak sentitzen dira: normalizazioa jotzen dutenean, kolonizatzailearen literatura ohiko eredu gisa onartu dutelako; normalizazioari uko egiten diotenean, ez literario eta subertisibo bihurtzen badira ere, literatur sistema autonomoaren sortzeko gai ez direlako. Gaur egun, Galizian, idazlearen askatasunak paradoxa honen konzientzia osoa izatea du aurre baldintza; bere dignitatea honi irteera bat eman eta ahal den neurrian besteei erakustean datza. Beti ere kontutan izanik normalizazio kultural osoa dela normalizazio politiko eta sozialaren aurretik joango, boren ondoren ere kostata egingo baitu bidea.

VI
Duela hamabost urtetik hona gure literaturak normalizazio inkonszientearen joko arriskutsura jolasten du: Nassau abentura erotikoak kokatu edo Saharako basamortuan esplorazioak egitearen normalizazio hemezortzi urteko detektibe pri-batuak eta erretzen ez duten burusoilak ez diren eta logelagugandila batekin bizi ez diren gazteak sortzearena; ehun hitz (guztia oso luzeak eta pertinentzia zalantza dutenak) idazberan dituzten poemak idaztearena... Gure normalizazio literarioa ofizialitateak, udalbanduek, leihaketek, deialdi edizio jakinei emaniko laguntzek kolpez kolpea eraili da. Eta honela doakigu. Ziurrenik literatura pluralagoa izan behar dugu, irakurle ertainarentzat erakargarriagoa, apainduagoa eta ongi idatzia... beti ere literatura bat dugula onartzen dugunean. X

Kubatik

ertzetik

Gerardo Markuleta

Gabonetako armiarmarena

■ Egunkariko sail-arduradunak argi baino argiago azaldu zion azkenean: aitzakiarik gabe, literaturaz eta ez bestez hitzegin behar du kultura orriko zutabeak. Arraioa. Agindua gogoan dabilela, literatur kontutxo asko bururatu zaio: harri-garria, urteko liburu berrien andana jausi berriak itota... Baina Smoke filmea ikusi berritan, berak gabonetako ipuin bat idatzi nahi du, zer arraio. Azken finean, literatur topikoa ere bada gabon ipuinarena. Ez dago oso seguru, hala ere, berak idatzi nahi duen hori gabon-ipoiu topikoaren betebeharrekoekin bat ote datorren. Baina enfin.

Ipuina auto berean hasiko da, protagonista gabon gauean emaztearen ondoko herriko ahaide batzuen etxera aflatzera doala; autoa emazteak darama, isilean, eta ilunbe itxian beste auto jende-bete bakan batzuen argi mantoak ikusten dira aurreko beira lurrinduren bestaldean. Emaztea, errepasso gisara, eta senarraren buruarekin gutxi fido, famili bileran izango direnak nondik etorriak diren hasi zaio azaltzen. Gizarajoak arazoak izan ohi ditu bere irudimenaren uhal labankorrei eusteko, eta emaztearen berben aitoria, armiarmaren baten irudiarekin lotu ditu gabon egunak (bai, Kaska lartxo irakurri ote duen azken boladan...).

Gabonetako armiarma, hamaika hankaduna. Baina gabonetako armiarma berak ere hamaika dira: haren irudimenera, famili bilera horietako bakoitza da armiarma-buru, eta hara bildutakoek egindako bidaiak, berriz, armiarmaren hankak. Emaztea eta bien bidaiak hura, armiarma baten hankatxo baten modura irudikatu, eta beste hankatxo bana egotzi die ondoko herrietara ezkonduko anai-arreba politikoek egin bidaiatxo; hanka luzeagoa, berriz, estatuko beste muturretik etorritako osaba-izeba emigratuen behin-behineko itzulbideari. Herren hankak ere badira, ordea: arreba ezkonberriak «beste aldekoekin» afalduko omen du, urrutiko gartzelan epailea ikusi zain dago iloba gaztea, eta marikoi marokiar batekin bizi izatera joandako «Jontxu gurea» amonak ez du aurtengoa gonbidatu. Gero gabon zaharreko afari-bilerarako zain duen beste aldeko armiarma-sarea josten hasi da...

Bukaerarekin prolemak ditu oraindik, bai; baina saileko arduradunari azalduko dionez, mende hondar guztietako literaturek izan dituzte arazoak bukaerekin. Gero gabonek gizarte itxietan duten eragin baztertzaila alpatuko dio, norbera larrugorritan jartzen duelako famili-adiskide-harreman-bakardadeen egoeraren aurrean. Baina, ha, arraioa —gogoratu da bat-batean—, nola lotu hori guztia ditxozko literaturarekin... ■

guztietatik at, kontraesanaz josiriko Kuba (ez ote Euskal Herria ere?) argazkitzen digu sasi egin dagoen erdi nobela erdi kronika mestizu honetan. Edo egilearen beraren esanetan: «Kubatarren duintasun nazionala ez da nazionalismo hutsa. Ez dute ez arrazaren eta ez kulturaren harrotasunik, dena da mestizaia, baina oso lotuak daude iraultzaren zenbait lorpenekin». Bai, K. Izagirreren aurreko lanen ezau-garri-bilduma dituzke: jakinaren gaineko umore matxuratu, zenbaitetan unean baino unean soraioago eta geldoago, txikien maltzurkeriak, jukutria eta trikimailuak, bizkor uste-koak, aitzakiatan zer gerta ere; ahalmen adierazkorra, oinarritzko sentimenduekin konektatzeko jaidura, erraietara zuzen jotzearena, esamolde jatorreko atxikimendua; eta bertakotasuna, kasu hibrido honetan, euskalduntasuna eta kubartasuna tartekatutik.

Bederenik eta behingoagatik, bizkarrak harroturik kubatarrek azken hitza bere.

Amaia Iturbide

Izenburua: Ez duk erraza, konpai! Egilea: Koldo Izagirre. Argitaletxea: Susa 1995.

irakurtzean, K. Izagirrek euskalduntasuna oratzen diharduela konturatu ginen, Alvaro Cunqueiro-k gallegotasuna bezalaxe. Barne errai kiskaliez idatzitako Balizko erroten erre-suma-n bere euskalduntasuna ez dela samurra edo idealizazio urrutizkoa, hala nola urre zaharra, baizik eta herdoila, zapore gogorreko eta beharrezkoa hala nola gatza, gaitza eta etsigaitza. Balizkoa, oso balizkoa. Baina oroz gain, idazle honek zera erakutsi digu: euskal hizkuntzaren erabilera ezin esan halako maisu bat, hizkuntza nahi duena adierazteko arma bihurtuz.

Bigarren eleberri honetan Kubara abian doa, beste ezein herri mendekok, baina ez menperatuk bezala min baitu Kubak. Egileak izen-abizenak idatzi ez balitu ere, lan honi K. Izagirreren dela antzemango genioke laster asko, estilo zehatz-labur eta barrendu hau baita bere sinadura. Sozialismoa eta iraultzaren aldeko apostu tinkoaz (Fidelitasunak da zazpi kapitulu nagusi bakoitzaren izenburua) erresistentzia eta irredentismoaz, konplizidadeaz eta ofizialtasun

Zorrak zor

Izenburua: Olerkiak. Egilea: Loramendi. Argitaletxea: Loramendi Elkartea, 1995. 175 orr.

dugu. Euskal kulturak eginkizun du euskaldun berri eta euskaldun zahar berrietuekiko kontu garbitzea.

Hogeita sei urte zituela, meza-berria emateko ate-atean hil zen poetak sinbolismoaren bidetik —metaforen eta konparazioen indarrez— batez ere poesia kristaua jartzen digu eskura. Bere garaikoa —1933an zendu zen—, idazle sentibera eta fina ageri zaigu Loramendi: musikaltasun sen handikoa, oso irudi ausartez sinbologia topiko eta tradizionala gainditzen asmatzen duena zenbaitetan, sintaxi malgu eta biziduna. Gaietan bezala nabari zaio hizkeran bizi duen gizaldiaren ume dena; horra elipsirako joera eta aditz trinkoak erabiltzeko zaletasuna, horra garbizalekeria tantak. Gauza gehienetan ikusiko ditu Jainkoaren edo Ama Birjinaren zantzuak, lirikotasun ederreko maitasun abestiak opaltzen dizkio honi, otoitz aszetikoak. Euskal Herriak ere kezkatzen du poeta, lege zaharrak eta federeko bideziki, Jainkoa lagun etsaiaren erasoei aurre egingo die euskal jendeak, poesia epikaz jartzen ba-

daki Bedoñakoak. Estatu Espainiarrean II. Errepublikan indarrean dela idatzi zuen. Kanpoko eraginak arrotz jotzen badiu ere euskal arimarentzat, nahiz eta ideologiaz antimoderno izan bere neurri berrien bilaketa (herri-usadioen haritik hala ere), hizkuntza malgutzeko saiok eta maitasuna zein fedea era problematikoa bizi-tzea modernotasun seinale dira, zorianari sarri samina dario. Sinbologia nagusia naturako indarrek, animaliek eta landareek osatzen dute, manikeotasun garbiz jokatuak ia beti. Baina garaian garaikoa; gureak bezala testuinguruan ulertzekoak dira Loramendiren hitzak.

Liburu hau, gure ondarea guk askotan uste baino aberatsagoa eta ezezagunagoa dela erakusten datorrenetarik bat dugu. Batzuetan zabar edo ahul, bestetan indar barreiatuz, baina ezin uka geure tradizioa ari garela osatzen eta birrosatzen, kanpokotik hainbestean etxekotik. Atzeak erakusten duela aurea zelán dantzatu.

Jose Luis Otamendi

BILINTX
MEGADENDA

DONOSTIA
Fermín Calbetón, 21 - Tel.: 42 09 30 - 42 00 80 Faxa: 42 23 63
IRUNEN: República Argentina, 4 - Tel.: 62 68 17
TOLOSAN: Arosteguieta - Tel.: 67 35 33
BERGARAN: Ibaragarai, 14 - Tel.: 76 40 50

XALBADOR
LIBURUBENDA

Comedias, 14
Tel.: 224167 / 229981 - Faxa: 211061
31001 IRUÑEA

URRETXIN DORRA
LIBURUBENDA

Iparagiri, 26
Tel.: 4240228 / 4244396 - Faxa: 4244235
48011 BILBO

zinema-bideoa

■ Bilbo

- 'Surcos'. Zuzendaria: Jose Antonio Nieves Conde. Arte Ederretako Museoan 17.00etan.

■ Donostia

- 'Dos policías rebeldes'. Maria Auxiliadoran 11.00etan.

■ Errenteria

- 'Hilda ere atsedetik ez'. Reina Aretoan 16.30etan.

■ Gorliz

- 'Una pandilla de pillos'. Kultur Etxean 18.00etan.

■ Irun

- 'Irun 1912' filmea Juan Carlos Irizar piano jolearen laguntzarekin. Amaia Aretoan.

■ Karrantza

- 'El libro de la selva'. Kultur Etxean 17.00etan.

■ Mungia

- 'Oliver Twist'. Torrebillera Kultur Etxean 12.00etan.

■ Ondarroa

- Patagoniako Paineke Erdiko Dorrean irekitako 'Intsumisioa' bideari buruzko bideoa. Gaztetxean 18.00etan.

dantza

■ Ordizia

- Beasaingo Aurtzaka eta Ordiziako Jakintza Dantza Taldeek J. I. Izuetaren 150. Urteurrena ikuskizuna eskainiko dute. Plaza Nagusian 20.00etan.

antzerkia

■ Barakaldo

- Bederen 1 taldeak *El alquiler* lana antzeztuko du. Gurutzetako Kultur Etxean 20.00etan.

■ Bilbo

- Gorakada antzerki taldeak *Nahikoa* antzezlana taularatuko du. La Fundicion Aretoan 18.00etan. (Batez ere 6-11 urte bitarteko haurrentzat).

■ Deba

- Goaz taldeak *Larrialdiak* antzezlana taularatuko du. Zubeltzu Zineman 22.00etan.

■ Galdakao

- Kafe Antzerkia. Telmah taldeak *Sketch* lana antzeztuko du. Usan-soloko Ibaiondo Jatetxean 24.00etan.

■ Gasteiz

- 'Herminio y Miguelito' lana antzeztuko du Sobradun konpainiak. Beñat Etxepare antzokian 20.30etan.
- Errusiako Teatro de los Cuentos taldeak *El enano nariz* lana eskainiko du. Principal Antzokian 18.30etan.

■ Getxo

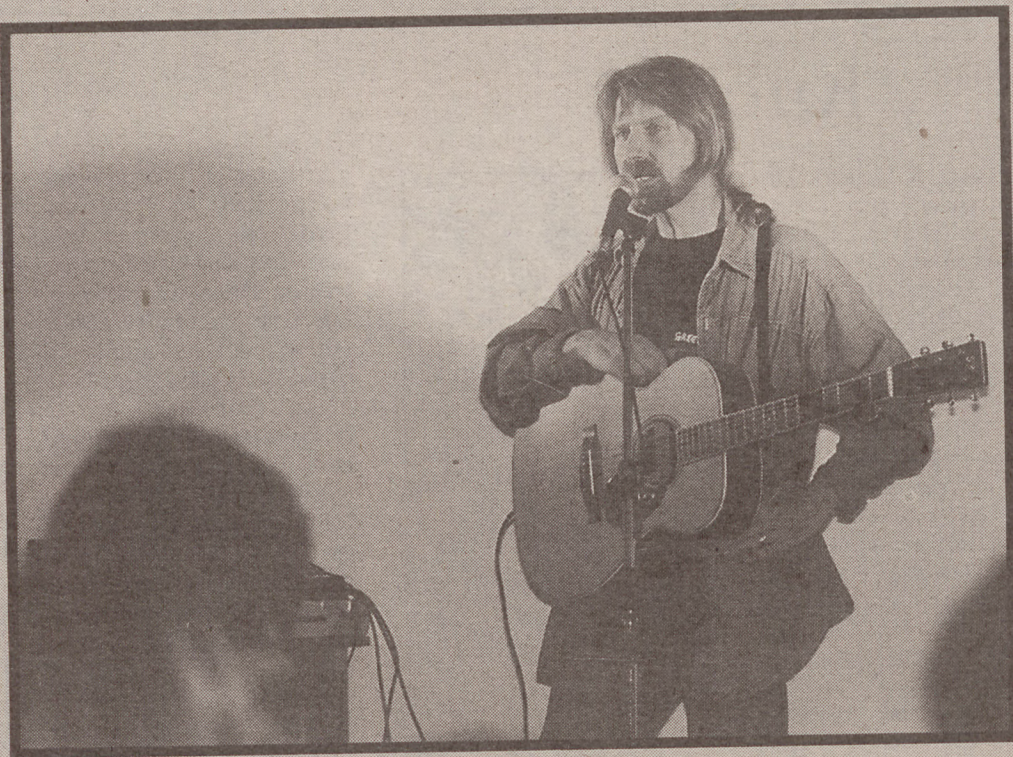
- Orain antzerki taldeak *Besarka gaitzen*, *Follevil* antzezlana eskainiko du Getxo Antzokian 20.00etan. 22.30etan gaztelaniaz.

■ Iruñea

- 'Cuento y no acabo' antzezlana. Nafarroako Antzerki Eskolan 18.30etan. Urtarrilaren 2, 3 eta 4ean ordu berean. Txokolate jana izango da ondoren.

■ Ordizia

- Takolo, Pirritx eta Porrotx pailazoek *Kili-Kili* ikuskizuna eskainiko dute. Majori kiroldegian 17.30etan.

'Nafarroa Oinez 96'-ko ekitaldiak martxan

Iristear dagoen 1996. urteko Nafarroa Oinez Etxarri-Aranatzen egingo da. Hori dela eta, dagoeneko hasiak dira festa horren inguruko ekitaldiak antolatzen. Gaur bertan, Txomin Artola, Urbil Artola (Sorotan Bele taldeko abeslari eta gitarra jolea) eta Mikel Markez kantariak kontzertua eskainiko dute. Emanaldia zineman izango da arratsaldeko 6etatik aurrera.

■ Santurtzi

- Txirri, Mirri eta Txiribito. Serantes Kultur Aretoan 17.00 eta 19.30etan.

■ Zaldibia

- Tanttaka Antzerki taldeak *Umekeriak* muntaia antzeztuko du. Zinean 23.00etan.

musika

■ Alegi

- Cuatro Clavos eta 30%. Gaztetxean 23.00etan.

■ Antzuola

- Bergarako Orkestra Sinfonikoaren kontzertua. Elizan 20.00etan.

■ Cortes

- Halcon Negro y los Intocables. Patxi Tabernan 24.00etan.

■ Donostia

- Larrua Truk. Antiguako Garai tabernan 22.30etan.

■ Errenteria

- 49. Gabon Abesti Sariaketa Udai Kiroldegian. 11.00etan haurren txanda eta 18.30etan helduena.

■ Gares

- Saratoga. Funda-Mental aretoan 23.00etan.

■ Lasarte-Oria

- Xabier Montoia. Zulo tabernan 23.00etan.
- Alboka Abesbatzaren Gabonetako kontzertua. Auditorioan 20.00etan.

■ Laudio

- Oskorri eta Maskarada taldeek *Landalan* ikuskizuna eskainiko dute. Kiroldegian 20.30etan.

■ Lesaka

- Deabruak Teilatueta. Atxaspi tostatuan 22.30etan.

■ Maule

- Peio Serbiellaren kantaldia. Maule Baitha zineman 21.00etan.

■ Mutriku

- Mutrikuko Musika Banda eta Parrokiako Abesbatzaren kontzertua. Jasokundeko Parrokian 22.30etan.

■ Oiartzun

- Baldin Bada, Acelgas Boys eta Inoren Menpe. Madalensoro pilotalekuan 22.00etan.

■ Ondarroa

- EH Sukarra. Gaztetxean 23.00etan.

bestelakoak

■ Bilbo

- Eskulangintza Azoka. Areatzan urtarrilaren 7ra bitartean.

■ Donostia

- Rol jokoaren IV Jardunaldiak. Loiola Kultur Etxean goizeko 9etatik 13.00etara.
- Bertako Produktuen Azoka berezia. Antiguako Gaskuina enparantzan goiz osoan zehar.

■ Elizondo

- Baztan Ikastolaren 25. urteurrena ospatzeko kaleratu den liburuxkaren aurkezpena. Kasino Areto Nagusian 17.30etan. Egitaraua: haurrak kantari, liburuaren aurkezpena, Elizondoko Abesbatzaren kontzertua era ikastolako akordeoilariek.

■ Getaria

- Haurrentzako parkea. Udai Kiroldegian goiz eta arratsalde.

■ Getxo

- Getxolandia. Erromoko Santa Eugenia plazan eta Fudurako frontoi eta aparkalekuan, abenduaren 31era bitartean.
- Musika, jolasak, bideo-pelikulak... Algorria eta Erromoko Kultur Etxean 17.00etatik 21.30etara. 14 urtetik gorakoentzat.

■ Iruñea

- 'Makilakixki' ipuinaren kontaketa egingo du Belen Alvarezek. Navarria kaleko Kultur Aretoan 18.00etan.

■ Sestao

- I. Nekazal Erakusketa La Salle Ikastetxean, goizeko 9etatik 5etara. 11.15etan euskal dantzak. 11.30etan herri kirolak. 12.30etan euskal dantzak eta 13.30etan sari emanaldia. Goizean zehar trikitixa, txistulari eta alboka taldeak arituko dira.

bertsolaritza

■ Andoain

- Bertso saioa Joxe Manuel Oiartzabal eta Aitor Mendiluzeren eskutik. Hontza Elkartearen 21.00etan.

■ Donostia

- Iñaki Murua eta Jokin Sorozabal. Antiguako Antiguotarra Elkartearen 21.00etan.

■ Elgoibar

- Bertso saioa. Bertsolariak: Mañu-korta eta G. Meabebasterretxea. Plazan 13.00etan.
- Bertso Jaialdia. Bertsolariak: Andoni Egaña, Sebastian Lizaso, Jon Sarasua eta Anjel Mari Peñagarikano. Herriko Antzokian 22.30etan.

ikastaroak

■ Andoain

- Txalaparta eta hitano ikastaroak antolatu ditu Andoaingo Euskal Herriaren Euskaraz taldeak. Ikastaroak urtarrilaren 8an hasiko dira. Izen ematea eta informazio gehiago telefono zenbaki honetan 59 17 04.

■ Lezo

- Josteta Industrial Ikastaroa Dohainik. Langabezia dagoen edozeinek hartu dezake parte. Ikastaroa urtarrilaren 8an hasi eta martxoaren 31an amaituko da. Izen ematea Udaletxean bertan (Gizarte Ongizate sailean) edota 52 10 94 telefono zenbakian.

■ Urnieta

- Dantza Ikastaroa Martin Sonderkampen eskutik. Urtarrilaren 1etik 5era bitartean izango da Sarobe Arte Eszeniko Gunean. Izen ematea eta informazio gehiago 33 22 32-33 17 96 telefono zenbakietan.
- Dantza Garaikide Ikastaroa (Martha Graham teknika). Urtarriletik ekainera bitartean izango da Sarobe Arte Eszeniko Gunean. Izen ematea eta informazio gehiago 33 20 32 telefonoan.
- Aktore zuzendaritzarako ikastaroa antolatu du Sarobeko Zine Aretoak. Irakaslea Paco Pico (*Dias contados* filmeko aktore zuzendaria). Ikas-

taroa urtarrilaren 9an hasi eta 23an amaituko da. Izen ematea eta informazio gehiago 33 20 32 eta 33 17 96.

- Aitor Mantxola Juanma Bajo Ulloaren *Alas de mariposa* filmeko argazki zuzendaria zineman erabiltzen den argazkilaritzari buruzko ikastaroa emango du, urtarrilaren 10etik 19ra bitartean (larunbata eta igandea barne). Informazio gehiago 33 20 32 eta 33 17 96 telefono zenbakietan.

■ Zumaia

- Pintura ikastaroa. Urtarrilean hasi eta apirila bitartean izango da Kultur Etxean. 60 orduko izango da ikastaroa eta teknika desberdinak landuko dira: argizaria, akuarela, olio... Ikastaro osorako matrikula 5.000 pezetatakoa da, eta materiala bakoizak eraman beharko du. Izen ematea Kultur Etxean urtarrilaren 10era arte.

erakusketak

■ Aia

- Kultur Etxea. Herriko baserri guztien argazkien erakusketa. Urtarrilaren 7ra arte.

■ Arrigorriaga

- Kultur Etxea. VIII. Argazki Lehiaketako lanak. Urtarrilaren 5era arte.

■ Bilbo

- BBVren Erakustaretoa. (San Nikolas, 4). Modigliani ezezaguna. Paul Alexandre bildumako irudiak erakusketa. Urtarrilaren 6ra arte.
- BBKren Erakustaretoa. (Gran Via, 32) Juan Miegen pinturak.
- BBKren Kultur Gela. (Elkano, 20) Pilar Albajar eta Antonio Altarribaren Gela iluneko ametsak argazki erakusketa.
- Arte Ederretako Museoa. Sebastiao Salgadoren *Sahel-El fin del camino* erakusketa. Abenduaren 31era arte.
- Arte Ederretako Museoa. Domenjo Piolaren *Job y sus hijos*en zaharberritzea. Abenduaren 31era arte.
- Arte Ederretako Museoa. *Cien años del cine español* erakusketa. Abenduaren 31era arte.
- Arte Ederretako Museoa. Andres Nagelen erakusketa. Abenduaren 31era arte.
- Arte Ederretako Museoa. Jose Miguel Barandiaran Omenaldia erakusketa. Urtarrilaren 28ra arte.
- La Taberna de los Mundos. (Simon Bolivar, 17). Julian Redondoren erakusketa. Urtarrilaren 9a arte.
- Windsor Kulturgintza. (Juan Ajuria-gerra, 14). Juan Luis Goenagaren pinturak. Urtarrilaren 22ra arte.
- Rekalde Aretoa (Mazarredo, 35). Eduardo Sourrouille eta Jose Luis Vicarioren lanak. Urtarrilaren 21era arte.
- Rekalde Erakustaretoa (Rekalde Zuzendaria, 30). Juan Cregoren Lan egiteko prozesuak erakusketa. Urtarrilaren 21era arte.
- Dagal Galeria. (Henao, 13). Jorge Ortega Acillonaren argazkiak. Urtarrilaren 31 bitartean.

■ Billabona

- Gurea Erakusgela. Velazquez-en pintura erakusketa. Urtarrilaren 7ra bitartean.

■ Donostia

- San Telmo Museoa. *Ikazkinak* erakusketa. Urtarrilaren 20ra arte.
- Koldo Mitxelena Kulturunea. Juan Luis Goenagaren obrak. Urtarrilaren 13a arte.
- Dieciseis Galeria. (Artzai Onaren Plaza, 16). Alejandro Garmendiaran lanak. Urtarrilaren 19ra arte.
- Arteleku. Uztaro 95 erakusketa. Urtarrilaren 12ra bitartean.

z i n e m a

Araba

GASTEIZ

- AZUL 1. El peque va de ligue: 17.30 - 20.00. Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto: 22.30.
- AZUL 2. Casper: 12.00. Smoke: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- GURIDI. La red: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- GURIDI. Pocahontas: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- GURIDI. La reina de los bandidos: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- GURIDI. Algo de qué hablar: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- GURIDI. Dino Rex: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- GURIDI. La llave mágica: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- MIKELDI. Two Much: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- MIKELDI. Goldeneye: 17.15 - 20.00 - 22.30.
- MIKELDI. El ladrón de Bagdad: 16.30. Hechizo en la ruta maya: 18.30 - 20.30 - 22.30.
- MIKELDI. Babe, el cerdito valiente: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30.
- MIKELDI. Nueve meses: 16.15 - 20.30 - 22.30. Pocahontas: 18.30.
- MIKELDI. Pocahontas: 16.30. ¡Vaya Santa Claus!: 18.15 - 20.30 - 22.30.
- SAMANIEGO. Mientras dormías: 17.30 - 20.00. El día de la bestia: 22.30.
- SAMANIEGO. Priest: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- SAMANIEGO. Mortal Kombat: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- SAMANIEGO. El niño invisible: 17.30. Los puentes de Madison: 19.45 - 22.30.

- MULTI 3. Braveheart: 17.15 - 20.15.
- MULTI 4. El cartero (y Pablo Neruda): 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.
- MULTI 5. Kids: 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.
- MULTI 6. El demonio vestido de azul: 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.
- MULTI 7. Smoke: 11.00 - 17.15 - 19.45 - 22.15.
- MULTI 8. El ladrón de Bagdad: 11.15 - 17.30. Mortal Kombat: 20.00 - 22.30.

AREETA

- GRAN CINEMA. Asesinos: 17.00 - 19.30 - 22.00.

BARAKALDO

- DUPLEX A. El efecto mariposa: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- DUPLEX B. Goldeneye: 17.00 - 19.45 - 22.15.
- MAX CENTER. La red: 17.00 - 19.45 - 22.30.
- MAX CENTER. Nueve meses: 17.15 - 20.00 - 22.30.
- MAX CENTER. Goldeneye: 16.45 - 19.45 - 22.30.
- MAX CENTER. El presidente y Miss Wade: 16.45 - 19.45 - 22.30.
- MAX CENTER. La llave mágica: 17.15 - 20.00 - 22.30.
- MAX CENTER. El gran peque se va de ligue: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- MAX CENTER. Pocahontas: 17.00 - 19.45 - 22.30.
- MAX CENTER. ¡Vaya Santa Claus!: 17.15 - 20.00 - 22.30.
- MAX CENTER. Two Much: 17.00 - 19.45 - 22.30.
- MAX CENTER. Babe, el cerdito valiente: 17.30 - 20.00 - 22.30.
- MAX CENTER. Dino Rex: 17.30 - 20.00. Los puentes de Madison: 22.30.
- MAX CENTER. Algo de qué hablar: 17.15 - 20.00 - 22.30.

BASAURI

- SOCIAL ANTZOKIA. La princesa cisne: 17.30. El demonio vestido de azul: 20.00 - 22.30.

ELORRIO

- ARRIOLSA. Carrington: 22.30.

GALDAKAO

- TORREZABAL. Una pandilla de pillos: 17.30. Don Juan de Marco: 19.45 - 22.30.

GERNIKA

- GERNIKA ZINEMA. My Family: 19.00 - 22.00.

LEKEITIO

- ANTZOKI ZINEMA. Guerreros de antaño: 19.00 - 22.00.

ONDARROA

- BIDE ONERA. Más allá de Rangún: 18.30 - 22.15.

PORTUGALETE

- COLISEO JAVA. Nueve meses: 17.00 - 19.45 - 22.15.

SANTURTZI

- SERANTES. La red: 17.15 - 19.45 - 22.15.
- SERANTES. Goldeneye: 17.00 - 19.45 - 22.15.

SESTAO

- AMEZAGA. Mareja roja: 19.30 - 20.00.

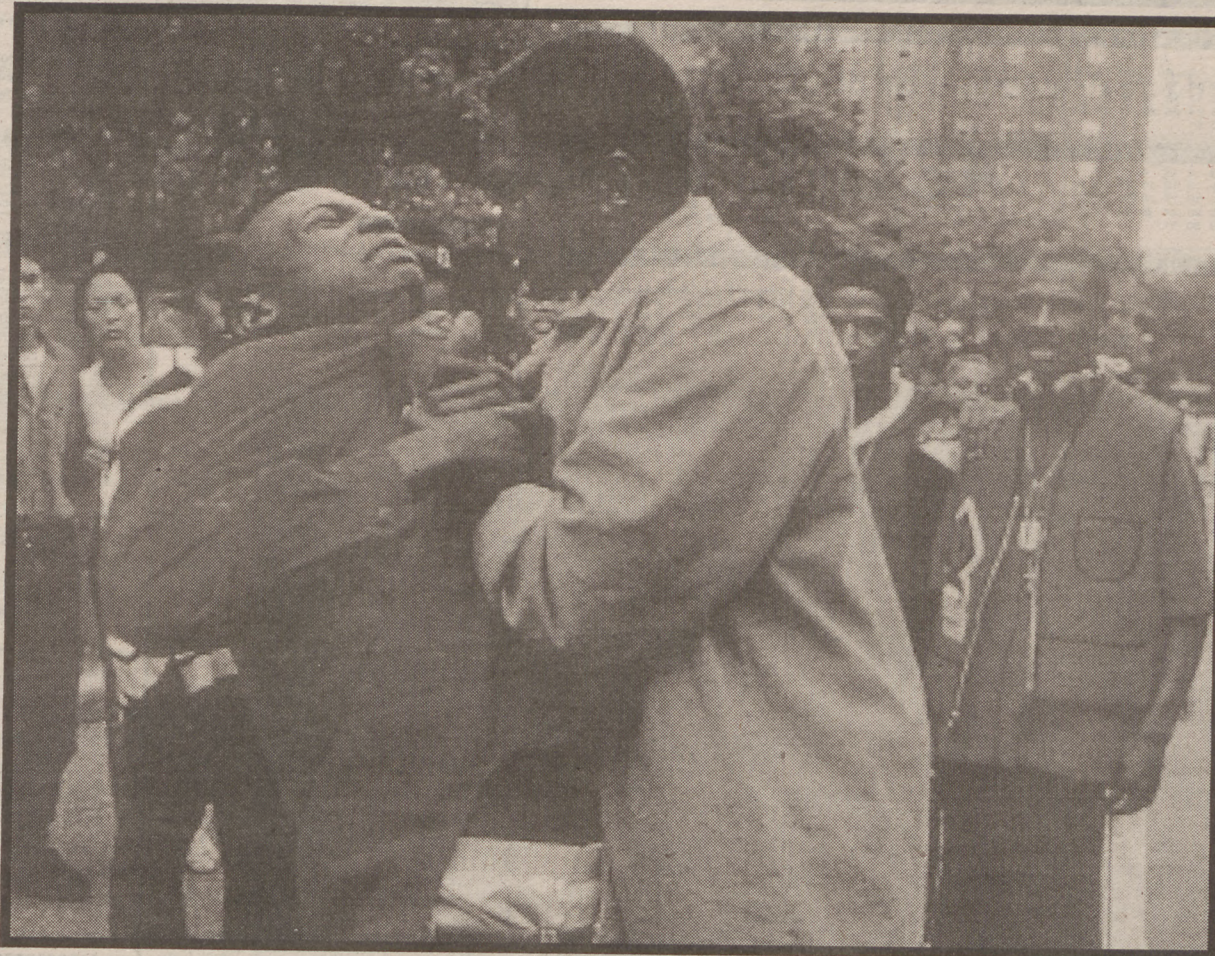
ZORNOTZA

- ZORNOTZA ARETOA. Homicidio en primer grado: 20.00 - 22.30.

Gipuzkoa

DONOSTIA

- ASTORIA 1. Two Much: 17.30 - 20.00 - 22.45.
- ASTORIA 2. El presidente y Miss Wade: 17.15 - 19.45 - 22.30.
- ASTORIA 3. Goldeneye: 17.00 - 19.30 - 22.15.
- ASTORIA 4. Dino Rex: 17.15 - 19.45. El demonio vestido de azul: 22.30.
- ASTORIA 5. Los puentes de Madison: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Spike Leeren azken filmea Bilbon

Bilboko Multi zinemak Spike Leeren azken filmea estreinatu zuen herenegun, jatorrizko bertsioan: 'Clockers'. Pelikula Richard Priceren eleberrri batean oinarrituta dago, egileak berak egokitua. Hasiera batean, Martin Scorsese zuzendu behar zuen proiektua, baina azkenean ekoizle lanak besterik ez zituen bete, eta Spike Leeren esku utzi zuen zuzendaritza. Filmea bi egileen zinemagintzaren eta bien ohizko obsesioen arteko konbinazioa da. Harvey Keitel, John Turturro, Delroy Lindo eta argazkian ageri den Mekhi Phiferrek osatu dituzte rol nagusiak. ■

- ASTORIA 6. Pocahontas: 17.00 - 19.30 - 22.15.
- ASTORIA 7. El niño invisible: 17.30. Mientras dormías: 20.00 - 22.45.
- PETIT CASINO 1. Two Much: 17.00 - 19.30 - 22.15.
- PETIT CASINO 2. El gran peque va de ligue: 17.00. Boca a boca: 19.30 - 22.15.
- PETIT CASINO 3. Nueve meses: 17.30 - 19.45 - 22.30.
- TRUEBA 1. Goldeneye: 17.00 - 19.30 - 22.15.
- TRUEBA 2. Smoke: 17.00 - 19.30 - 22.15.
- SAVOY. La llave mágica: 17.15 - 19.45 - 22.30.
- ANTZOKI ZAHARRA. La reina de los bandidos: 17.15 - 19.45 - 22.30.
- PRINCIPE 1. El efecto mariposa: 17.00 - 19.30 - 22.15.
- PRINCIPE 2. La red: 17.00 - 19.30 - 22.15.
- PRINCIPE 3. ¡Vaya Santa Claus!: 17.30 - 20.00 - 22.45.
- PRINCIPE 4. Algo de qué hablar: 17.00 - 19.30 - 22.15.
- PRINCIPE 5. Babe, el cerdito valiente: 17.30 - 20.00 - 22.45.
- PRINCIPE 6. El día de la bestia: 17.30 - 20.00 - 22.45.

ARRASATE

- ALAI. El día de la bestia: 17.00 - 19.30 - 22.15.

AZKOITIA

- BAZTARTXO. Asesino del Más Allá: 22.00.

AZPEITIA

- SOREASU. La tribu de los Brady: 17.00. Ed Wood: 21.00.
- ZELAITXO. Mortal Kombat: 22.00.

BEASAIN

- USURBE. Homicio en primer grado: 19.30 - 22.15.

BERGARA

- NOVEDADES. My Family: 22.30.

BILLABONA

- GUREA. Mortal Kombat: 19.30 - 22.30.

EIBAR

- RIALTO. Boca a boca: 17.00 - 19.30 - 22.15.
- UNZAGA. Two Much: 17.00 - 19.30 - 22.15.

ERRETERIA

- ON BIDE. Nueve meses: 19.30 - 22.30.

HERNANI

- BITERI. Carrington: 19.30 - 22.15.

IRUN

- AVENIDA. Los puentes de Madison: 17.00 - 19.30 - 22.15.

LASARTE ORIA

- KULTUR ETXEA. Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto: 22.30.

LEGAZPI

- LATXARTEGI. Asesinos: 19.30 - 22.00.

MUTRIKU

- EDERRENA. Don Juan de Marco: 22.00.

ONATI

- SANTA ANA. Don Juan de Marco: 19.30 - 22.30.

ORDIZIA

- HERRI ANTZOKIA. Nueve meses: 19.30 - 22.15.

TOLOSA

- IPARRAGIRRE. Nueve meses: 19.30 - 22.30.
- LEIDOR. El día de la bestia: 19.30 - 22.30.

ZARAUTZ

- MODELO. Casper: 17.00 - 19.30. El día de la bestia: 22.00.

ZUMAIA

- AITA MARI. Testigo mudo: 19.30 - 22.15.

- VAUBAN. Goldeneye: James Bond 007: 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

- VAUBAN. Le bonheur est dans le pré: 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

- VAUBAN. Pocahontas: une légende indienne: 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

- VAUBAN. Le maître des élphants: 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

- VAUBAN. Smoke: 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

- VAUBAN. Les apprentis: 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

- MARINE. Les trois frères: le film des inconnus: 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

- MARINE. Super Noël: 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

- MARINE. Les anges gardiens: 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

- MARINE. Les vendanges de feu: 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

- MARINE. Pico et Columbus: 14.00 - 16.30. Le président et Miss Wade: 19.45 - 22.15.

- MARINE. L'indien du placard: 14.00 - 16.30. Le cercle des amis: 19.45 - 22.15.

HENDAIA

- LES VARIETES. Les trois frères: le film des inconnus: 15.00 - 21.00. Bye Bye: 17.30.

MIARRITZE

- ROYAL. Goldeneye: James Bond 007: 14.00 - 19.45 - 22.15. Pico et Columbus: 16.30.

- ROYAL. Pocahontas: une légende indienne: 14.00 - 16.30. Les trois frères: le film des inconnus: 19.45 - 22.15.

- ROYAL. Les trois frères: le film des inconnus: 14.00. Le bonheur est dans le pré: 16.30 - 19.45 - 22.15.

- GOLEM. El niño invisible: 16.15. El presidente y Miss Wade: 20.15 - 22.45.

- GOLEM. Goldeneye: 17.30 - 20.15 - 22.45.
- GOLEM. Pocahontas: 16.30 - 18.30 - 20.30.

- GOLEM. La llave mágica: 16.15 - 18.15.

- GOLEM. El efecto mariposa: 18.00 - 20.30 - 23.00.

- GOLEM. Dino Rex: 16.15 - 18.15 - 20.15. Los puentes de Madison: 22.45.

- ITURRAMA. El gran peque va de ligue: 17.30 - 20.00. Don Juan de Marco: 22.30.

- ITURRAMA. Mortal Kombat: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- ITURRAMA. El día de la bestia: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- ITURRAMA. Homicidio en primer grado: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- ITURRAMA. Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- CARLOS III. Goldeneye: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- PRINCIPE DE VIANA 1. La red: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- PRINCIPE DE VIANA 2. ¡Vaya Santa Claus!: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- PRINCIPE DE VIANA 3. Hechizo en la ruta maya: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- GAIARRE ANTZOKIA. Babe, el cerdito valiente: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- OLITE. Two Much: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- OLITE. El día de la bestia: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- OLITE. El presidente y Miss Wade: 17.30 - 20.00 - 22.30.

- OLITE. Pocahontas: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Nafarroa Beherea

DONAPALEU

- ARGITZE. Les anges gardiens: 16.00 - 21.00.

DONIBANE-GARAZI

- VAUBAN. Le hussard sur le toit: 21.00.

Nafarroa

IRUÑEA

- GOLEM. Two Much: 18.00 - 20.30 - 23.00.

- GOLEM. Nueve meses: 16.15 - 20.15 - 23.00.

Lapurdi

BAIONA

- L'ATALANTE. Le petit Cirque et autres contes: 14.00. A la vie, à la mort!: 18.30. La folie du roi George: 20.30.

horoskopoa

A R I E S
martxoak 21 — apirilak 20

Fu-fu egiten duzunean denak barrez.
Bera ere bai? Jakingo balu...

T A U R U S
apirilak 21 — maiatzak 20

Erretzeari utzi beharko diozu egunen
batean, gehiegi eskatzea al da?

G E M I N I
maiatzak 21 — ekainak 20

Txiki-txikia ikusten dut nire burua.
Handitzen, handitzen, hasi naiz handitzen...

C A N C E R
ekainak 21 — uztailak 20

Eskiatzeko botak erosi dituzula?
Orain eskiak erosi behar...

L E O
uztailak 21 — abuztuak 23

Dolarra igo denetik ez duzu non ka-
bitu. Zer eman dizute bada yankiek?

V I R G O
abuztuak 24 — irailak 23

Urte berria maitale berria. Egin eta
desegin... Ez dago gaizki, ala bai?

L I B R A
irailak 24 — urriak 23

Zer oparitu behar diozu? Zure muxu
batekin nahikoa duela? Aurpegi galanta.

S C O R P I U S
urriak 24 — azaroak 23

Trapu zaharrak astintzeko hainbeste
komeria? Astindu eta kitto!

S A G I T A R I U S
azaroak 23 — abenduak 23

Ahoskatu, mantso hitz egin eta horre-
lakoan esanahia ez dakizu? Man-tso hitz-e-gin.

C A P R I C O R N I U S
abenduak 24 — urtarrilak 20

Atzo ederra egin zenuen ezta? Barru-
tik eta kanpotik busti zinela? Ajea...

A Q U A R I U S
urtarrilak 21 — otsailak 18

Amets egin nahi baina ezin duzula?
Errealistegia zarela? Mundua beltzegia dela?

P I S C I S
otsailak 19 — martxoak 20

Zaraman telebista topatu duzula? Lo-
teria erosi beharrean zarama miatzea nahiago?

Uxue Agirre

efemerideak

Prim jenerala hil zen

1870. urteko abenduaren 30ean Prim es-
painiar jenerala eta politikoa hil zen, aben-
duaren 27an atentatua izan eta gero.
1834an, 20 urte zituela, Isabelen aldeko ar-
madan sartu zen, eta 1840an lehenengo
guda karlista amaitu zenean koronel egin
zuten. Partidu Progresistan sartu eta Tarra-
gonako Gorteetako diputatu hautatu zuten
partiduko kideek. O'Donnell-en ondoan
konspirazio bateko partaide izan zen, eta
Esparteroaren nahiak zapuztu zituzten. Par-
tidu Progresista alde batera utzi zuen den-
bora batean, eta bitarte horretan armadan
partehartze aktiboa izan zuen. Marokon
egon ondoren Madrilera heldu eta Gobernu
berriko gerra ministro izendatu zuten.

1921. ELA sindikatua sortu zen Sorluzen.

1928. Azkue *Real Academia Española*-n
sartu zen.

SANTUAK Sabino, Martzelo, Eujenio,
Onori.

telebista - irratia

EUSKAL TELEBISTAK DATORREN URTEKO PROGRAMAZIOA AURKEZTU DU MIRAMONGO ESTUDIOETAN

ETBko berrikuntzak

■ Hamar saio berri egongo badira ere, joan den udazkenean hasitako saio gehienek aurrera jarraituko dute. 'Goenkale'-koak eta 'Txiskola'-ko Kike Amonarriz dira beste askoren artean jarraituko dutenak. Berrien artean, Jaime Otamendi, Josu Loroño eta Antxon Urrusolo izango dira, besteak beste.

Amagoia MujikaDonostia

MIRAMONGO estudioetan ETBko lagun ezagunenak bildu ziren atzo prentsaurre-koan. *Toma y Daga* saioan gonbidatuak esertzen diren lekuan zeuden Antxon Urrusolo, Josu Loroño, Carlos Sobera, Jaime Otamendi, Kike Amonarriz eta Andoni Aizpuru. Aurkezlearen lekuan Jose Maria Otermin eta Pello Sarasola egon ziren. *Toma y Daga* izan ohi dena baino la-saiagoa izan zen datorren ur-terako ETBk prestatu dituen saioen aurkezpena.

Hamar saio berri izango di-ra ETBn datorren urtetik aurrera. Programazio berria urtarilaren 8an hasiko da. Hala ere, jarraituko duten saioek ere izango dute berri-kuntzarik.

Andoni Aizpuru esan zue-nez, «gauza onei eutsi, txar-rak baztertu eta berriak sor-tuko ditugu». Bertatik Bertara saioak izango du berrikuntza nabarmenena. Egurditik ga-uera aldatuko dute, eta egu-neroko informatiboen beste aurpegi bat erakutsiko du. Albistegi kutsua izango duen magazina ez da beti eguneko gaiez ariko. Euskaldunekin eta euskal kulturarekin lo-tura zuzena izango du saioak.

Txiskola ere urte berriare-kin berriua etorriko da. Sa-ioaren bizkarrezurra txiste ligak izaten jarraituko du, baina «nazioarteko hizkun-tza akademia handiena de-nera hizkuntza gehiago gehi-tuko dira, esketxek ere izan-go dute aldaketarik, eta ohi-ko partaideen artean ere aurpegi berriak izango di-

ra», adierazi zuen Kikek.

Especial ciudadanos saioak datorren urterako dituen ga-iak azaldu zituen Carlos So-berak. Urtarrilaren 18an izango da hurrengo saioa, eta, informazioa eta ikuskizuna nahastuz, eztabaida baino gehiago jende arruntaren le-kukotasuna eskaini nahi duen saioa egitea dutela hel-buru adierazi zuen.

Josu Loroño lotsatiago agertu zen *Toma y Daga*-ren platoetan. Patxi Alonsoren ordezkari *El Derby* saioa aurkez-tea izango da bere zeregina, eta lehenengo programa At-letic-Real derbiaren ondo-ren ikusi ahal izango da. Ez da hasiera makala. *El*

Derby-ri bere «ukitua» emango diola azpimarratu zuen, eta era berean «irudiak izango dira protagonistak, ez hitzak».

Berrikuntzarik handiene-takoa Jaime Otamendik aur-keztuko duen saioa izango da. Euskadi Irratiko ahots eza-gunenetako bat ikusi ahal izango dugu *Noizean behin...* otsailaren 7tik aurrera as-teazkenero 22.30etan izango den saioan. Elkarrizketa sa-konak izango dira bertan, baina solasaldi lasaia egiten saiatuko dela esan zuen Jai-mek, «Nahiz eta telebistakoei maiz tentsioa piztea atsegin zaien eta bizi garen herrian lasaitasuna gordetzea nahiko

zaila izan». Ohiturik ez gau-den saio freskoa eskainiko digu Jaimek.

Antxon Urrusolo izan zen hitz egiten azkena. *El tiempo lo dirá* saioa izango du apustu berria. Informatiboa eta iker-keta asko izango duen pro-grama izango dela adierazi zuen. Zuzena baina diberti-garria, aurkezle ezagunaren arabera, «gauza batek ez bai-tu bestea kentzen».

ETBk berezko saio eta aur-kezle berriak aurkezteaz gain, filme ugari, pilota, urtean zehar gai historikoen ingu-ruan saio bereziak eta mahai gainean sorpresa eta saio be-riak dituztela adierazi zuen Jose Maria Oterminen.

Euskal Telebistako aurpegi ezagunenetakoak bildu ziren atzo programazio aurkezpenean

t . x . o . r . i . t . x . o . a . r . i . m . o . k . o . k . a

Azken egunak

bereganatu eta horri eutsi ahal iza-
teko.

Zeuek ere dagoeneko jakingo du-zue norekin ospatuko duzun urte berriaren etorrera. Zer katerekin, alegia. TVEko jarraitzaileoi Isabel Preyslerrek emango dizkizue azken agurra eta lehenbiziko kaixoa. Ego-kia da eta zuzen. Publizitateak agin-du eta eragiten du, bai hemen eta bai han, enpresa guztiak borrokatzen baitira azkenak eta aurrenekoak izaten. Egia esateko, ez dut uste merezi duenik egun horretako ba-sakeria katodikoan sartzeak. TVE-koak izaten dira oro har egun ho-rretan ikus-entzuleekin oheratzen diren bakarrak. Martes y 13 biko-tearen pieza mugitzeko gai direlako, noski.

Galez aldatuz, aitortu behar dut zaila egin zitzaidala herenegun, hau

da abenduaren 28an, egunkari ho-nek argitaratutako inuzentada ha-rrapatzea. Denek egiazkoak baitzi-ruditen. Baina, hala ere, ezin nuen sinistu Patxi Alonso Tele5 katera doanik. Nola utz diezaioke ETBk telebisiboki hain karismatikoa den gizon bati enpresa pribatura joa-ten? Harrobi lanetan, ETBkoa oso ona da. Kataluniako eskolaren on-dotik euskal herritarrek dira gehien erabilitako firma profesionalak. Ar-giñano, Urrusolo, Igartiburu, Blan-co, Gabilondo, Garcia eta abarrekin osatzen da telebistan gehiengoaren euskal omnipresentzia. Patxi Alon-soren fitxaketa, bestalde, Tele5eko Mikel Lejarzaren erantzukizuna izan da. Eta profesionalki, katearen estilo gordinarekin bat dator eraba-kia. Beraz, ongi joan dadila Patxi Alonso.

Ines Intxausti

gaurko filmak

Ane Muñoz

Herbert Ross gustura ibili zen emakumez inguratuta

■ **MAGNOLIAS DE ACERO.** Emakumezko aktore talde interesgarriak aurkeztuko ditugun istorio hau maiz ikusi dugu pantaila txikian, eta beraz honezkero jakingo ez duzuen gutxi kontat dezaket. Herrixka bateko ileapaindegi batean bilduko diren emakumeak batzuk besteei euren bizitzari buruz ariko zaizkie; aholkuak eman eta elkarri laguntzeko prest direnak, eta biz-

■ **EMILIA, PARADA Y FONDA.**

Ana Belenek eta Francisco Rabalek duela ia hogeit urte protagonizatu zuten istorio hau Carmen Martín Gaita idazle arrakastatsuen eleberri batean dago oinarritua. Kameraren atzealdean, Angelino Fonsek ahal zuena egin zuten, eta besterik gabe ikusten den drama zozo samarra besterik ez zuen lortu. ♦

■ **SONRISAS DE NEW JERSEY.**

Daniel Day-Lewis aktore erakargarria azken aldiaren bere karrera zinematografikoko une onenean dagoela esan dezakegu. Pelikula honetan Patagoniara lan bila doan dentista ibiltariaren rola beteko du; entretenigarria eta bitxi samarra ere bada *road movie* moduko zinta argentinarraren honetan. Nahiko kuriosoa da. ♦

■ **DOS PAYASOS EN EL CIRCO.**

Dean Martinek eta Jerry Lewis elkarrekin egin zituzten hamaika filmeen artean bat baino gehiago dira egunotan ikusi ditugunak. Bi komikoen erokeriak, etengabeko *gag* nekagarriak eta txorakeria pare bat, aktore mitikoen jarraitzaileek soilik gozatzeko modukoa da gaur ikusiko duguna. Bigarren mailako rolean, Zsa Zsa Gabor topatuko dugu. Diruz gaizki samar dabilzan bi lagun zirku batean hasiko dira lanean, eta bertan biziko dituzten nahaste, arazo eta amodiozko kontuen berri izango dugu bertan. Argumentuak berez ez du baliorik, eta hasieratik amaierara bikote protagonistaren graziak izango dira gauza erakargarriak. ♦

■ **LA LEYENDA DEL INDOMABLE**

Paul Newman aktorea oso ezaguna egin zen filme honen bidez eta bere karakterizazioa oso erabilia izan da ondoren hainbat tele-sailetan. Newmanek preso baten rola antzeztu zuen bertan, ihes egiten zenbait aldiz saiatzen den preso errebelde batena hain zuten. Oso famatua da 50 arrautza jaten ditueneko eszena.

karretik gaizki esaka aritzen diren horietakoak ere ez dira faltako. Ikuspuntu feminista igartzen zaio pelikulan honek kontatzen duen istorioari. Oso nabarmena ez bada ere, bukaeraraino interesez ikus daiteke, eta Herbert Ross zuzendari helduak ez zuen kameraren atzean lan txarrik egin, magnolietako bat Sally Field ezaguna izango da. ♦

09.05-C+(f)	LES ALLUMES DE BEVERLY HILLS OO 1993, Penelope Spheeris, 90 m.
12.00-T5	DOS PAYASOS EN EL CIRCO OO 1954, Joseph Pevney, 104 m.
15.35-ETB2	CAZAFANTASMAS OO 1983, Ivan Reitman, 103 m.
15.35-T5	LA NUEVA CENICIENTA O 1964, George Sherman, 87 m.
15.35-A3	EL SUPER OO 1991, Rob Daniel, 82 m.
15.30-TVE1	GHOST DAD OO 1990, Sidney Poitier, 80 m.
17.10-A3	EL FABULOSO MUNDO DEL CIRCO OOO 1964, Henry Hathaway, 133 m.
17.25-LA2	SAMBA O 1989, R. Gil, 108 m.
17.35-ETB2	LA LEYENDA DEL INDOMABLE OOO 1967, Stuart Rosenberg, 120 m.
20.30-T5	DANIELLE STEEL: CAMBIOS OO 1991, Charles Jarrot, -
21.00-LA2	EL BUDA DE LOS SUBURBIOS OOO -, Roger Michell, -
21.30-ETB1	INDIANA JONES ETA AZKEN GURUTZADA OO 1989, Steven Spielberg, 122 m.
21.40-ETB2	MAGNOLIAS DE ACERO OOO 1989, Herbert Ross, 118 m.
22.00-C+(e)	LAS AVENTURAS DE BASTIAN OO 1994, Peter MacDonald, 91 m.
22.20-T5	ATRACCION PELIGROSA OO 1995, Ian Corson, 88 m.
23.00-A3	UNA RUBIA ENTRE DOS MUNDOS OO 1992, Ralph Bakshi, 97 m.
23.00-C+(f)	LE TRIOMPHE DES INNOCENTS OO 1993, James Glickenhaus, 100 m.
00.10-T5	STAR TREK V: LA ULTIMA CRUZADA O 1989, William Shatner, 101 m.
00.50-A3	MARBELLA UN GOLPE DE CINCO ESTRELLAS O 1985, Miguel Hermoso, 97 m.
00.55-ETB1	BAILARA ANKERRA OO 1980, Richard Lang, 98 m.
01.00-TVE1	SHOCK OOO 1969, Mark Robson, 103 m.
01.30-LA2	SONRISAS DE NEW JERSEY OOO 1989, Carlos Sorin, 97 m.
02.15-T5	GUAYANA, EL CRIMEN DEL SIGLO O 1979, Rene Carsona, 97 m.
03.00-TVE1	SIETE HOMBRES AL AMANECER OO 1976, Lewis Gilbert, 114 m.
03.00-LA2	LA COMMARE SECA OOOO 1962, Bernardo Bertolucci, 88 m.
04.00-A3	PEPE NO ME DES TORMENTO O 1981, Jose Maria Gutierrez, 77 m.
04.25-T5	EMILIA, PARADA Y FONDA OO 1976, Angelino Fons, 99 m.
05.00-TVE1	EL ULTIMO HOMBRE VIVO OOO -, Richard Matheson, -

O TXARRA OOO BALEKOA OOOOO BIKAINA
O OSKASA OOOO ONA

08.15 Aurkezpena.

08.20 Euskal Herrirako garaia. Erlijio saioa.

08.30 Hirukiak. Edurne-zuri eta zazpi ipotxak.

09.00 Superbat Telebis-ta. Haur eta gazteentzako saioa.

• Casper.
• Burrukara ehun mila gerlari ahaltsu.
• Power Kapitaina.
• Harizainak.

11.00 Superbat 100.000. Saio berezia.

12.35 Thalassa itsasoa.

13.15 Amama sukaldari.

13.25 Euskal Herritik. Eguberrietako kondairak.

14.00 Gaur egun.

14.25 Lehendakariaren mezua.

14.40 Hitzaro. Euskararen inguruko saioa.

15.10 Goenkale.

17.25 Futbola: Athletic-Alaves.

19.30 Futbola 1995. Urteko laburpena.

20.00 Gaur egun.

20.10 Fernando, bizirik hago oraindik. Antzerkia.

21.30 Gabonetako zinea. Indiana Jones eta azken Gurutzada (Indiana Jones and the last crusade). Zuzendaria: Steven Spielberg. Aktoreak: Harrison Ford, Sean Connery, Denholm Elliot. 1989.

23.35 Kontzertua: Elton John.

00.20 Asteberri. Urtearen azterketa.

00.55 Zinea.

Bailara ankerra (The mountain men). Zuzendaria: Richard Lang. Aktoreak: Charlton Heston, Brian Keith, Victoria Racimo. 1980.

02.35 Amaiera.

ETB 2

TVE 1

08.54: Aurkezpena.
08.55: Ana. Magazina. Erreprekapena.
09.55: Berlin Break. Telesail berria: Fussion.
10.45: Toma y daca. Eztabaida saioa. Erreprekapena.
13.55: Txorimania. Euskal telebistako kate bietan datorren aste honetan eskalniko dituzten saioen berri ematen duen programa.

06.30: Carmen Sandiego. Lehiaketa.
07.00: El retorno de los Psammead. Telesaila.
07.30: Sábado fiesta. Haurrentzako saioa.
11.00: Club Disney. Marrazki bizidunak.
12.40: El semáforo. Erreprekapena.
14.20: Cartelera. Zinematokitako eskaintzak.

14.30: Teleberri. Albistegia.
15.00: Especial deporte 95. Urteko laburpena: Futbola.
15.35: Cineaventura. Cazafantasmas (Ghosts). Zuzendaria: Ivan Reitman. Aktoreak: Bill Murray, Sigourney Weaver, Dan Aykroyd. 1983.
17.35: Cine 2. La leyenda del indomable (Cool and lucky). Zuzendaria: Stuart Rosenberg. Aktoreak: Paul Newman, George Kennedy, Strother Martin. 1967.

15.00: Telediario-1. Albistegia.
15.25: El tiempo.
15.45: Sesión de tarde. Ghost dad. Zuzendaria: Sidney Poitier. Aktoreak: Bill Cosby, Kimberly Russell, Denise Nicholas. 1990.
17.25: Cine de barrio: Samba. Zuzendaria: R. Gil. Aktoreak: Sara Montiel. Espainia-Brasil 1989.

20.05: III Milenio. Erreportaia. Soka Galkat: millones que cantan.
20.58: Teleberri. Albistegia.
21.30: Lehendakariaren mezua.
21.40: Cine 2: Magnolias de acero (Steel magnolias). Zuzendaria: Herbert Ross. Aktoreak: Sally Field, Dolly Parton, Shirley McLaine, Daryl Hannah, Olympia Dukakis, Julia Roberts, Tom Skerritt. 1989.
23.45: Inocente inocente. Erreprekapena.

20.00: Especial Sergio Dalma.
21.00: Telediario 2. Albistegia.
21.30: Informe Semanal. Erreportaia.
22.30: Veo, veo. Aurkezlea: Teresa Rabal.

03.30: Txorimania. Erreprekapena.
04.00: Amaiera.

01.00: Cine. Shock. Zuzendaria: Mark Robson.
02.55: Albisteak.
03.00: Cine de madrugada. Siete hombres al amanecer. Zuzendaria: Lewis Gilbert. Aktoreak: Timothy Bottoms, Martin Shaw, Joss Ackland. 1976.
05.00: Cine de madrugada II. El último hombre vivo. Zuzendaria: Boris Sagal. Aktoreak: Charlton Heston, Anthony Zerbe, Rosalind Cash.

CANAL + (e)

08.15: ABC World News. Albisteak.
08.40: Las mil y una noches. Marrazki bizidunak.
09.05: Buenos días, buenos clips. Musika saioa.
09.30: Birdie. Gofa.
10.00: Filmea: Rover Dangerfield.
11.13: Filmea: Dos viejos gruñones.
13.00: Del 40 al 1.
14.00: Transworld sport.
14.55: Redaccion.
15.00: Futbol amerikarra.
16.00: Futbola: Ingalaterrako Liga.
17.55: Erase una vez la tierra. Dokumentala.
18.23: Filmea: Rex, un dinosaurio en Nueva York.
19.35: Insektors. Marrazki bizidunak.
19.45: La vida de Rocko. Marrazki bizidunak.
20.00: Avance redacción.
20.05: Primer plano.
20.30: Mucho más.
21.00: Siguen soñando.
21.30: Redacción.
22.00: Filmea: Las aventuras de Bastian.
23.33: Filmea: Misterioso asesinato en Manhattan.
01.18: Filmea: Go Fish. (J.B.A.).
02.41: Filmea: ¡Vivir!
04.50: Filmea: Intriga en Jamaica.
06.30: Filmea: La única verdad.

CANAL + (f)

07.00: CBS evening news. Albisteak.
07.20: Le journal de l'emploi.
07.30: Jody et le faon. Telefilmea.
09.05: Filmea: Les allumés de Beverly Hills.
10.35: Filmea: Le grand saut.
12.25: Flash info.
12.30: L'hebdo de Michel Field.
14.00: Saskibaloia: Chicago-Indiana.
16.00: La trilogie de Robin des Bois le retour. Telefilmea.
17.35: Ketende, le dernier fils d'Engai.
18.35: Les Simpson.
19.10: C Net.
19.30: Dernier réveil a la grosse boule.
20.30: Belle Epoque. Telefilmea.
22.40: Ça cartoon.
23.00: Filmea: Le triomphe des innocents.
00.40: Filmea: Il était une fois à Bronx.
02.35: Filmea: Les nouveaux monstres.
04.35: Filmea: La piste du télégraphe.
06.20: L'histoire d'une orang-outan orpheline. Dokumentala.

telebista - irratia

LA 2	TF 1	FRANCE 2	FRANCE 3	A 3	T 5	M 6	LA CINQ
06.00: Euronews. 08.00: Kontzertua. Mikeo Takizawa. 08.25: Gabonetako kontzertua. Asistik zuzenean. 09.20: Kontzertua. 10.30: Ultimas preguntas. 11.00: Parlamento. 12.00: Lenny Kravitz. Kontzertua. 13.00: Kirolak. Granada-Dakar rallya.	06.00: Nul ne revient sur ses pas. 06.30: Millionnaire. 07.00: TF1 Info. Albistegia. 07.10: Club Mini. 08.25: Météo. 08.30: Télé Shopping. 09.20: Club Dorothée Noël. 10.30: Ça me dit... et vous? 11.50: Météo. 11.55: Millionnaire. 12.15: Le juste prix. 12.45: A vrai dire. 12.50: Météo. 13.00: Le journal. 13.40: K 2000. Telefilmua.	06.10: Cousteau. 07.00: Les matins de Saturday. 07.40: Hanna Barbera dongue dong. Marrazki bizidunak. 08.40: Sam'di mat. Marrazki bizidunak. 10.15: Warner Studio. 11.15: Motus. 11.45: Pyramide. 12.15: Les z'amours. 12.50: Point route. 12.55: Météo. 13.00: Journal. 13.35: Consomag. 13.40: Changement de décor a La Havane.	06.00: Euronews. 07.05: Bonjour Babar. 08.25: Les Minikeums. 10.45: Outremers. 11.15: Le jardin des bétes. 11.45: Le 12-13 de l'Info. Albistegia. 13.00: Couleur pays.	07.10: La llamada del Oeste. Telesaila. 07.30: Club Megatrix. Haurrentzako saioa. 10.20: Pinocho. 11.10: Skippy. 11.40: Un robot en casa. Telesaila. 12.10: La tribu de los Brady. Telesaila. 12.35: Salvados por la campana. Telesaila. 13.00: Bonanza. Telesaila.	06.20: Entre hoy y mañana. Telesaila. 07.00: Skippy. Telesaila. 07.30: Los Bits. 07.55: El broche encantado. Marrazki bizidunak. 08.20: Fuego salvaje. 08.45: Silvia. 09.10: Nick Maravilla. 09.35: Batman. 10.00: Mi monstruito. 10.25: Lupin. 10.45: Super Boy. 11.10: Jóvenes jinetes. 12.00: Matinal de cine. Dos payasos en el circo (Three ring circus). Zuzendaria: Joseph Pevney.	05.00: La chanson française. Yves Montand. 06.00: Boulevard des clips. 08.00: M6 Kid. 08.20: Cascadogs. 08.45: La guerre des To-mates. 09.00: Hurricanes. 09.30: Les aventures de Tintin. 10.00: M6 Boutique. 10.35: Hit Machine. 11.55: Papa Bricole! 12.25: Mariés, deux enfants. Al au tribunal. 12.55: Pour l'amour du risque.	06.45: Météo. 06.50: Le magazine du temps. 07.00: Langues. 07.45: Jeunesse. 08.45: Les écrans du savoir. 09.30: La cinquième rencontre. 10.00: L'oeil et la main. 10.30: Profils 2000. 11.00: Défi. 12.00: Les folies de Offenbach. 13.00: Fête des bébés. 13.30: Va savoir.
15.00: Rita Marley. Kontzertua. 15.35: National Geographic. Dokumentala. 16.30: Cita con la tierra. Dokumentala: Residuos urbanos. 16.55: Frontón: Alustiza-Errasti / Titin III-Errandonea. Eskuz Binakako Txapelketa. 18.00: Bajo el sol.	15.20: MacGyver. Telesaila: La légende de la rose sacrée. 17.00: Melrose Place. Telesaila: Amour et séduction. 17.50: Trente millions d'amis. Magazina. 18.25: Echos de stars. Magazina.	14.35: Samedi sport. Saloaren barnean. Rugbyko Europako Txapelketako finalerdietako partidua (Toulouse-Swansea) eta Dakar 96 Rallyare aurreneko etapa eskainiko dituzte. Etapa hau Granada eta Málaga artean izango da. 17.40: Enbasse-moi vite. Telefilmua. Zuzendaria: Gerard Marx. Aktoreak: Grace de Capitani, Ben Cross, Yves Lecoq, Pierre Vernier.	17.40: Expression directe. 17.45: Montagne. A chacun son Everest! 18.20: Questions pour un champion. 18.50: Un livre, un jour. Jacques Wolgensingerren La 2 CV nous sommes tant aimés (Decouvertes / Gallimard). 18.55: Le 19-20 de l'Info. Albistegia.	14.00: Alf. Telesaila. 14.25: El principe de Bel Air. Telesaila. 15.00: Noticias. Albistegia. 15.35: Supercine del sábado. El super (The super). Zuzendaria: Rob Daniel. Aktoreak: Joe Pesci, Vincent Gardenia. EEBB, 1991. 17.10: Cine. El fabuloso mundo del circo (Circus World). Zuzendaria: Henry Hathaway. Aktoreak: John Wayne, Claudia Cardinale. EEBB, 1964.	14.00: Las chicas de al lado. Telesaila. 14.30: Las noticias. Albistegia. 15.05: ¿Que me dices! 15.35: Cine fiesta. La nueva Centineta. Zuzendaria: George Sherman. Aktoreak: Marisol, Robert Conrad, Fernando Rey. Espainia, 1964. 17.35: Gran pantalla TV. Telefilmua. La gruta de la rosa de oro.	13.50: Supercopier. Telesaila: Le culte du père. 14.40: Booker. Telesaila: Cas de conscience. 15.30: Hong Kong Connection. Telesaila: Le baton rouge. 16.25: Les champions. Telesaila: La question. 18.05: Chapeau melon et bottes de cuir. Telesaila: Le village de la mort. 18.05: Amicalement vôtre. Telesaila: Un drôle d'oiseau.	14.00: Spécial flamenco. Flamencoaren sorreraren jatorria aztertuko dute. 17.00: Dakar, tempo universel. 17.30: Mag 5. 18.00: Arrêt sur images.
19.00: Saskibaloia: Taugres-Real Madrid. ACB Liga. 20.50: Así se hizo... 21.30: Especial cine. El buda de los suburbios (Buda of the suburbs). Zuzendaria: Roger Michell. Aktoreak: Roshan Seth, Naveen Andrews, Susan Fleetwood. Erresuma Batua.	19.20: Vidéo gag. 20.00: Le journal. Albistegia. 20.45: Intervilles sur glace. Magazina. 23.05: Hollywood Night. Telefilmua: Liaison interdite. Zuzendaria: Bill B. Norton. Aktoreak: Jane Seymour, Gregory Harrison, Brian Bonsall, Peggy Rea. Bikoteaz banandutako emakume gazte batek gizon bat ezagutuko du. Emakumea Irakaste eta liburu diseinatzailea da eta gizonak haren obraren miresle izan da urtetan.	19.00: Fort Boyard. 19.50: Tirage du loto. 20.00: Journal. 20.30: Le Dakar 96. Egune-ko etaparen laburpena. 20.40: Tirage du loto. 20.45: N'oubliez pas votre brosse à dents. Magazina. 23.10: Fous de folies. Folies-Bergeretik zuzenean eskainitako ikuskaria.	20.05: Fa si la chanter. 20.35: Tout le sport. 20.40: le journal de Dakar. 20.55: Une qui promet. Telefilmua. Zuzendaria: Marianne Lamour. Aktoreak: Lambert Wilson, Cécile Pallas, Denise Povenche. Frantzia. Musika afrikarraz zeharo maiteminduta dagoen emakume batek harreman berezi biziko du ministro afrikar batekin. 22.30: Les brûlures de l'histoire. 23.30: Soir 3. Albistegia. 23.50: Paris plumes. Tropicana a La Havane.	19.45: A toda página. 21.10: Fútbol. Drogaren aurkako partidua. 23.00: Cine. Una rubia entre dos mundos (Cool World). Zuzendaria: Ralph Bakshi. Aktoreak: Kim Basinger, Brad Pitt. EEBB, 1992. 00.50: Cine de madrugada. Marbella un golpe de cinco estrellas. Zuzendaria: Miguel Hermoso. Aktoreak: Rod Taylor, Britt Ekland, Francisco Rabal. Espainia, 1985.	19.00: Benny Hill. Umore saioa. 19.20: La ruleta de la fortuna. Lehiaketa. 20.15: Las noticias. 20.30: Cine. Daniel Steel: cambios (Changes). Zuzendaria: Charles Jarrot. Aktoreak: Cheryl Ladd, Michael Nouri, Christopher Gartin. EEBB, 1991. 22.20: Supercine. Atracción peligrosa (Mallicious). Zuzendaria: Ian Corson. Aktoreak: Molly Ringwald, Patrick McGraw, Sarah Lazzz. EEBB-Kanada, 1995.	19.00: Mission impossible, 20 ans après. 19.54: 6 minutes. 20.00: Le grand zap. 20.35: Hot forme. 20.45: La caverne de la rose d'or IV. Telefilmua. Zuzendaria: Lamberto bava eta Andrea Piazzesi. Aktoreak: Alessandra Martines, Ursula Andress, Horst Buchholz, Brigitte Nielsen. Italia. Fantanghi-ko printzesa liraina bere garai bateko etsaiaren lagun egingo da, egotzi dioten maldizio bati aurre egin ahal izateko.	19.00: Rowan Atkinson live. Telesaila. 19.30: Le dessous des cartes. 19.35: Histoire parallèle. 20.30: 8 1/2 Journal. Albistegia. 20.40: La vie de Mariane. Telefilmua. Zuzendaria: Benoît Jacquot. 22.15: Le convoi. Une aventure humanitaire. 23.45: Music Planet. Rolling Stones taldeak egin-dako zenbait kanta eta kontzerturen zatiak.
01.00: Cine club. Sesión de repertorio (I). Sonrisas de New Jersey (Eversmile New Jersey). Zuzendaria: Carlos Sorin. Aktoreak: Daniel Say-Lewis. (J.B.A.). 02.30: Cine club. Sesión de repertorio (II). La commare seca (La commare seca). Zuzendaria: Bernardo Bertolucci. Aktoreak: Francesco Ruini, Alvaro D'Ercole, Vincenzo Ciccora, Giancarlo De Rosa, Romano Labate, Marisa Solinas, Wanda Rocci. Italia, 1962. (J.B.A.). 04.00: Utopia. 04.30: Amaiera.	00.40: Monsieur amé-dée.. 02.30: Les fables de La Fontaine. Le berger et la mer. 02.35: TF1 Nuit. 02.50: Les fables de La Fontaine. 02.55: Intrigues. 03.20: Histoires naturelles. 03.50: Mésaventures. 04.40: Musique. 04.45: Philharmonic Orchestra of Italy.	00.25: Les films Lumière. 00.30: Journal. Albistegia. 00.35: Météo. 00.40: La 25 heure. Marilyn Monroe aktorearen lelanda aztertuko dute saloan. 01.40: Les amants du siècle. Federico Fellini eta Giulietta Masina. 03.05: Papy Pôle. 03.55: Les z'amours. 04.25: Ballade pour un évade. Telefilmua. 05.55: Dessin animé.	00.45: Tex Avery. Zinemagileak egindako zenbait lanen proiektzioa.	02.30: Televenta. 04.00: Cine de madrugada. Pequeño me des tormento. Zuzendaria: Jose Mª Gutiérrez. Aktoreak: Emilio Gutiérrez Caba eta Cecilia Roth. Espainia, 1981. 05.20: La llamada del oeste. Telesaila. 05.45: Telenoticias.	00.10: Un siglo de cine. Star Trek V: la última cruzada (Star Trek V: the final frontier). Zuzendaria: William Shatner. 02.10: Las Noticias. Albistegia. 02.15: Cine. Guayana, el crimen del siglo. Zuzendaria: Rene Cardona. 04.00: Novedades increíbles. 04.25: Cine. Emilia, parada y fonda. Zuzendaria: Angelino Fons. Aktoreak: Ana Belen, María Luisa San José, Francisco Rabal. Espainia, 1976.	00.15: Les incorruptibles. 01.10: La nuit best of 95.	01.20: Cartoon factory. 01.50: 7 Art Bis. 02.15: Jazz in the night.

Eskuz Binakako Txapelketa La2en
Biasteriko udal pilotalekuan gaur arratsaldean jokatu den Eskuz Binakako Txapelketako partidua eskainiko du zuzenean La2 telebistako 'Frontón' saioak. Bertan Alustiza-Errasti bikoteak Titin III-Errandonea izango du aurrez aurre. Partidua arratsaldeko bostetan hasiko da.

irratia

Arrate Irratia. FM 87.7 • Bizkaia Irratia. FM 102.6 • Euskadi Irratia. OM 1.161 • Egin Irratia. FM 103.0 / 102.0 • Euskalerrria Irratia. FM 91.4 • Herri Irratia. FM 99.8 / OM 1224 • Gure Irratia. FM 106.6 • Irulegi Irratia. FM 91.08 • Segura Irratia. FM 89.2 • Xiberoko Boza. FM 88.8 • Xorroxin Irratia. FM 107.5 •

Euskadi Irratia. Euskadi Irratiak irratsoa berezia prestatu du biharko, Gabonzaharraren aitzakian. Hori dela-eta, musika atsegin, gabon kantak eta irratien beraren zorion-agurrak entzun ahal izango dira bihar arratsaldean, 5.00etatik 8.00ak bitarte, horretarako propio egindako programan. Goizean, berri, bertsoak, sukaldariak eta trikitilariak izango dira Jesus Artetxe eta Arantxa Artzaren konpainian Bide batez saioan, urteko azken eguneko lehen orduak alaitzeko asmotan. Koldo eta Arantza Iparragirre trikitilariak izango dira estudioetan, besteak beste. Eta urtea agurtzeko, beste tarte berezia prestatu dute. Saio hau gaueko 11.50etan hasiko da eta ordubete pasatxo iraungo du. Bertan, jakina, ohiko kanpai-hotsak eta urte berriari egin-

dako ongi-etorria entzun ahal izango dira, uneari dagokion musikaz alaiturik.

Bizkaia Irratia. Galdakoan bihar arratsaldean jokatu den San Silbestre Krosa emango dute zuzenean Bizkaia Irratiko mikrofonoetatik. Lasterketa hau arratsaldeko 16.30etan hasiko da eta inguruko korrikalari onenak bilduko dira bertan.

Herri Irratia. Nicolasa etxeko Jose Juan Castillo sukaldaria izango da gaur gonbidatua, Herri Irratiak Eguberrietako gastronomiari eskaintzen dion saio berezian, arratsaldeko 16.00etatik 18.00ak bitarte. Honen aurretik, Andoni Tolosak bere ohiko errepasoa emango dio folk musikari Hegoaldeko ostalua-n.

Batzorde Parekidea: 72564 E • Lege Gordailua: SS 800/90 I ISSN 1134-640X
OJDK IKUSKATURIKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE • Kontseilu Editorialeko Zuzendaria:
JOAN MARI TORREALDAI • Kontseilari Ordezkarria: INAKI URIA • Zuzendaria: MARTXELO
OTAMENDI • Gerentea: FERNANDO FURUNDARENA • Publizitatea: MARI JOSE SARASA.

Egunkaria

Larunbata, 1995eko abenduaren 30a
VI. urtea / 1.569. zenbakia

HELBIDEAK: Egoitza Nagusia: Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain • 300222 / Erredakzio faxa:
300255 / Publizitateko faxa: 300707 • Araba: San Antonio, 20-1. ezker / 01005 Gasteiz / • 233872 / Faxa:
233873 Publizitatea: • 13 19 65 • Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) 31011 Iruñea / •
178078-79 / Faxa: 178077 / • Publizitatea: 176686 • Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. ezker / 48003 Bilbo
/ • 4104046 / Faxa: 4103715 / • Publizitate Orokorra: 4103855 / Publizitate Lokala: 4103846 • Lapurdi,
Nafarroa Beherea, Zuberoa: Pannecau 14, 1/503 Posta kutxatila, 64100 Baiona / • 59593575 / Faxa: 59257511.

ZAKILIXUT

© Olariagak

ganbaratik

♦♦ Koldo Aldabe

Papandreu

► Aurtan idatziko dudan azken zutabe hau ez dut nire aburuz urteko pertsonaia izan denari buruzko gogoeta egiteko erabiliko, besteak beste, ez dudalako uste Greziako lehen ministroa izan denik urteko pertsonaia. Gainera, zenbaki hau urteko azkenaurrekoa denez, nahiago horretarako eta urteberri ona opatzeko biharko zutabegileak aprobetxatzea tarte hau. Andreas Papandreu aukeratu dut zutabearen izen-buru gisa, bera izan baitaiteke datorren asteartean egunkari hau eta beste gehienak salba ditzakeen berria. Hobeto esanda, eta Jesukristorekin alderatuz, bere heriotzak salba lezake EGUNKARIAREN astearteko edizioa.

Irakurle asko ez dira ohartuko agian, baina Urteberri egunean ez da ia ezertxo ere gertatzen gure herri honetan, ezta bi estatuetan ere. Ia dena geldirik dago, kioskoak ere bai, eta istripuren bat —larria, noski— ez bada gertatzen, nazioartera joko dute egunkari guztiek astearteko titularretan. Agentzietatik lan egiten dugunok, ordea, nekez emango dugu berri garrantzitsurik, Urteberri egunean agentzietakoek ere jai egiten baitute, eta Nazioarte sallekook erne egon behar, horrelako egunetan etortzen baitzaigu erredaktore burua lehen orria zabaltzeko berrien bila. Eski jauziak eta Vienako filarmonikoaren kontzertua ez dira hain garrantzitsuak asteartean, nahiz eta astelehenean ikus-entzule gehienak bilduko dituzten. Horregatik, Papandreu gaixoari, hilzorian dagoela, oraingoan hil behar badu astelehenean hil dadila eskatuko nioke. Ez dadi-la, Yitzhak Rabin bezala, gaiztoa izan, lehen ministro israelarra larunbat gauetz hil baitzitzaigun, EGUNKARIA itxita zegoela eta hurrengo egunean jai genuela. ►

Bakoitzak bere zirkua!

■ Akrobata, pailazo eta juglare amateurrek bildu ziren bart arratsean Maulen

MAULEKO kiroldegia oihu eta irriz bete da aste honetan. Hirugarren aldikotz zirkueskola aterbetu du, eta lau egunez Zuberoako eta inguruko 50 hurrek beren ametsak gauzatzeko parada izan dute: pailazoarena egin publikoari irri eginarazteko, akrobazia arriskugarriak egin burasoen oihuak entzun gabe, trebetasuna erakutsi plastikozko platerekin, diaboloeekin edo gupil bakarreko bizikletarekin. Aste-betez entseiatzen ari zirenen, haur gehienak urduri ziren atzo goizean, eta azken indarrak egin zituzten asmatutako ariketa prest izateko.

Entseiatzen hasi ziren astearte goizean AFCA Zirkuegokitu-ko Frantziako Elkarteko bi kideekin, eta 50 bat hurrek ihardetsi zioten Uhaitza zentro kulturalak eta Mauleko musika eskolak egindako gonbidapenari. Batzuk lehen aldikotz etorri ziren zirkuko teknikak ikaste-ko, baina gehienek aurretik Uhaitzak antolatutako bi lehen formakuntzak eginak zituzten.

«Opor guztietan astiuneak proposatzen dizkiegu hurrei, baina zirkueskola ziklo batean sartu genuen», adierazi zuen Odile Lazkaraik, Uhaitzak antolatzen duen haur aterbetzearen ardura-dunak. Lehen urtean Landesetako taldearekin harremanetan sartu zen, eta gauzak franko ongi iragan zirela-eta berearekin jarraitu dute lanean. «Zirkueskola famatua da Estatu osoan, eta haur gehienak zuberotarrak badira ere, batzuk etorri dira urrunagotik eta oporrak lagunen etxean iragaten dituzte».

Zirkua arteak oinarritzat hartuz, helburu pedagogiko, hezigarri eta terapeutikoak finkatu dituzte, eta animatzaileek formazio berezia jaso dute edozein publikorekin lanean aitzeko. Kasu honetan zirkueskola ireki zieten seitek hamabi urtera bitarteko hurrei, eta adin bakoitzarentzat egitarau egokia finkatu zuten.

Kartoiekin egindako alegiazko pista
Taldearen trebetasunak eta profesional-tasunak laster bildu ditu lehen fruituak,

Uhaitza zentro kulturalak eta musika eskolak egindako gonbiteari 50 haur inguruk ihardetsi diote. Gehienak zuberotarrak badira ere, batzuk urrunagotik etorri dira zirkua teknikak ikastera.

LUTXI FOURCADE

eta goizero, haurrak kiroldegira iritsi bezain laster, ariketaren lantzeari ekin diote. «Lehen egunean banatu ditugu rolak, baina haurrari zegokion bere pertsonaia osatzea eta lantzea emanaldian aurkezteko», azaldu zuen Lazkaraik. Eta sorpresa handirik gabe pailazo ugari agertu ziren, baita trapezistak eta juglareak ere.

Elkarrekin landu dituzte ariketak, batera lan egitea funtsezkotzat jo baitzuten animatzaileek. Formakuntzan parte hartu zuten helduak ere agertu ziren atzoko emanaldian, eta Uhaitzako bost animatzaileek beraien trebetasuna frogatu zuten.

Nahiz eta kiroldegian izan, alegiazko pista osatu zuten kiroldegia erdian hurrek ekarritako kartoiekin. «Hasieran hurrek ez zuten ulertzen zergatik eskatu genuen kartoia ekartzeko, baina ohartu zirenean erabiltzen gurela pistaren mugak adierazteko pozez bete ziren». Geroztik hurrek hurbiletik zaindu zuten zirkulua, jostailua bezala erabiliz.

Ariketa guztiak musikarekin landu zituzten. «Interesgarria iruditu zitzaigun

zirkua arteak eta musika lotzea, haurrak emanaldia egitea musika entzunez». Mauleko musika eskolako 18 hurrek landu zituzten zirkuko musikaren zati klasikoak, eta, profesionalak bezala, ikusgarria eskaini zuten benetako orkestrarekin.

Lutxi Fourcade

MAULE

HOBBY
HERGO
CARAVELAIR

KARABANAK
CI - RIVIERA AUTO-KARABANAK
ERREMOLKEAK
AUTO-KARABANEN ALOKAIRUA

Larunbat goizez irekita

Zatoz ikustera!
AMETS

Tel: 78 19 50 - 78 25 92
ONATI